

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R
ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การค้นคว้าอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
มิถุนายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพระนคร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระเรื่อง
“การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทาง
ความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ องอาจวานิชย์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา อ่อนธานี)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

มิถุนายน 2563

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์โดยได้รับความเมตตา และความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ องอาจวานิชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาและ คณะกรรมการทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำในการทำวิจัย ตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง จนการค้นคว้าอิสระสำเร็จเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัย ขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สนม ครูทเมือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส เพ็งพุ่ม และดร.ทรงภพ ชูนมธุรส กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสอบการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิจัย และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา- กาญจน์ โตพิทักษ์ อาจารย์ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร นางสาว กรรมา เกียรติจิตมงคล นางเฉลิมศรี เลียงกลกิจ นางสาวสญลักษณ์ สกุลสังขะพิพัฒน์ และ นางธนิศา สังข์มงคล คณะครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการ ประเมินนวัตกรรมและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จนทำให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวย ความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ขอขอบคุณ พี่เพื่อน และน้องครู โรงเรียนอุตรดิตถ์ และหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร ตลอดจนเพื่อนครูศิษย์เก่าระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับ ความช่วยเหลือและกำลังใจที่มีให้แก่วันตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวของผู้วิจัยที่คอยให้ กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านเสมอมา จนทำให้การค้นคว้าอิสระเสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศ แต่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียน การสอนวรรณคดีไทยและผู้ทีสนใจ

นิภาพร พุใจ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า ที่ปรึกษา	นิภาพร พูใจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ งามอาภาวณิชย์
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ, กศ.ม. สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562
คำสำคัญ	รูปแบบการเรียนการสอน, SQ4R, ผังสัมพันธ์ทางความหมาย, การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย 3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายกับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 10 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวนนักเรียน 42 คน ซึ่งมาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก ใช้เวลาทดลอง 9 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี และรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการพัฒนาการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.21)

2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอน, SQ4R, ผังสัมพันธ์ทางความหมาย, การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

Title THE DEVELOPMENT OF INSTRUCTION MODEL BASED ON SQ4R TEACHING METHOD AND SEMANTIC MAPPING FOR ENHANCING ANALYTICAL READING ABILITY ON LITERATURE OF GRADE 7 STUDENTS

Authors Nipaphorn Foojai

Advisor Asst. Prof. Namthip Ongardwanich, PH.D.

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Thai Language, Naresuan University, 2019

Keywords Instructional Model, SQ4R, Semantic Mapping, The Analytical Reading Ability on Literature

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop instructional model based on the SQ4R with the Semantic Mapping to promote the analytical reading ability on literature for grade 7 students 2) compare the analytical reading ability on literature of grade 7 students before and after learning through instructional model; the SQ4R with the Semantic Mapping 3) compare the analytical reading ability on literature of grade 7 students after learning through instructional model; the SQ4R with the Semantic Mapping with 70% criterion. The samples was grade 7 students, room 10 in academic year 2019, Uttaradit School, Uttaradit Province. The forty two students participated in this instructional model, which comes from simple random sampling using lottery methods. The experiment took 9 hours. The tools used in the research were the ability quizzes read analytical on literature and instructional model; the SQ4R with the Semantic Mapping. The statistical analysis were the average, standard deviation and T-test.

The results of the research showed that

1. The result of the development of instructional model based on the SQ4R with the Semantic Mapping to promote the analytical reading ability on literature for grade 7 students, it was the most suitable ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.21).

2. the analytical reading ability on literature through instructional model based on the SQ4R with the Semantic Mapping after learning higher than before learning with statistical significance at the level of .05

3. the analytical reading ability on literature through instructional model based on the SQ4R with the Semantic Mapping after learning higher than the 70% criteria with statistical significance at the level of .05

Keywords : Instructional Model, SQ4R, Semantic Mapping, The analytical reading ability on literature

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย..... 5
	ความสำคัญของการวิจัย..... 5
	ขอบเขตการวิจัย..... 6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 7
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 8
	สมมุติฐานของการวิจัย..... 9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 10
	หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551..... 11
	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน..... 14
	วิธีการสอนแบบ SQ4R..... 18
	ผังสัมพันธ์ทางความหมาย..... 27
	ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี..... 37
3	วิธีดำเนินงานวิจัย..... 42
	ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย..... 42
	ขั้นตอนที่ 2 การหาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน..... 52
4	ผลการวิจัย..... 63
	ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน เชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดย ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ ทางความหมาย.....	94
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ การเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทาง ความหมาย เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70.....	95
5 บทสรุป.....	96
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	111
ประวัติผู้วิจัย.....	186

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 และสาระที่ 5 มาตรฐาน ท 5.1	12
2 แสดงโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชา ท21101 (ภาษาไทย) ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2562 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	13
3 แสดงการเปรียบเทียบความหมายและความแตกต่างระหว่างวิธีการสอนแบบ SQ3R และ SQ4R	19
4 แสดงกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทาง ความหมาย.....	34
5 แสดงการสรุปหลักการของวิธีการสอนแบบSQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย	43
6 แสดงเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอน แบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย.....	48
7 แสดงแบบแผนการวิจัย.....	53
8 แสดงโครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1.....	56
9 แสดงบทบาทของครูและนักเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน.....	67
10 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธี การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	70
11 แสดงผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา จำนวน 5 ชั่วโมง.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 แสดงผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 4 ชั่วโมง.....	82
13 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา	89
14 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน	91
15 แสดงผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน	93
16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบค่าที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

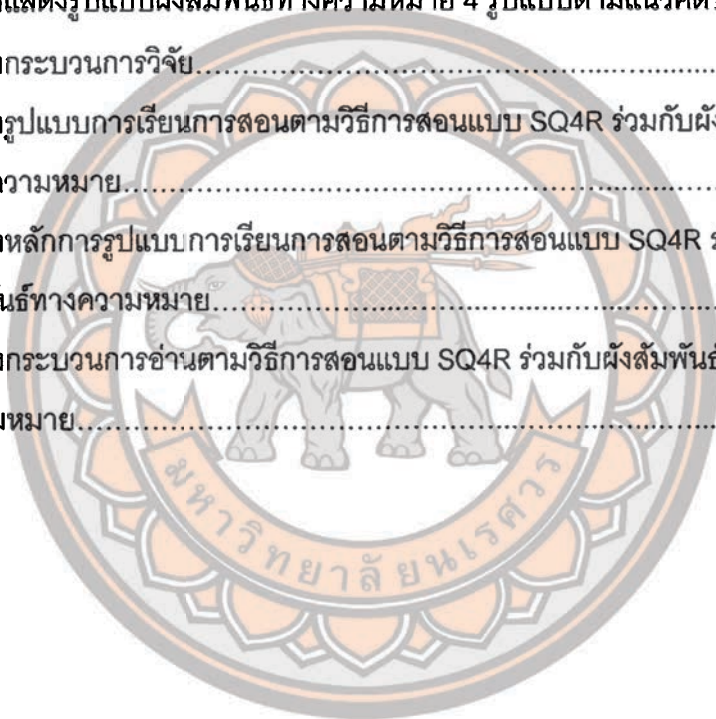
ตาราง	หน้า
17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบค่าที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70.....	95
18 แสดงหลักการของวิธีการสอนแบบSQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย.....	120
19 แสดงบทบาทของครูและนักเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน.....	122
20 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน	128
21 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบSQ4Rร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา จำนวน 5 ชั่วโมง.....	131
22 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบSQ4Rร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 4 ชั่วโมง.....	132
23 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	133

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 แสดงค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 45 ข้อ.....	135
25 แสดงค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ.....	137
26 แสดงผลคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	139
27 แสดงผลคะแนนหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70.....	141

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 แสดงรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย 4 รูปแบบตามแนวคิดของลินาทรา และ คณะ	29
3 แสดงแสดงรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย 4 รูปแบบตามแนวคิดของเกรนีย์	30
4 แสดงกระบวนการวิจัย.....	36
5 แสดงรูปแบบการเรียนรู้การสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ ทางความหมาย.....	44
6 แสดงหลักการรูปแบบการเรียนรู้การสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผัง สัมพันธ์ทางความหมาย.....	45
7 แสดงกระบวนการอ่านตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทาง ความหมาย.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นเครื่องมือใช้ในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และ การสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 37) ด้วยเหตุนี้ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อการศึกษา ค้นคว้าหาประสบการณ์ เพื่อนำมาใช้ชีวิตประจำวัน และมีความสำคัญต่อสาขาวิชาแขนงอื่นๆ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 12) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีทั้งหมด 5 สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง ดู และพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีวรรณกรรม สำหรับสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท1.1 “ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและสร้างนิสัยรักการอ่าน” สอดคล้องกับ ธนู ทดแทนคุณ และกานต์วี แพทย์พิทักษ์ (2557, หน้า 73) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าความรู้ต่างๆ ทำให้เกิดความรู้ เสริมสร้างบุคลิกภาพ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลได้อย่างมีเหตุผล และเป็นกิจกรรมสร้างความเพลิดเพลิน การอ่านจึงเป็นทักษะพื้นฐานและสำคัญต่อการพัฒนาทักษะอื่นๆ โดยเฉพาะการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความสามารถให้เกิดขึ้นเพื่อความเข้าใจและเข้าถึงสิ่งที่มีคุณค่า เพื่อนำมาปรับใช้ในการแก้ปัญหา และการดำเนินชีวิต ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (2) บัญญัติว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ “ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา” ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในข้อที่ 2 คือ “ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6 - 7) การอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการสื่อสาร เป็นพื้นฐานของทักษะอื่นๆ

และสาระความรู้วิชาอื่น การอ่านจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถด้านการอ่านให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จากแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า

แหล่งความรู้ที่มีคุณค่า และเหมาะสมต่อการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ วรรณคดี โดยสามารถนำวรรณคดีมาเป็นบทอ่าน และแหล่งความรู้ของผู้อ่านได้ ดังที่ สมเกียรติ คู่ทวีกุล (2562) กล่าวถึงแนวคิดการสื่อสารเชิงปฏิบัติในการสอนแบบพลวัต จากบรรยายใน โครงการพัฒนาศักยภาพนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เรื่องศิลปะการสอนภาษาในศตวรรษที่ 21 หัวข้อ พลวัตของศิลปะภาษา แนวคิดที่ 4 ว่า การเน้นวรรณคดีเป็นเนื้อหาของศิลปะภาษา เพื่อพัฒนา การอ่าน สามารถพัฒนาด้วยการใช้วรรณคดีเป็นแหล่งความรู้ และเพื่อออกแบบประสบการณ์ทาง ภาษาด้วยการใช้วรรณคดีเป็นฐาน ซึ่งวรรณคดีจัดเป็นสาระสุดท้ายของสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้ภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 12) ได้ระบุ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท5.1 ว่า “เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและ วรรณกรรมไทย เห็นคุณค่าและประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง” โดยความหมายของวรรณคดี ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 1100) ได้ให้ว่า วรรณคดี หมายถึง “วรรณกรรมที่ได้รับยกย่องว่า แต่งดีมีคุณค่าเชิงวรรณศิลป์” วรรณคดีไทยเป็นศิลปะทางภาษาที่มีการสร้างสรรค์คุณค่าต่อผู้อ่าน และผู้ฟัง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าและเป็นเครื่องสะท้อนความเจริญทางวัฒนธรรม ของชาติ ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529, หน้า 11 อ้างถึงใน จีรวรรณ อิศระพงศไพบศาล, 2555, หน้า 1) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดีเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง และทำหน้าที่ถ่ายทอด วัฒนธรรมอื่นๆ ยกตัวอย่างวรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน พระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ดังบทประพันธ์ว่า

“มัสมันแกวแก้วตา	หอมยี่ห่ารสร้อนแรง
ชายใดได้กลิ่นแกว	แรงอยากให้ไผ่ฝืนหา
ยาใหญ่ใส่สารพัด	วางจานจัดหลายเหลือตรา
รสดีด้วยน้ำปลา	ญี่ปุ่นล้ำ้ายวนใจ”

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 136)

แกวมัสมันมีกลิ่นหอมฉุนของยี่ห่า มีรสร้อนเผ็ดมาก หากชายใดได้รับประทานเข้าไปแล้ว จะทำให้เกิดความรักใคร่และอยากกลับไปรับประทานอีก และยาใหญ่ที่ใส่เครื่องครบครัน ปูรส ด้วยน้ำปลาญี่ปุ่น จัดวางในจานอย่างสวยงามน่ารับประทานมาก

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แสดงเห็นภาพสะท้อนวัฒนธรรมอาหารการกินต่างๆ ของคนไทย ที่มีการปรุงอาหารไทยอย่างมีศิลปะ ประณีต สวยงาม และบทประพันธ์ที่มีการใช้ภาษา

ไพลาะ สามารถพรรณนาและเปรียบเทียบให้เกิดจินตภาพ และสะท้อนให้เห็นคุณค่าที่เกิดจากการอ่านวรรณคดี

การใช้วรรณคดีเป็นบทอ่านที่มีคุณค่าแก่การอ่านและพัฒนาความสามารถการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นทักษะการอ่านขั้นสูง และมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน นอกจากการใช้ความเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน จำเป็นต้องมีการอ่านอย่างละเอียด แยกแยะ พิจารณาด้วยการอ่านเชิงวิเคราะห์ ขณะที่วรรณคดีมีเนื้อหาสร้างการเรียนรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาทักษะอย่างรอบด้าน วรรณคดีจึงสามารถเป็นแกนหลักของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ได้ อย่างไรก็ตามการเรียนวรรณคดีในปัจจุบันยังคงมีปัญหา

เห็นได้จากผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในบทเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอุตรดิตถ์ ในวิชาภาษาไทยพื้นฐาน พบว่า คะแนนร้อยละของจำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบสอน 2 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 88 คน มีผลการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ระดับ 3 เท่ากับ 45.76 เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุผลลัพธ์ และไม่สามารถเชื่อมโยงข้อคิดจากวรรณคดีที่อ่านกับชีวิตประจำวันได้ (โรงเรียนอุตรดิตถ์, 2561, หน้า 4-5) และจากการสอบถามนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอุตรดิตถ์ ในวิชาภาษาไทยพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ปรากฏในวรรณคดีนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ควรได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จากวรรณคดีตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ผ่านกระบวนการอ่านและการคิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจากการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกันของนักเรียน เพื่อนำแนวคิดจากวรรณคดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ในรายงาน "การเรียนรู้ : ชุมทรัพย์ในตน (Learning : The Treasure Within)" ของคณะกรรมการชาตินานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แห่งยูเนสโก โดยมีสาระสำคัญในตอนหนึ่งที่กล่าวถึง "สี่เสาหลักทางการศึกษา" ได้แก่ การเรียนเพื่อรู้ การเรียนเพื่อปฏิบัติได้จริง การเรียนเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันและการเรียนที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (คณะกรรมการชาตินานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21, 2540) และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2541, หน้า 20 - 21) ว่า ปัญหาการอ่านเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรมไทยปัจจุบัน มักเกี่ยวข้องกับการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน การทำวิจัยควรนำวรรณคดีมาสร้างเป็น

เครื่องมือหรือสื่อในการอ่าน เพื่อพัฒนาการคิด และคุณภาพการสอนของครู ด้วยเหตุที่วรรณคดี และวรรณกรรมมีคุณค่าแก่ผู้อ่าน

จากความสำคัญและสภาพปัญหาของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีวิธีการสอนหลายวิธีที่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่าน เช่น การสอนอ่านโดยวิธี MIA ของเมอร์ดอกซ์ วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R วิธีการสอนอ่านแบบ PQ4R กระบวนการเรียนการสอนแบบ CIRC วิธีการอ่านแบบ ORUS เทคนิคผังกราฟิก และผังสัมพันธ์ทางความหมาย เป็นต้น โดยผู้วิจัยสนใจการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เกิดจากการบูรณาการวิธีการสอนอ่านทั้งสองแบบ คือ วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Mapping) สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554, หน้า 225) อธิบายกระบวนการของวิธีการสอนแบบ SQ4R ว่าประกอบด้วย S-Survey การอ่านอย่างคร่าวๆ Q-Question การตั้งคำถามจากประเด็นที่พบ R- Read การอ่านซ้ำเพื่อตอบคำถาม R-Record การจดบันทึกข้อมูล R-Recite การเขียนสรุปใจความสำคัญ R-Reflect การวิเคราะห์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่อ่าน อรรถวุฒิ ตราภักจรรกุล (2541, หน้า 31 อ้างอิงใน อุษา ปัญญาอ้าย 2556, หน้า 41) กล่าวสรุปวิธีการสอนแบบ SQ4R ว่าเป็นวิธีการสอนที่พัฒนามาจากวิธีการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี โรบินสัน (Francis P. Robinson) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน การตีความขยายความ จับใจความสำคัญจากการอ่านด้วยตนเองและแสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกัน ว่าวิธีการสอนแบบ SQ4R ช่วยให้นักเรียนจำข้อมูลที่อ่านได้แม่นยำด้วยการประยุกต์ความคิดหรือความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม และช่วยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

วิธีการสอนแบบ SQ4R จึงเป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้อ่านจับใจความสำคัญ และวิเคราะห์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นได้ ที่สำคัญช่วยเชื่อมโยงความรู้เดิมสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ สอดคล้องกับการใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Mapping) เนื่องจากเป็นการนำเสนอความรู้ความคิดรวบยอดในรูปแบบแผนผังความคิดผ่านกระบวนการอ่าน นับว่าเป็นการสร้างความเข้าใจมากกว่าการเน้นเนื้อหาสาระ และแสดงเรื่องราว ให้เชื่อมโยงกับแนวความคิด ใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่องที่สัมพันธ์กัน เพื่อให้การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ จึงสอดคล้องกับ สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544, หน้า 51) ให้ความหมายผังสัมพันธ์ทางความหมายว่า เป็นกลวิธีที่ออกแบบเพื่อแสดงข้อมูลด้วยการใช้กราฟิก แผนภูมิ หรือแผนภาพ จัดประเภทข้อมูลย่อยๆ ที่สัมพันธ์กับแนวคิดหลักของเรื่อง ทำให้เห็นภาพชัดเจน และสามารถนำไปใช้วัดความรู้เดิมของนักเรียนได้

ดังนั้น การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนนั้น จำเป็นต้องพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผู้วิจัยจึงนำวิธีการสอนอ่านทั้งสองในข้างต้นมาใช้ บูรณาการร่วมกัน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพปัญหาของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย
3. เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้แก่ครูภาษาไทยในการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวนนักเรียนทั้งหมด 360 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 10 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวนนักเรียน 42 คน ซึ่งมาจากการสุ่มอย่างง่ายจากห้องเรียนทั้งหมด 12 ห้อง ด้วยวิธีการจับสลาก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

2.1 สารที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท1.1 ใช้กระบวนการการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท1.1 ม.1/3 ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ท1.1 ม.1/8 วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลาย

เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

2.2 สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท5.1 ม.1/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท5.1 ม.1/2 วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ

ท5.1 ม.1/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท5.1 ม.1/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

เนื้อหาที่ใช้เป็นสื่อสำหรับการพัฒนา คือ วรรณคดีในวิชาภาษาไทย ชุดวรรณคดีวิจักษ์
กระทรวงศึกษาธิการ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากได้รับการคัดเลือกจากกระทรวง-
ศึกษาธิการว่าเป็นวรรณคดีที่มีคุณค่าแก่การอ่าน ซึ่งวรรณคดีที่ใช้มี 2 เรื่อง คือ ราชาริราช ตอน
สมิงพระรามอาสา จำนวน 1 แผน 5 ชั่วโมง และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 1 แผน
4 ชั่วโมง รวมจำนวนทั้งหมด 2 แผน 9 ชั่วโมง

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรจัดกระทำ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอน
แบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เป็นระยะเวลา
3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 9 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาในการเรียนรู้วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในด้านอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี และศึกษาแนวคิด กระบวนการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
วิธีการสอนแบบ SQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย ซึ่งเป็นกระบวนการสอนที่สามารถใช้
ร่วมกัน และนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R และผังสัมพันธ์ทาง
ความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี โดยผู้วิจัยกำหนด
กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1 ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะ และอธิบายส่วนต่างๆ จากสิ่งที่อ่านวรรณคดีไทยในด้านรูปแบบโครงสร้าง เนื้อหา ภาษาและสำนวนโวหาร คุณค่า และการตีความหมาย

วิธีการสอนแบบ SQ4R หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่นำวิธีการสอนอ่าน 6 ขั้นตอน คือ การอ่านแบบสำรวจ การตั้งคำถาม การอ่านอย่างละเอียด การจดบันทึก การสรุปใจความ และการวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น

ผังสัมพันธ์ทางความหมาย หมายถึง การจัดระบบข้อมูลรูปแบบแผนผังความคิดหรือแผนภาพเพื่อเชื่อมโยงแนวคิด ใจความสำคัญ รายละเอียดของเรื่องให้สัมพันธ์กันจากการอ่านอย่างมีระบบ ด้วยกระบวนการอ่าน 3 ชั้น คือ ชั้นก่อนการอ่าน ชั้นระหว่างการอ่าน และชั้นหลังการอ่าน

เกณฑ์ร้อยละ 70 หมายถึง เกณฑ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนกำหนด ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

สมมุติฐานของการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป
2. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี หลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย
3. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.2 คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.3 ตัวชี้วัดขั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
 - 1.4 โครงสร้างเวดเรียน
2. การพัฒนาการเรียนการสอน
 - 2.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน
 - 2.2 หลักการพัฒนาการเรียนการสอน
 - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน
3. วิธีการสอนแบบ SQ4R
 - 3.1 ความหมายของวิธีการสอนแบบ SQ4R
 - 3.2 หลักการของวิธีการสอนแบบ SQ4R
 - 3.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R
 - 3.4 ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ SQ4R
 - 3.5 ข้อจำกัดของวิธีการสอนแบบ SQ4R
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ SQ4R
4. ผังสัมพันธ์ทางความหมาย
 - 4.1 ความหมายของผังสัมพันธ์ทางความหมาย
 - 4.2 หลักการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย
 - 4.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยผังสัมพันธ์ทางความหมาย

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฝั่งสัมพันธ์ทางความหมาย

5. ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

5.1 ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

5.2 กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

5.3 การวัดและประเมินผลความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 41) ภาษาไทยเมื่อจบช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนต้องมีคุณภาพ ดังนี้

ด้านการอ่าน คือ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงแลความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิดย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจาร์ณ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ด้านวรรณคดีและวรรณกรรม คือ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 45 - 55) ในที่นี้ผู้วิจัยกล่าวถึง สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 และสาระที่ 5 มาตรฐาน ท 5.1 ซึ่งนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 และสาระที่ 5 มาตรฐาน ท 5.1

ชั้น	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1	2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	●การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่องสั้น บทสนทนา นิทานชาดก วรรณคดีในบทเรียน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ และบทความ ●การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน 2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ 3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน 4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	•วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับศาสนา ประเพณี พิธีกรรม สุภาษิต คำสอน เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ บันเทิงคดี บันทึกการเดินทาง วรรณกรรมท้องถิ่น •การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม

1.4 โครงสร้างเวลาเรียน

โครงสร้างเวลาเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดรดิตถ์ รายวิชา ท21102 (ภาษาไทย) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ตาราง 2 โครงสร้างเวลาเรียนรายวิชา ท21101 (ภาษาไทย) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
ทดสอบก่อนเรียน				
ปรับพื้นฐานในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี				
1	ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา	ท 1.1 ม.1/2,3,8 ท 5.1 ม.1/1,2,3,4	ราชาธิราชเป็นพงศาวดาร มอญ ไทยนำมาแปลในสมัยรัชกาลที่ 1 มีเรื่องราวเกี่ยวกับการทำสงครามระหว่างมอญ	5

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
			และพม่า มีเนื้อความให้ ข้อคิดและโวหารสละสลวย เป็นแบบฉบับการเขียนร้อย แก้วที่ดี	
2	กาพย์เห่ชมเครื่อง คาวหวาน	ท 1.1 ม.1/2,3,8 ท 5.1 ม.1/1,2,3,4	กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณี อาหารนานาชาติ ที่อ้างอิงใน ตำรับอาหารไทย และมีความ ไพเราะในการนำเสนอ สามารถถ่ายทอดอารมณ์ ของกวีได้ดี	4
ทดสอบหลังเรียน				

จากข้อมูลหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 5 สาระการเรียนรู้ คือ สาระการอ่าน การเขียน การฟัง
ดูและพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีวรรณกรรมข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลตาม
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิง
พระรามอาสา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน นำมาใช้เป็นข้อมูลในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนา
รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

ทิตนา แคมมณี (2547, หน้า 221 - 222) ให้ความหมายรูปแบบการเรียนการสอน
หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบตามปรัชญา
หลักการ แนวคิด ด้วยกระบวนการขั้นตอนที่อาศัยเทคนิค วิธีการสอนต่างๆ และมีการทดสอบ

ประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนการสอนโดยทั่วไปมีองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งผู้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนควรคำนึง ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน เป็นส่วนที่กล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนจะเป็นตัวชี้ นำ กำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินงานในรูปแบบการเรียนการสอน
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน เป็นการระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน
3. สารและกระบวนการ เป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาและกิจกรรมที่จะใช้จัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
4. กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นส่วนที่ระบุวิธีการปฏิบัติในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้
5. การวัดและประเมินผล เป็นส่วนที่ประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ไพฑูริย์ สีนลาร์ตน์ และคณะ (2558, หน้า 222) รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีหลักที่รูปแบบยึดปฏิบัติ และได้รับการพิสูจน์ทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559, หน้า 62) สรุปความหมายรูปแบบการสอน หมายถึง แบบแผนเชิงปฏิบัติการเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และมีจุดมุ่งหมายที่เฉพาะขั้นตอนดำเนินการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบผ่านการใช้หลักการ แนวคิดทางทฤษฎีที่แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ และแสดงแนวทางการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนสำหรับการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนที่สอดคล้องกับหลักการทฤษฎี และอาศัยวิธีการสอนเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนที่บรรลุจุดมุ่งหมายของเรื่องเฉพาะของรูปแบบการเรียนการสอนนั้น จากการทดลองหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน และประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ สารเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมิน

2.2 หลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อการนำไปใช้จัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถของ

ผู้เรียน จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า จอยส์ และเวล (Joycc and Weil., 1986, p.106 อ้างอิงใน กัลยา คำมณี, 2553, หน้า 30-31) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนไว้ สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรมีทฤษฎีมารองรับ ก่อนที่จะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ต้องมีการทดสอบทฤษฎี และตรวจสอบคุณภาพในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อหาความมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนให้ใช้ได้กว้างขวาง หรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการพิจารณาเลือกรูปแบบที่นำไปใช้ให้เกิดผลสูงสุด

ทิศนา แชมมณี (2550, หน้า 245) เสนอขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสภาพปัจจุบันหรือปัญหาที่ค้นพบจากการศึกษางานวิจัย หรือการสังเกต การสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบอื่นๆ ของรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน และมีความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ
3. การกำหนดแนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้
4. การประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอน เป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น จากการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎี โดยคณะผู้เชี่ยวชาญในด้านความสอดคล้องขององค์ประกอบ และประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการ โดยนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ในลักษณะการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง
5. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้ เป็นระยะที่มีการปรับปรุงหลังจากได้รับการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎี และระยะหลังนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้ เป็นระยะการปรับปรุงที่อาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้ และอาจนำไปทดลองใช้และปรับปรุงอีกครั้ง จนได้ผลเป็นที่พอใจ

จากหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนข้างต้น สรุปได้ว่า ขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน เริ่มจากการศึกษาข้อมูล ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และสภาพปัญหา เพื่อนำมากำหนดจุดมุ่งหมาย องค์ประกอบต่างๆ และแนวทางหรือนำรูปแบบการเรียนการสอนไป

ใช้ โดยต้องมีการประเมินความเป็นไปได้ทั้งเชิงทฤษฎีและการนำไปทดลองในสถานการณ์จริง เพื่อนำข้อค้นพบที่เป็นปัญหา หรือข้อบกพร่องมาแก้ไขปรับปรุง

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน

ปริญญาภาส สีทอง (2557) ทำวิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิด การเรียนรู้ร่วมกันด้วยการเสริมศักยภาพที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์ สังกัด เทศบาลเมืองสวรรคโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยชื่อรูปแบบการเรียนการสอนนี้ว่า PACPRAA Model ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมความพร้อม ขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนสร้างชิ้นงาน ขั้นนำเสนอผลงาน ขั้นสะท้อนความคิด ขั้นเรียบเรียงเรื่องใหม่ และขั้นประเมินผล รูปแบบการเรียน การสอนนี้สร้างขึ้นจาก 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่ พัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเท่ากับ 0.6308 ขณะที่ผลของการใช้ รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะด้านการเขียนสื่อสาร ภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

พิชญา มณีศร (2557) ทำวิจัยเรื่องพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณใน การเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ชุนช้างขุนแผน ตอน ชุนช้างถวายฎีกา โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบบซักค้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสะเมิงพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 42 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดอย่างมี วิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณคิดเป็นร้อยละของผลรวม คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 80.66 มีค่าดัชนีประสิทธิผลของความก้าวหน้าทาง พัฒนาการเรียนรู้เท่ากับ .54 หรือคิดเป็นร้อยละ 54 ของนักเรียนจำนวน 42 คน และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนมีผลรวมของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.51 มีค่าดัชนี ประสิทธิภาพของการพัฒนาการเรียนรู้ เท่ากับ .54 หรือ คิดเป็นร้อยละ 54 ของนักเรียนจำนวน 42 คน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาหลักการ แนวปฏิบัติ เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบ โดยกำหนดองค์ประกอบ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการวัดและ ประเมินผล เพื่อการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงนำหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น มากำหนดขั้นตอนการพัฒนาและองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ ในงานวิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทาง ความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

3. วิธีการสอนแบบ SQ4R

วิธีการสอนแบบ SQ4R ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยความหมาย หลักการ การจัดการเรียนรู้ ประโยชน์และข้อจำกัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความหมายของวิธีการสอนแบบ SQ4R

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ (2546, หน้า 287 อ้างอิงใน สนธญา พลีดี 2556, หน้า 12) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบ SQ4R ว่า หมายถึง วิธีการสอนอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาข้อมูล สำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยการสำรวจหาประเด็นสำคัญของเรื่อง ไปตั้งคำถาม อ่านซ้ำแล้วหา คำตอบ พร้อมจดบันทึกข้อมูล เพื่อนำไปเล่าเรื่อง และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่ได้อ่าน

ยุวดี ไปธายะ (2546, หน้า 11) วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิคการอ่านที่เป็น ระบบ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วยตนเอง ซึ่งในแต่ละขั้นตอนสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน จากการศึกษาที่ผู้เรียนได้อ่านเรื่องราวที่นั้นซ้ำๆ จนกว่าจะเข้าใจและจำได้

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556, หน้า 46) เป็นการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้ ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายของการอ่าน เข้าใจแนวคิด จับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยขั้นตอนทุก ขั้นตอนของช่วยฝึกทักษะการอ่าน และเป็นกรอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กานต์ชนก ดั่งตะกั่ว (2557, หน้า 25) กล่าวถึงวิธีการสอนแบบ SQ4R ว่าเป็นวิธี การสอนอ่านที่เป็นระบบ ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน การตีความ ขยายความ สรุปความ และจับใจความสำคัญจากการอ่านด้วยตนเอง

จากความหมายของวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่นักการศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ ว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R หมายถึง วิธีการสอนอ่านอย่างเป็นระบบ และอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่าน และมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน พัฒนาทักษะการอ่านในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การสำรวจ (Survey) ตั้งคำถาม (Question) หาคำตอบ (Read) จดบันทึก (Record) สรุปความ (Recite) และอภิปราย (Reflect) ซึ่งเป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะการอ่าน ที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจจากการอ่านด้วยตนเอง

3.2 หลักการของวิธีการสอนแบบ SQ4R

วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่มีกระบวนการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการที่เป็นระบบ และการสร้างความรู้จากการอ่านด้วยตนเอง ดังที่นักการศึกษากล่าวถึงพัฒนาการและหลักการของวิธีการสอนแบบ SQ4R ดังนี้

อรรถวุฒิ ตราภิจรกุล (2541, หน้า 31 อ้างอิงใน อุษา ปัญญาอ้าย 2556, หน้า 41-42) กล่าวสรุปถึงพัฒนาการสอน SQ3R มาเป็นวิธีการสอนแบบ SQ4R และความแตกต่างของวิธีการสอนทั้งสอง ซึ่งสามารถแสดงการพัฒนาแนวคิดและความแตกต่าง ระหว่างวิธีการสอนแบบ SQ3R และ SQ4R ดังตารางเปรียบเทียบตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบความหมายและความแตกต่างระหว่างวิธีการสอนแบบ SQ3R และ SQ4R

วิธีการสอนแบบ SQ3R	วิธีการสอนแบบ SQ4R	ความหมาย
1. Survey	1. Survey	สำรวจ
2. Question	2. Question	ตั้งคำถาม
3. Read	3. Read	อ่าน
-	4. Record	จดบันทึก
4. Recite	5. Recite	อ่านและจำ
5. Review	-	ทบทวน
-	6. Reflect	วิเคราะห์

จากตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบความหมายและความแตกต่างระหว่างวิธีการสอนแบบ SQ3R และ SQ4R ชำรงตัน เห็นได้ว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R ได้เพิ่มขั้นตอนการบันทึก (Record) หลังจากขั้นตอนการอ่าน (Read) และเปลี่ยนขั้นตอนการทบทวน (Review) ของ SQ3R มาเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ (Reflect) ซึ่งขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

1. Survey (S) คือ การอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน และช่วยให้เรียบเรียงแนวคิดได้ แต่ไม่ควรใช้เวลาเนิ่นนานเกินไป
2. Question (Q) คือ การตั้งคำถาม โดยเปลี่ยนหัวในเรื่องที่อ่านเป็นคำถาม ซึ่งเป็นการตั้งคำถามจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น

3. Read (R) คือ การอ่านเพื่อหาคำตอบจากคำถามในขั้นตอนที่ 2 โดยอ่านอย่างรอบคอบตั้งแต่ต้นจนจบ

4. Record (R) คือ การจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้นตอนที่ 3 อย่างกระชับความ โดยเน้นการจดบันทึกในส่วนสำคัญและจำเป็น

5. Recite (R) คือ การทบทวนเรื่องที่อ่าน และบอก หรืออธิบายรายละเอียดของเรื่องด้วยภาษาของตนเอง ซึ่งขั้นนี้ทำให้นักเรียนสามารถจดจำเรื่องที่อ่านได้ หากยังไม่สามารถจำได้ให้นักเรียนย้อนกลับไปอ่านจากสิ่งที่จดบันทึกไว้

6. Reflect (R) คือ การวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง และอาจมาการขยายความสิ่งที่ได้อ่าน โดยเชื่อมโยงความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิม

สุคนธ์ ดิษฐพานนท์และคณะ (2546, หน้า 287) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบ SQ4R ว่าเป็นวิธีการสอนอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาข้อมูลสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยการสำรวจหาประเด็นสำคัญของเรื่อง (Survey) จากนั้นตั้งคำถามเปลี่ยนประเด็นสำคัญเป็นคำถาม (Question) แล้วให้นักเรียนอ่านบทอ่านเพื่อหาคำตอบ (Read) จากนั้นนักเรียนนำไปจดบันทึกข้อมูลต่างๆ (Record) ต่อไปให้นักเรียนเล่าเรื่องหรือทบทวนจากที่จดบันทึกไว้ (Recite) และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่ได้อ่าน (Reflect)

จากหลักการที่นักการศึกษากล่าวในช่วงต้น สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R พัฒนามาจากวิธีการสอนแบบ SQ3R โดยเพิ่มขึ้น Record หลัง Read และเปลี่ยนขั้น Review ของ SQ3R มาเป็น Reflect ของ SQ4R ขั้นตอนการจัดกิจกรรมของวิธีการสอนแบบ SQ4R จึงมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) Survey เป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ แล้วหาประเด็นสำคัญ 2) Question ตั้งคำถามจากประเด็นที่พบในขั้นตอนที่แรก 3) Read อ่านอีกรอบทั้งหมดเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ 4) Record จดบันทึกข้อมูลอย่างคร่าวๆ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนจำเรื่องได้ดีขึ้น 5) Recite เขียนสรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง และ 6) Reflect วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่อ่าน และอาจนำความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีอยู่ขยายความในการแสดงความคิดเห็นได้

3.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

สนธญา พลีสดี (2548, หน้า 20-21) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R โดยมีขั้นตอนตามกระบวนการ ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน คือ การสร้างหรือเสนอสิ่งเร้าให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนบทเรียนใหม่

2. **ขั้นสอน** คือ การศึกษาใบความรู้ ใบงาน และเอกสารประกอบการเรียน ตามลำดับขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R คือ

2.1 Survey หมายถึง นักเรียนอ่านใบความรู้ และเอกสารประกอบการเรียนอย่างคร่าวๆ เวลาประมาณ 1 - 5 นาที เพื่อหาใจความสำคัญ และร่วมอภิปรายระหว่างครูและนักเรียน

2.2 Question หมายถึง นักเรียนตั้งคำถามที่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน ซึ่งคำถามมาจากใจความสำคัญที่เขียนไว้ แล้วครูสุ่มเลือกคำถามของนักเรียนมาร่วมกันแสดงความคิดเห็น และเขียนลงในแบบบันทึกกิจกรรม

2.3 Read หมายถึง นักเรียนอ่านใบความรู้ ใบงาน และเอกสารประกอบการเรียนซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบ โดยครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับคำตอบ

2.4 Record หมายถึง นักเรียนจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยจดเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น ด้วยข้อความที่กระชับ

2.5 Recite หมายถึง นักเรียนเขียนแผนผังความคิด เพื่อสรุปใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่าน

2.6 Reflect หมายถึง นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากการอ่านกับความรู้เดิมของตนที่มีอยู่ และการแสดงคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับบทเรียน

3. **ขั้นสรุปและประเมินผล** หมายถึง นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง

สุนทร สินธพานนท์ และคณะ (2554, หน้า 226 - 227) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ตามหลักการจัดการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปและประเมินผล ดังนี้

1. **ชี้นำเข้าสู่บทเรียน** เป็นการสร้างบรรยากาศภายในชั้นเรียน ให้มีความรู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด สร้างแรงจูงใจในการเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน โดยเนื้อหาที่ผู้เรียนจะได้อ่าน ครูผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียมเนื้อหา หรือให้ผู้เรียนจัดเตรียมหามาเองก็ได้

2. **ขั้นสอน** เป็นขั้นการจัดการเรียนการสอนตามหลักการและขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน คือ

2.1 Survey (S) อ่านแบบสำรวจ หรืออ่านอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาไม่นานในการอ่าน เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านอย่างคร่าวๆ ช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียบเรียงแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

2.2 Question (Q) การตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย และอยากค้นหาคำตอบ จึงทำให้มีความสนใจ มีความเข้าในการอ่านมากขึ้น ซึ่งคำถามช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามนั้น ต้องตั้งให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน และครอบคลุมใจความสำคัญของเรื่อง ในเวลาเดียวกัน ผู้เรียนต้องตรวจสอบความคิดตนเองว่า ผู้เขียนต้องการสื่อเรื่องอะไร ทำไมต้องเป็นเช่นนั้น เรื่องเป็นอย่างไร มีสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง ในเวลาใด และมีใครบ้าง หากผู้เรียนสามารถตั้งคำถามได้ดีมาก คำถามนั้นจะทำให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง

2.3 Read (R) การอ่านข้อความแต่ละตอนในเรื่องอย่างละเอียดอีกครั้ง พร้อมกับค้นหาคำตอบเพื่อตอบคำถามที่ผู้เรียนตั้งไว้ในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งเป็นการอ่านจับใจความสำคัญและประเด็นสำคัญ ในเวลาเดียวกัน ถ้าผู้เรียนมีข้อสงสัย และเกิดคำถามเพิ่มขึ้นจากเดิม ผู้เรียนสามารถตั้งเป็นคำถาม และอ่านต่อไปเพื่อค้นหาคำตอบที่ต้องการ

2.4 Record (R) การจดบันทึกข้อมูล โดยให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้นตอนที่ 3 เป็นการจดบันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็นตามความคิดของผู้อ่าน

2.5 Recite (R) การสรุปใจความสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง หากยังไม่เข้าใจ หรือไม่ชัดเจนข้อความตอนใดตอนหนึ่ง ให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่อีกครั้ง

2.6 Reflect (R) การวิเคราะห์วิจารณ์ โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เหมาะสม พร้อมให้เหตุผลประกอบ และผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิม

3. ขั้นสรุปและประเมินผล เป็นการวัดและประเมินความสามารถของผู้เรียน เทียบกับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ว่าบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยมีการอธิบาย และฝึกฝนเพิ่มเติม

จากการศึกษาหลักการและวิธีการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการจัดการเรียนรู้ ร่วมกับแผนผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ด้วยการดึงความสนใจของนักเรียนด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาของวรรณคดีที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถของนักเรียน และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความพร้อมสำหรับการเรียน

2. ชี้นสอน สามารถจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอน ตามลำดับ คือ

2.1 Survey (S) ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีที่ใช้ในการพัฒนาอย่างคร่าวๆ พร้อมกับหาประเด็นสำคัญของเรื่อง หรือสังเกตหัวข้อที่มีลักษณะการพิมพ์พิเศษ โดยครูกำหนดขอบเขตของเวลาในระยะเวลาไม่นานจนเกินไป

2.2 Question (Q) นักเรียนตั้งคำถามจากการอ่านตามประเด็นสำคัญที่หาได้ หรือ ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ทำไม อย่างไร เพื่อเป็นการสร้างจุดมุ่งหมายของการอ่านในเรื่องนั้น ซึ่งสามารถเขียนในรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมายแสดงประเด็นสำคัญและความหมายได้

2.3 Read (R) ให้นักเรียนอ่านเรื่องนั้นอย่างละเอียดและรอบคอบอีกครั้ง เพื่อหาคำตอบในประเด็นคำถามที่นักเรียนตั้งไว้

2.4 Record (R) ให้นักเรียนจดบันทึกเฉพาะส่วนที่นักเรียนคิดว่ามีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับเรื่องที่อ่านนั้นๆ ซึ่งนักเรียนสามารถบันทึกเพิ่มเติมในผังสัมพันธ์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายได้

2.5 Recite (R) ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้วิธีการเขียนสรุปใจความสำคัญ หรืออธิบายเรื่องราวตามความเข้าใจของนักเรียนเอง พร้อมกับใช้สำนวนภาษาของตนเอง

2.6 Reflect (R) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ตามกระบวนการวิเคราะห์วรรณคดี และแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน และสิ่งที่ได้จากการอ่าน โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนอาจใช้เวลาในการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ที่มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้จากการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับความรู้เดิมของนักเรียน และเป็น การขยายความในการอธิบาย อภิปรายร่วมกันของนักเรียนและครู ซึ่งสามารถนำเสนอในรูปแบบ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

3. ชี้นสรุปและประเมินผล ครูทบทวนเนื้อหาทั้งหมดของเรื่องราวและร่วมสรุปความจากการวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นจากนักเรียนร่วมกับนักเรียน พร้อมกับวัดและประเมินความก้าวหน้าความสามารถของผู้เรียน เทียบกับจุดประสงค์ และนำผลมาพัฒนานักเรียนในด้านอื่นๆต่อไป

ข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้างต้น การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติจริงในการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีนั้น จำเป็นต้องนำบางขั้นตอนแยกปฏิบัติจากขั้นตอนอื่น แต่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ครบทุกขั้นตอนตามกระบวนการของวิธีการสอนแบบ SQ4R เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาในการจัดการเรียนรู้ซึ่งกำหนดเป็นรายชั่วโมง

3.4 ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ SQ4R

วิธีการสอนแบบ SQ4R มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านด้วยกระบวนการอ่านอย่างเป็นระบบ ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

อรรถวุฒิ ตราภิธรกุล (2541, หน้า 31 อ้างอิงใน อุษา ปัญญาอภัย 2556, หน้า 45) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ 2 ประการ ของการพัฒนาการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ3R มาเป็นวิธีการสอนแบบ SQ4R คือ

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนจำข้อมูลที่อ่านได้แม่นยำ ด้วยการประยุกต์ความคิดหรือความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม

2. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
เพลินพิศ สุพัตกุล (2555, หน้า 25 - 26) กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านและทักษะการคิดของนักเรียน 6 ประการ ตามขั้นตอนของวิธีการสอน SQ4R ดังนี้

1. การอ่านคร่าวๆ ช่วยทำให้ผู้เรียนอ่านได้รวดเร็ว และเห็นภาพรวมของเรื่อง
2. การตั้งคำถาม ช่วยสร้างความเข้าใจของเรื่องที่อ่าน และพัฒนาทักษะการคิดจากการตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า

3. การตอบคำถาม ช่วยทำให้จำเนื้อเรื่องได้ดีขึ้นจากการตอบคำถาม

4. การจดบันทึกข้อมูล ช่วยให้เข้าใจแนวคิดหลักและสามารถเชื่อมโยงความคิดอื่นที่ได้จากเรื่องที่อ่านได้

5. การคิดไตร่ตรอง ช่วยฝึกทักษะในการคิดไตร่ตรอง

6. การทบทวน ช่วยให้มีการสรุปและเชื่อมโยงข้อมูลที่อ่านกับความต้องการและความสนใจของตนเอง

จากประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่นักการศึกษาที่กล่าวไว้ สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R ทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน สามารถจำเรื่องราวได้แม่นยำ สร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ทำให้จับใจความสำคัญ และเชื่อมโยงความรู้เก่าสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นด้วยหลักการและเหตุผล

3.5 ข้อจำกัดของวิธีการสอนแบบ SQ4R

เมฆลา ลือโสภา (2555, หน้า 57 - 58) กล่าวถึงข้อจำกัดของวิธีการสอนแบบ SQ4R ไว้ว่า การอ่านจะได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ผู้เรียนต้องยึดทฤษฎีการอ่านและอ่านตามขั้นตอน เนื่องจาก วิธีการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนที่ชัดเจน และขั้นสุดท้ายหลังจากจบขั้นตอนของวิธีการสอน ครูจะต้องมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่

กานต์ชนก ดั่งตะกั่ว (2557, หน้า 30) ได้กล่าวสรุปข้อจำกัดของวิธีการสอนแบบ SQ4R ไว้ว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R มีข้อจำกัด คือ ครูต้องคล่องด้านภาษาพอประมาณ เพื่อจะช่วยเหลือชี้แนะแนวทางผู้เรียน ครูต้องจัดเตรียมเนื้อหาหรือกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย มีความน่าสนใจ ทันสมัย และคำนึงถึงความสามารถ ความรู้ดั้งเดิมของนักเรียนเป็นสำคัญ ขณะที่นักเรียนต้องมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี และเป็นวิธีการสอนที่ไม่มีขั้นตอนสำหรับการสอนโครงสร้างทางภาษาและคำศัพท์ใหม่

จากข้อจำกัดของวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R มีข้อจำกัด โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน ซึ่งด้านครูผู้สอน ต้องมีความเชี่ยวชาญทางภาษา จัดวัดผลประเมินผลผู้เรียน จัดหาและจัดเตรียมเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับเป้าหมายของจุดประสงค์ และเป้าหมายทางการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ส่วนข้อจำกัดด้านผู้เรียน คือ ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานในด้านการอ่านที่ดี โดยเฉพาะการอ่านออก และเข้าใจความหมายของคำศัพท์พื้นฐาน

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ SQ4R

พัชรา มหาวงษ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และศึกษาความพึงพอใจจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลสามัคคีวิทยา สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดความสามารถ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้คือ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (dependent sample) ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ

มากที่สุด ($\bar{X} = 4.62, S.D.=0.56$) และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิภาภรณ์ เตชชัย (2559) ได้ศึกษาเรื่องพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำคัญภาษาอังกฤษ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านก่อนและหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจ จากการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R's ร่วมกับสื่อประสม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนลับแลศรีวิทยา จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R's ร่วมกับสื่อประสม สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงขึ้น โคนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก

จินตนา มั่นคง (2560) ได้ศึกษาเรื่องพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่าน แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิค แผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนหนอง- ตุมวิทยา ปีการศึกษา 2559 อำเภอไทรโยค จังหวัดสุโขทัย จำนวน 30 คน มาจากการเลือกแบบ เจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กิจกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test แบบ One sample test ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีดัชนี ประสิทธิภาพเท่ากับ 0.62 มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00, S.D.=0.48$) และ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนินดา ทินา (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอน SQ4R และเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอน SQ4R และเทคนิค CIRC โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนราษฎรวิทยา (ตี่มิ่ง) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 40 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ SQ4R พบว่า มีงานวิจัยที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ และอ่านอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นจำนวนมาก เนื่องจากขั้นตอนกระบวนการเน้นการส่งเสริมการอ่านและพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสามารถนำไปใช้ได้ส่งเสริมและพัฒนาได้ทุกระดับ และทุกกลุ่มวิชา

การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ SQ4R และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นนั้น ผู้วิจัยนำหลักการ กระบวนการ กำหนดแนวทางการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยกระบวนการอ่าน 6 ขั้นตอน และจากข้อสังเกตว่า การใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อใช้ร่วมกับวิธีการสอนอื่นที่มีกระบวนการใช้สอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

4. ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

4.1 ความหมายของผังสัมพันธ์ทางความหมาย

สินาทรา และคณะ (Sinatra et al., อ้างอิงใน นุชรีย์ สอนสุวิทย์, 2556, หน้า 41) ผังสัมพันธ์ทางความหมายช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำและความคิด แสดงถึงการจัดระบบความคิดจากการอ่าน และนำออกมาแสดงเป็นภาพ ซึ่งช่วยพัฒนาด้านการอ่าน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในการอ่านมากขึ้น

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544, หน้า 51) กล่าวถึงผังสัมพันธ์ทางความหมายเป็นกลวิธีที่ออกแบบเพื่อแสดงข้อมูลด้วยการใช้กราฟิก แผนภูมิ หรือแผนภาพ จัดประเภทข้อมูลย่อยๆ ที่สัมพันธ์กับแนวคิดหลักของเรื่อง ทำให้เห็นภาพชัดเจน และสามารถนำไปใช้วัดความรู้เดิมของนักเรียนได้ หรือใช้กับการระดมสมองเพื่อสร้างผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ปริยาภรณ์ ศุภมงคล (2553, หน้า 16) ได้สรุปความหมายของผังสัมพันธ์ทางความหมายว่า เป็นแผนผังหรือแผนภูมิ ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่เป็นใจความสำคัญ และใจความรอง โดยมีการเชื่อมโยงด้วยเส้นหรือลูกศร ให้มีความสัมพันธ์ของข้อมูลนั้นๆ

ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ (2559, หน้า 69) ได้สรุปความหมายผังสัมพันธ์ทางความหมายว่า เป็นวิธีการนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอดในรูปแบบแผนผัง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นใจความสำคัญกับข้อมูลอื่นๆ ให้สัมพันธ์กัน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ผังสัมพันธ์ทางความหมาย คือ วิธีการนำเสนอความรู้ และแนวคิดด้วยแผนผัง แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลระหว่างใจความหลัก ใจความรอง และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลนั้นเกิดจากการอ่านอย่างมีระบบขั้นตอน มีการศึกษาโครงสร้างเข้าใจจุดประสงค์ของบทอ่าน และหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

4.2 หลักการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ผังสัมพันธ์ทางความหมาย เป็นเทคนิคหรือวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฮย์มิช และพิตเทลมัน(Heimlich and Pittelman, 1986, p.5 อ้างอิงใน Dilek and Yurak, 2012, p.1535) กล่าวถึงการนำผังสัมพันธ์ทางความหมายไปใช้ 3 ประการ คือ พัฒนาคำศัพท์ทั่วไป การอ่านก่อนและหลัง และเป็นเทคนิคทางทักษะการเรียนรู้ ซึ่งในการการทําวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยเป็นวิธีการที่ช่วยจัดระบบความคิดเป็นกลุ่ม ในลักษณะแผนผังกราฟิกให้เห็นภาพชัดเจน และง่ายต่อการเข้าใจ

รูปแบบของผังสัมพันธ์ทางความหมายมีหลากหลายรูปแบบตามลักษณะของเนื้อเรื่องที่อ่านและการนำไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมายจาก สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ (2544) ได้รวบรวมและเรียงรูปแบบต่างๆจากนักการศึกษาต่างประเทศในหนังสือ การยี่ดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการประเมินตามสภาพจริง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

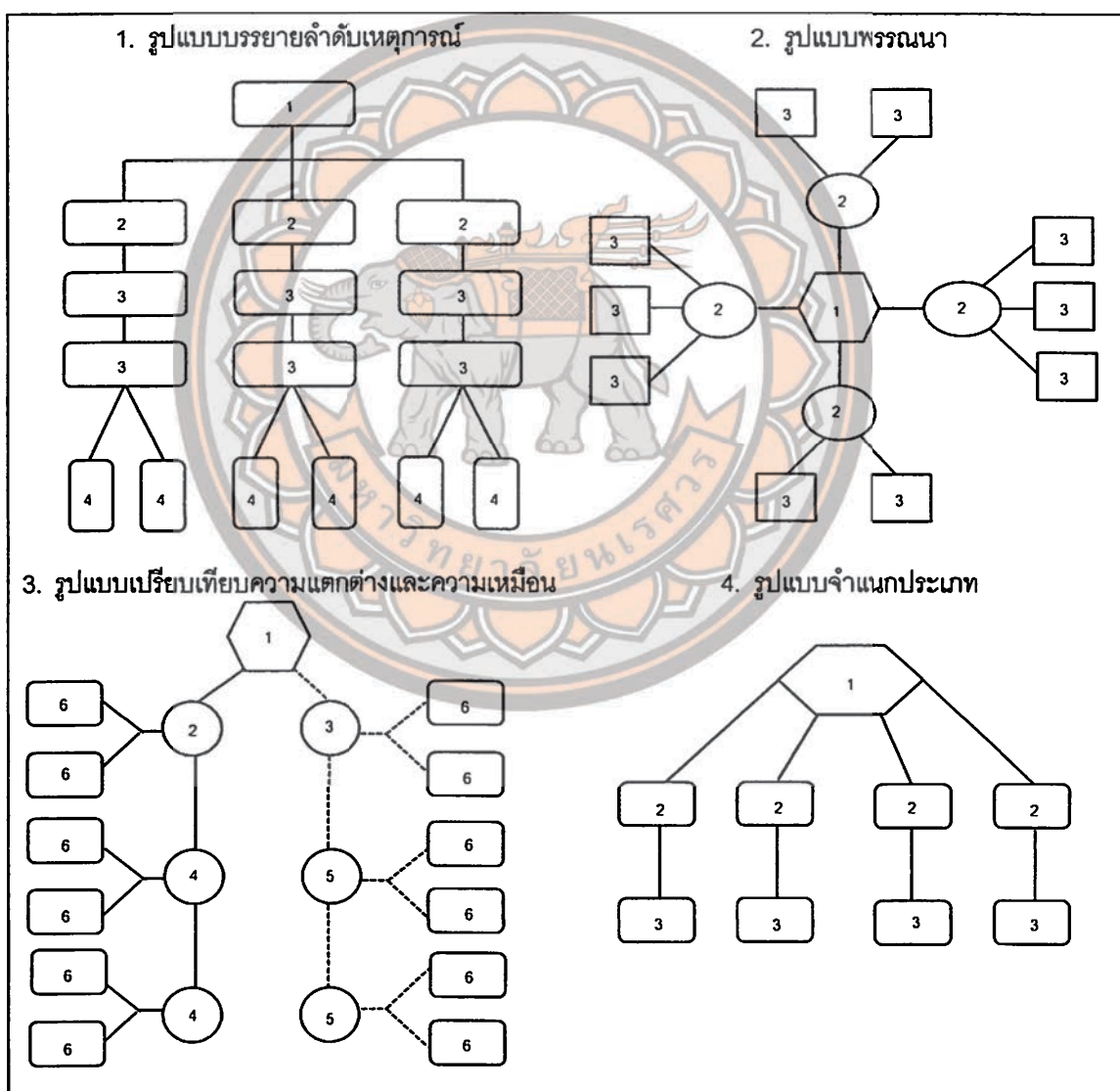
สินาทรา และคณะ (Sinatra et al., อ้างอิงใน สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ, 2544, หน้า 51-55) ได้จำแนกรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย 4 แบบ ดังนี้

1. ผังสัมพันธ์ทางความหมายแบบบรรยายลำดับเหตุการณ์ ใช้สำหรับเนื้อเรื่องที่เป็นเรื่องเล่า มีการจัดเรียงองค์ประกอบของเนื้อเรื่องตามลำดับ โดยใช้ลูกศรแสดงลำดับและเชื่อมโยงรายละเอียดสนับสนุนแต่ละกรอบ

2. ผังสัมพันธ์ทางความหมายแบบพรรณนา ใช้สำหรับการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ โดยมีใจความสำคัญอยู่ตรงกลาง และโยงสัมพันธ์ด้วยเส้นตรงไปยังหัวข้อสำคัญต่างๆ และโยงไปยังหัวข้อย่อยของหัวข้อสำคัญนั้น

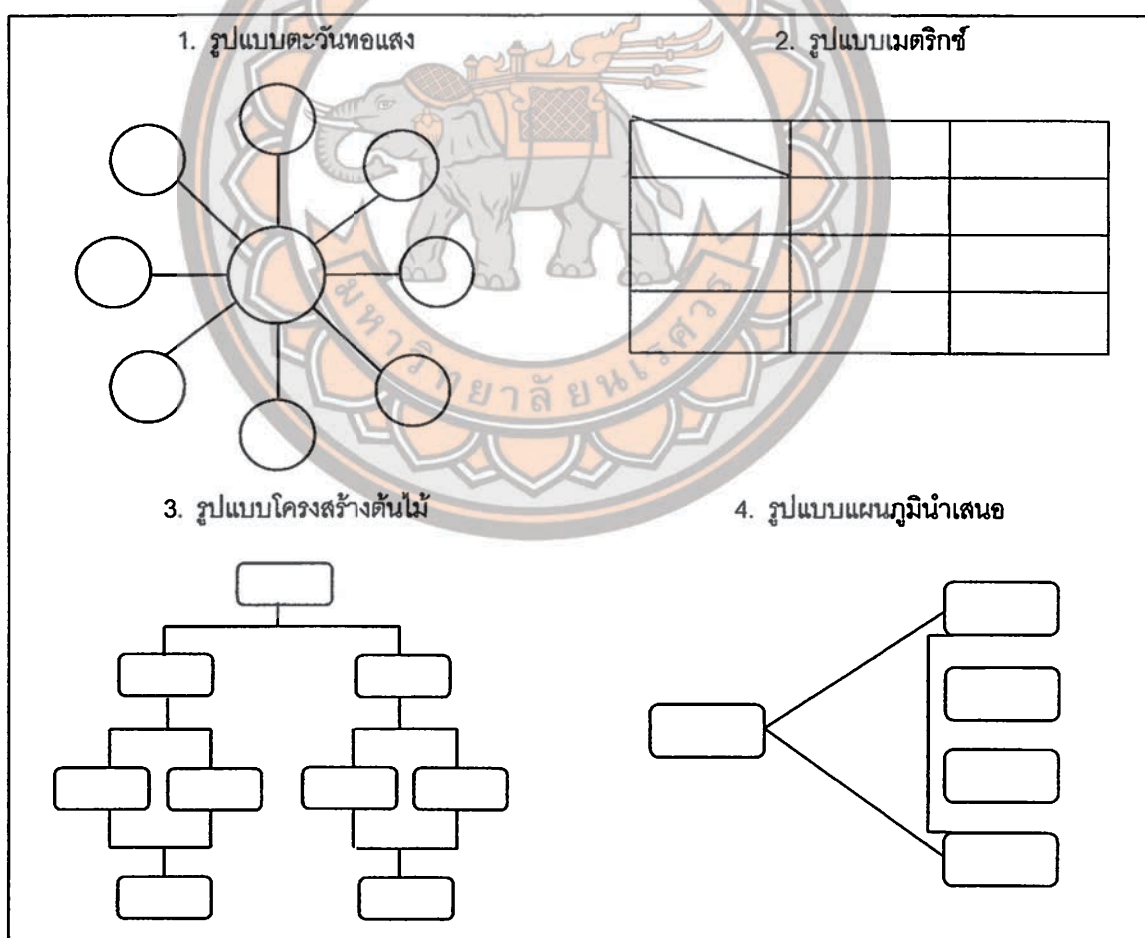
3. ผังสัมพันธ์ทางความหมายแบบเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือน ซึ่งเริ่มจากกรอบบนสุดเป็นหัวข้อ เมื่อต้องการแสดงความเหมือน ให้ใช้ลูกศรตรงโยงลงไปกรอบด้านซ้าย และลูกศรหักโยงลงไปด้านขวา เพื่อแสดงความแตกต่าง ซึ่งมีรายละเอียดย่อยต่างๆ สนับสนุนหัวข้อหลักของแต่ละกรอบทั้งสองด้าน

4. ผังสัมพันธ์ทางความหมายแบบจำแนกประเภท เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องแบบพรรณนาโวหาร โดยแสดงความสัมพันธ์จากหัวเรื่องอยู่บนสุด ใช้เส้นตรงโยงลงมายังหัวข้อที่เป็นตัวอย่าง ลักษณะ คุณสมบัติ และโยงต่อลงมาหัวข้อที่เป็นรายละเอียดสนับสนุน

ภาพ 2 รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย 4 รูปแบบ
ที่มา: สินาทรา และคณะ (Sinatra et al., 1986 อ้างอิงใน สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ, 2544, หน้า 51-55)

นอกจากนี้ เกรนีย์ (Graney, 1992 อ้างอิงใน สมศักดิ์ ภูมิภาคาวรรณ, 2544, หน้า 59-62) จำแนกรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย 4 แบบ คือ 1) ผังสัมพันธ์ทางความหมายแบบ ตะวันทอแสง สำหรับแสดงความสัมพันธ์ของใจความสำคัญกับใจความรอง ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน และใช้ในเนื้อหาที่อ่านมีโครงสร้างแบบจัดหมวดหมู่ของการบรรยาย 2) ผังสัมพันธ์ทางความหมายแบบตารางเมตริกซ์ เป็นผังที่เน้นถึงชนิดและเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่าง หรือแสดงเหตุและผล หรือลำดับเวลา 3) ผังสัมพันธ์ทางความหมายแบบ โครงสร้างต้นไม้ ใช้แสดงความสัมพันธ์ถึงใจความที่มีความสำคัญลดหลั่นลงมาเป็นชั้น เพื่อแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างกันของเนื้อเรื่องที่อ่าน และ 4) ผังสัมพันธ์ทางความหมายแบบ นำเสนอ ใช้แสดงลำดับเหตุการณ์ตามเวลา แสดงเหตุและผล และกระบวนการคิด เพื่อนำไปแสดงถึงกระบวนการและเล่าเรื่อง

ภาพ 3 รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย 4 รูปแบบ
ที่มา: เกรนีย์ (Graney, 1992 อ้างอิงใน สมศักดิ์ ภูมิภาคาวรรณ, 2544, หน้า 59-62)

สรุปหลักการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย คือ วิธีการหรือเทคนิคชนิดหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะต่างๆ โดยเฉพาะทักษะการอ่านและกระบวนการคิดที่เกิดจากการอ่านที่มีระบบขั้นตอน แล้วนำมาจัดเรียงเป็นแผนผังในรูปแบบต่างๆ โดยผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมายที่เหมาะสม หรือสอดคล้องกับลักษณะโครงสร้างของเนื้อเรื่องที่อ่าน และการนำไปใช้ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายของข้อความ แนวคิดสำคัญของเนื้อเรื่อง และโครงสร้างของเรื่องราวได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงสรุปรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมายตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ 5 ประการ คือ 1) รูปแบบที่ใช้แสดงลำดับหรือบรรยายเหตุการณ์ 2) รูปแบบที่ใช้แสดงรายละเอียด 3) รูปแบบที่ใช้แสดงการเปรียบเทียบ 4) รูปแบบที่ใช้แสดงการจำแนกประเภท และ 5) รูปแบบที่ใช้แสดงเหตุและผล หรือกระบวนการคิด

4.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยผังสัมพันธ์ทางความหมาย

นักการศึกษาได้เสนอหลักการจัดการเรียนรู้ด้วยผังสัมพันธ์ทางความหมาย และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยของ ทศนีย์ เศรษฐพงษ์ (2559) จากการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ได้รวบรวมหลักการจัดการเรียนรู้ด้วยผังสัมพันธ์ทางความหมายของนักการศึกษาต่างประเทศด้านการอ่าน ดังนี้

แวนดาซี และเนลสัน (Vadasy and Nelson, 2012, pp.104 - 105 อ้างอิงใน ทศนีย์-เศรษฐพงษ์, 2559, หน้า 71) ได้ระบุขั้นตอนการนำผังสัมพันธ์ทางความหมายไปใช้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการระดมสมองของครูและนักเรียนจำแนกคำศัพท์ สำนวน ข้อความ เพื่อดูความสัมพันธ์ของหัวข้อหลัก 2) ขั้นการเขียนผังความสัมพันธ์ทางความหมาย โดยการนำคำศัพท์ สำนวน ข้อความมาจัดกลุ่มตามที่ได้ระดมสมองกำหนดหัวข้อหลัก 3) ขั้นการอ่าน เป็นการอ่านเนื้อเรื่องร่วมกันของนักเรียนในชั้นเรียน และ 4) ขั้นทบทวนผังสัมพันธ์ทางความหมาย เป็นขั้นหลังจากการอ่านแล้วร่วมการพิจารณาผังสัมพันธ์อีกครั้ง หากมีรายละเอียดเพิ่มเติมหรือต้องการอ้างอิง สามารถเพิ่มเติมลงไปนในผังสัมพันธ์อีกได้

แอนโตแนกซี และคณะ (Antonacci et al., 2015, pp.19 - 20 อ้างอิงใน ทศนีย์-เศรษฐพงษ์, 2559, หน้า 73 - 74) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยผังสัมพันธ์ทางความหมายเป็นขั้นก่อนอ่าน ขั้นระหว่างการอ่าน และขั้นหลังการอ่าน โดยแต่ละขั้นมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นก่อนอ่าน เริ่มจากผู้สอนแนะนำและเลือกเนื้อหา และอธิบายวิธีการอภิปราย จากนั้นผู้สอนให้ผู้เรียนวาดแผนผัง พร้อมเขียนหัวข้อที่เป็นประเด็นสนใจ หรือประเด็นสำคัญไว้กลางแผนผัง ต่อไปผู้สอนเริ่มสนทนากับผู้เรียนโดยเน้นเนื้อหาของคำสำคัญนั้น เพื่อหาแนวคิด

สำคัญ หากผู้เรียนไม่สามารถหาแนวคิดสำคัญได้ ผู้สอนให้ความหมายของคำในประเด็นสำคัญนั้น ตามบริบทที่อ่าน

2. ชั้นระหว่างการอ่าน ขณะที่ผู้เรียนอ่านบทอ่าน ผู้เรียนเพิ่มความหมายของคำลงไป ในผังสัมพันธ์ทางความหมาย แล้วผู้เรียนอ่านบททวนบทอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อทบทวนคำสำคัญ จากนั้นผู้เรียนสามารถเพิ่มข้อมูลเพิ่มจากที่อ่าน พร้อมทั้งแจงและอธิบายความคิดที่เพิ่มเติมลงไป ทั้งนี้ ผู้สอนควรกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์นั้นๆ ระหว่างที่ผู้เรียนอ่านบทอ่าน

3. ชั้นหลังการอ่าน เป็นชั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากการอ่าน และผู้สอนอาจเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนได้เข้าใจและเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ทางความหมายของตนเอง

สรุปการจัดการเรียนการสอนของผังสัมพันธ์ทางความหมาย สามารถจัดการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่าน ดังนี้

1. ขั้นก่อนการอ่าน คือ การระดมสมองระหว่างครูและนักเรียนในการกำหนดข้อความหรือประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านด้วยการอ่านอย่างคร่าวๆ และหาความสัมพันธ์ของข้อความกับหัวข้อหลัก และนักเรียนนำประเด็นสำคัญ และหัวข้อหลักมาสร้างเป็นผังสัมพันธ์ทางความหมาย

2. ชั้นระหว่างการอ่าน คือ นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอีกครั้ง และทบทวนผังสัมพันธ์ทางความหมาย และเพิ่มเติมข้อมูลหลังจากการเขียนผังสัมพันธ์ในขั้นก่อนอ่าน

3. ชั้นหลังการอ่าน คือ ครูและนักเรียนร่วมการสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน และอภิปรายผังสัมพันธ์ทางความหมายร่วมกัน ซึ่งครูควรให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสร้างความเข้าใจแก่นักเรียนและ เพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ของนักเรียนเอง

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

งานวิจัยในประเทศ

ผุสดีพร จันตาใหม่ (2551) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนดาราวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 41 คน โดยผู้วิจัยได้อภิปรายผลการใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ทางความหมายว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การเขียนผังสัมพันธ์ช่วยให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด และเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิม ผลการวิจัยปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ทางความหมายสามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

พิมเนตร เทพปัญญา (2556) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษา ก่อนและหลังจากการเรียน โดยใช้กิจกรรมผังสัมพันธ์ทางความหมาย และศึกษาความคงทนในการจำคำศัพท์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 33 คน ที่เรียนรายวิชา 13031005 ภาษาอังกฤษเทคนิค ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลการใช้ว่า นักศึกษาชอบรูปแบบบทอ่านเปรียบเทียบมากที่สุด เนื่องจากเข้าใจง่าย และการที่นักศึกษาเลือกคำศัพท์เพื่อลงในผังสัมพันธ์ และดึงคำศัพท์นั้นมาใช้ได้บ่อยขึ้น ส่งผลให้ได้รับการพัฒนาความรู้ศัพท์ ผลการวิจัยจึงพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาเพิ่มขึ้น และมีความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากการใช้กิจกรรมผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ (2559) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และประเมินผลของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียนและการแสดงความคิดเห็น สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการตีความสูงกว่าก่อนการทดลองแต่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน 4 ระยะของการทดลองสูงขึ้นตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

ซาฮีดี และอับดี (Zahedi and Abdi, 2012, p.2273) ศึกษาผลการใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมายต่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยอิสลามอฮาด ประเทศอิหร่าน โดยมีวัตถุประสงค์เปรียบเทียบผลการเรียนคำศัพท์ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้จากการใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมาย และกลุ่มควบคุมที่ได้เรียนรู้แบบปกติ โดยวัดประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยการใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมายทำให้ผู้เรียนจำความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ดิลเลค และยูรูก (Dilek and Yuruk, 2012, p.1531) ได้ศึกษาการใช้เทคนิคผังสัมพันธ์ทางความหมายต่อการสอนคำศัพท์ในระดับก่อนระดับกลางภาษาอังกฤษ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยซีลัค ประเทศตุรกี ภาควิชาภาษาต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ

การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยการสอนแบบใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมายในกลุ่มทดลอง และการสอนแบบปกติในกลุ่มควบคุม และสอบถามความเห็นของนักศึกษาต่อการสอนด้วยการใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมายใน ผลวิจัยพบว่า การสอนที่ใช้เทคนิคผังสัมพันธ์ทางความหมายมีประสิทธิภาพมากกว่า การสอนด้วยเทคนิคแบบปกติ และนักศึกษามีความเห็นว่าเป็นเทคนิคผังสัมพันธ์ทางความหมายเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์การเรียนรู้คำศัพท์

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย พบว่า วิธีผังสัมพันธ์ทางความหมายช่วยการจำคำศัพท์ พัฒนาและส่งเสริมการอ่านให้เข้าใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่หลังจากการอ่านกับความรู้เดิมด้วยลักษณะของแผนผังแสดง ความหมายตามวัตถุประสงค์การนำไปใช้ วิธีผังสัมพันธ์ทางความหมายจึงนำไปใช้ได้กับทุกกลุ่ม สาระวิชา และทุกทักษะการเรียนรู้ จึงกล่าวได้ว่า ผังสัมพันธ์ทางความหมาย เป็นเทคนิคหนึ่ง ที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการสร้างความน่าสนใจด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่านให้ดีขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยนำผังสัมพันธ์ทางความหมาย ใช้ร่วมกับวิธีการสอนแบบ SQ4R เนื่องจาก เป้าหมายเดียวกันในการพัฒนาการอ่าน และมีกระบวนการที่สามารถใช้พัฒนาควบคู่กันได้ ดังตาราง 4

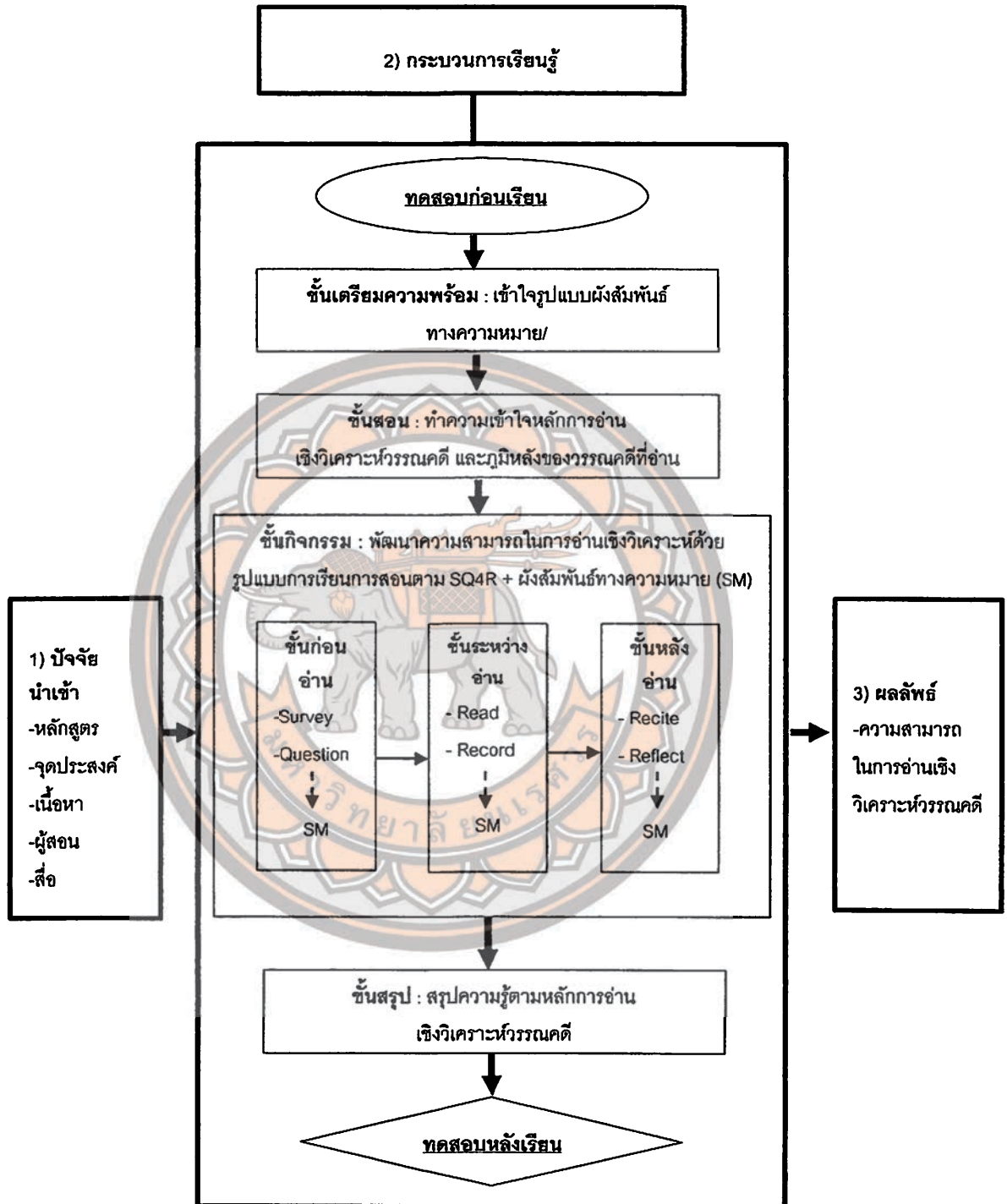
ตาราง 4 แสดงกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

วิธีการสอนแบบ SQ4R	ผังสัมพันธ์ทางความหมาย	SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย
1. อ่านแบบสำรวจ (Survey)	1. <u>ขั้นก่อนการอ่าน</u> ระดมสมองกำหนดประเด็นสำคัญ	1. สสำรวจภาพรวมของเนื้อหา วรรณคดี
2. ตั้งคำถาม (Question)	และหาความสัมพันธ์ของข้อความกับ หัวข้อหลัก และนำประเด็นสำคัญ กับ หัวข้อหลักมาสร้างเป็นผังสัมพันธ์ทางความหมาย	2. ตั้งคำถามประเด็นในการอ่าน เชิงวิเคราะห์วรรณคดี และสร้าง ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ตาราง 4 (ต่อ)

วิธีการสอนแบบ SQ4R	ผังสัมพันธ์ทางความหมาย	SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ ทางความหมาย
3. อ่านอย่างละเอียด (Read)	2. <u>ขั้น</u> ระหว่างการอ่าน อ่านเนื้อเรื่องอีกครั้งและทบทวนผัง	3. อ่านอย่างละเอียด และค้นหา คำตอบ
4. จดบันทึก (Record)	สัมพันธ์ทางความหมาย และเพิ่มเติม ข้อมูลหลังจากการเขียนผังสัมพันธ์	4. นำคำตอบที่พบจดบันทึก เพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ทาง ความหมาย
5. สรุปใจความ (Recite)	3. <u>ขั้น</u> หลังการอ่าน สรุปความรู้ที่ได้ และอภิปรายผัง สัมพันธ์ทางความหมาย	5. สรุปใจความตามประเด็น การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ด้วยการตรวจสอบความสัมพันธ์ ระหว่างประเด็นคำถามและ คำตอบ เพื่อปรับแก้ไขและ เพิ่มเติมข้อมูลลงในผังสัมพันธ์
6. สะท้อนคิด (Reflect)		6. ครูและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายความรู้ และสะท้อน แนวคิด

การจัดกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้จัดกระบวนการวิจัยเป็น 3 ชั้น คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยลำดับวิธีของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ลำดับขั้น ได้แก่ ขั้นก่อนอ่าน ขั้นระหว่างการอ่าน และขั้นหลังการอ่าน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้เกิดจากวิธีการสอนแบบ SQ4R ส่งเสริมความเข้าใจของการอ่าน ด้วยการตั้งเป้าหมายหรือประเด็นการอ่านจากคำถามตามหลักการพิจารณาการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี และการพิจารณาหาคำตอบ ร่วมกับใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมายแสดงความหมายที่สัมพันธ์ระหว่างประเด็นสำคัญและข้อมูลคำตอบ ได้อย่างชัดเจน ดังภาพ 4 ดังนี้

ภาพ 4 กระบวนการวิจัย

5. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ซึ่งประกอบด้วยความหมาย กระบวนการ การวัดและประเมินผล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์

จันทร์เจ้า เกียรติ (2547, หน้า 27) ได้สรุปความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนๆ โดยใช้การวิเคราะห์อย่างรอบคอบประเมินสิ่งที่อ่านและค้นหาสิ่งที่ซ่อนอยู่ในสารนั้น

ชยพร กระต่ายทอง (2552, หน้า 52) ได้สรุปความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านเรื่องแล้วพิจารณาระหว่างลักษณะเนื้อหาและความสัมพันธ์กับข้อสรุปของเรื่อง

จินตนา มั่นคง (2560, หน้า 39) ได้สรุปความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การแยกแยะพิจารณาเป็นส่วนๆ ของงานเขียนเชิงองค์ประกอบทาง ภาษาและความสัมพันธ์ของส่วนประกอบ

จากความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณาสารที่อ่านอย่างใคร่ครวญ และจำแนกเนื้อหาเป็นส่วนๆตาม องค์ประกอบของสารที่อ่าน และพิจารณาส่วนๆต่างในเชิงความสัมพันธ์ เพื่อเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน นำมาอธิบาย และประเมินคุณค่าของสารที่อ่าน

5.2 กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

หทัยวรรณ ไชยะกุล (2544, หน้า 65 - 66) ได้สรุปการวิเคราะห์วรรณคดีตาม องค์ประกอบการสร้างวรรณคดี ดังนี้

1. วิเคราะห์รูปแบบ โดยพิจารณาว่าเป็นงานเขียนชนิดใด
2. วิเคราะห์เนื้อหา เพื่อพิจารณาเนื้อเรื่องและแนวคิด ซึ่งเป็นการค้นหาสารที่ผู้เขียนส่งมาทั้งหมด
3. วิเคราะห์การใช้ภาษา ซึ่งพิจารณาการใช้ภาษาและสำนวนที่ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดไปยังผู้อ่าน
4. วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ ตั้งเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง จบเรื่อง โดยแต่ละเรื่องมีการนำเสนอที่แตกต่างกัน
5. วิเคราะห์แนวคิดของผู้แต่ง โดยพิจารณาเรื่องนั้นในด้านผู้แต่งเสนอแนวคิดใดบ้าง เพื่อให้เข้าใจงานเขียนนั้นๆ

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีภาณุจัน (2550, หน้า 101) ให้กระบวนการวิเคราะห์สารจากนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง หรือบทความจากหนังสือพิมพ์ 4 ชั้น ดังนี้

1. พิจารณารูปแบบงานประพันธ์ว่าใช้รูปแบบใด
2. แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้เห็นชัดเจนว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร
3. แยกพิจารณาทีละส่วน และรายละเอียดของส่วนที่ประกอบส่วนหลักว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. พิจารณาด้านกลวิธีการนำเสนอเรื่องของผู้เขียน จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า เป็นการวิเคราะห์จากการอ่านวรรณคดี โดยวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของวรรณคดี ได้แก่ รูปแบบคำประพันธ์ เนื้อหา การใช้ภาษา วิธีการนำเสนอ และแนวคิด เพื่อสะท้อนถึงคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งเริ่มจากการแปลความ ตีความ ตั้งคำถามหาคำตอบ จำแนกเปรียบเทียบ จัดกลุ่ม หาความสัมพันธ์ และให้เหตุผลประกอบ

5.3 การวัดและประเมินผลความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

อาเดอ และเวน โดเรน (Ader and Ven Doren, อ้างอิงใน ชยพร กระต่ายทอง, 2552, หน้า 61 - 62) กล่าวถึงการวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1. การพิจารณาลักษณะเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาประเภท และเนื้อหา ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดของผู้เขียน
2. การตีความเนื้อหา เป็นการพิจารณารายละเอียดเนื้อหา โดยวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ และจุดประสงค์ของผู้เขียน
3. การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา เป็นการพิจารณาในด้านคุณค่าขอเรื่องที่อ่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

กรมวิชาการ (2546, อ้างอิงใน เกศินี ปุ๋งปีแก้ว, 2557, หน้า 32) ได้อธิบายถึงการกำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1. ความสามารถในการแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
2. ความถูกต้องชัดเจนในการวิเคราะห์
3. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ที่ถูกต้อง
4. เหตุผลที่ใช้ประกอบการประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

จากการเกณฑ์การวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีมีหลายวิธี เช่น การสังเกต การตรวจแบบฝึกทักษะหรือผลงาน การทดสอบความสามารถ โดยต้องกำหนดเกณฑ์ในการประเมินความสามารถให้ชัดเจน

สุทธิวรรณ พิศัยดิไสถน (ม.ป.ป., หน้า 5-11) กล่าวถึงการสร้างข้อคำถามเพื่อใช้วัดการคิดวิเคราะห์ โดยลักษณะการถามเป็นการถามจากเรื่องราวทั้งหมด ถามจากบางส่วนหรือบางตอนหรือบางวรรค และถามกลับไปวรรคที่หรือตอนที่หรือส่วนที่ ซึ่งมีระดับการวิเคราะห์ 3 ระดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการค้นหาคุณลักษณะที่เด่นชัดของเรื่องราวในแง่มุมต่างๆ วิเคราะห์ความสำคัญจำแนกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ชนิด เป็นความสามารถในการจำแนก บอกรายละเอียด ลักษณะ ประเภทของข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ของ เหตุการณ์และการกระทำต่างๆ

1.2 วิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นความสามารถในการค้นหาสิ่งที่มีความหมายนัยสำคัญของเรื่องราวในแง่มุมต่างๆ

1.3 วิเคราะห์เลศนัย เป็นความสามารถในการแยกแยะ ค้นหาเจตนา ความคิดที่แฝงในข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ของ เหตุการณ์และการกระทำ หรือเหตุการณ์

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความเกี่ยวข้องหรือความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะสำคัญของเรื่องราวและสิ่งต่างๆ โดยสามารถสร้างข้อสอบตามลักษณะความสัมพันธ์กัน ได้แก่ สัมพันธ์ตามกัน สัมพันธ์กลับกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนย่อย ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด ความสัมพันธ์ระหว่างหลายๆ ส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกับเรื่อง และถามแบบกลับ

3. วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้างและระบบของวัตถุประสงค์ของ เรื่องราว และการกระทำต่างๆ ซึ่งหลักการวิเคราะห์ประกอบด้วย การวิเคราะห์โครงสร้างในลักษณะวิธีรวมตัวส่วนประกอบย่อยๆ ที่เชื่อมโยงเข้าเป็นรูปเดียว และวิเคราะห์หลักการหรือความจริงแท้ที่ยึดถือเป็นพื้นฐานและเป็นแนวทางปฏิบัติ

จากการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีด้วยแบบวัดความสามารถ การสร้างข้อคำถามต้องประกอบด้วยข้อคำถามการวิเคราะห์ 3 ระดับ คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

ชยพร กระต่ายทอง (2552) ได้พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ นำไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ นำไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับดีมาก และนักเรียนทุกคนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าเรียน

เกศินี ปุงปีแก้ว (2557) ใช้เทคนิคจิกซอว์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอรุโรทัยวิทยาคม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทย ด้วยเทคนิคจิกซอว์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรัญญา สุขตระกูล (2558) ได้สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด PQ4R เพื่อส่งเสริมด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด PQ4R โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหินดาตราษฎร์บำรุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 36 คน พบการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด PQ4R มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องมีการพัฒนาอย่างมีระบบขั้นตอนตามองค์ประกอบของงานเขียนประเภทวรรณคดี ซึ่งใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมายที่มีกระบวนการสอดคล้องกับกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้างต้น ขณะเดียวกันนำชุดแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถและวัดผลจากการพัฒนาได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้างต้นนั้น ผู้วิจัยนำมากำหนดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีในงานวิจัยนี้ คือ ความสามารถในการแยกแยะ และอธิบายส่วนต่างๆ จากสิ่งที่อ่านวรรณคดีไทยในด้านรูปแบบ โครงสร้างหรือรูปแบบการนำเสนอ เนื้อหา ภาษาและสำนวนโวหาร คุณค่า และการตีความหมายจากเนื้อหาวรรณคดี 2 เรื่อง คือ วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา และเรื่องกาพย์

เพิ่มเครื่องควาหวาน ซึ่งเป็นวรรณคดีในบทเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งมี ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

1. การศึกษาปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี
2. การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การสร้างรูปแบบการเรียนการสอน
4. จัดทำเอกสารรูปแบบการเรียนการสอน
5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การหาประสิทธิภาพผลของรูปแบบการเรียนการสอน

1. การเตรียมใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

1. การศึกษาปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจและศึกษาปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีจากนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ตามลำดับ

1.1 การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในบทเรียน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอุตรดิตถ์ ในวิชาภาษาไทยพื้นฐาน พบว่า คะแนนร้อยละ ของจำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบสอน 2 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 88 คน มีผลการประเมิน

อ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน ระดับ 3 เท่ากับ 45.76 เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลลัพธ์ และไม่สามารถเชื่อมโยงข้อคิดจากวรรณคดีที่อ่านกับชีวิตประจำวันได้ (โรงเรียนอุตรดิตถ์, 2561, หน้า 4-5)

1.2 การสอบถามนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอุตรดิตถ์ ในวิชาภาษาไทยพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ปรากฏในวรรณคดีนั้น ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

2. การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ SQ4R เทคนิคผังสัมพันธ์ทางความหมาย การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยหลักการที่มีแนวคิดพัฒนาการอ่าน ดังตาราง 5

ตาราง 5 การสรุปหลักการของวิธีการสอนแบบSQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย

หลักการของวิธีการสอนแบบ SQ4R	หลักการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย
<p>1. การอ่านอย่างเป็นระบบ เพื่อหาข้อมูลสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทำให้มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วยตนเอง</p> <p>2. กระบวนการอ่าน 6 ขั้นตอน ได้แก่ การอ่านอย่างคร่าวๆ การตั้งคำถาม การอ่านหาคำตอบ การจดบันทึก การเขียนสรุปใจความ และวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น</p> <p>3. การที่นักเรียนทบทวนการอ่าน และวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดองค์ความรู้มากขึ้น</p>	<p>1. การนำเสนอความรู้และแนวคิดจากเรื่องที่อ่านในรูปแบบแผนผัง</p> <p>2. การจัดความสัมพันธ์ของข้อความด้วยแผนผังที่มีรูปแบบเหมาะสมตามลักษณะการใช้ จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดี</p> <p>3. กระบวนการอ่าน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการอ่าน ขั้นระหว่างการอ่าน และขั้นหลังการอ่าน</p> <p>4. การที่นักเรียนได้ตรวจสอบการอ่านด้วยตนเอง และร่วมกับผู้อื่นทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากขึ้น</p>

3. การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนนี้ มีองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา การวัดและประเมินผล บทบาทครูและนักเรียน และแนวทางการนำไปใช้ ดังภาพ 5

ภาพ 5 รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R
ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

จากภาพ 5 แสดงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 กำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักการของวิธีการสอนแบบ SQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย โดยนำมากำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ดังภาพ 6

ภาพ 6 หลักการรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

จากภาพ 6 การกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์จากหลักการของวิธีการสอนแบบSQ4R นำมาผสมผสานกับหลักการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย และสามารถกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 3 ประการ ดังนี้

1. การอ่านตามกระบวนการของวิธีการสอนแบบ SQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย ด้วยการแสดงความรู้หรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านในรูปแบบแผนผัง จะช่วยนักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถจัดความสัมพันธ์ของความรู้ได้ชัดเจน

2. การจัดการเรียนรู้จัดตามขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอน ร่วมกับชั้นของผังสัมพันธ์ทางความหมาย เริ่มจากชั้นก่อนอ่าน ชั้นระหว่างอ่าน และชั้นหลังอ่าน (รายละเอียดดังภาพ 7 หน้า 47)

3. การตรวจสอบการอ่านโดยการทบทวนผังสัมพันธ์ของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดร่วมกับผู้อื่น ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิด สร้างความเข้าใจของนักเรียนได้

3.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ และเสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ชั้นก่อนอ่าน เริ่มจากการสำรวจ (Survey) ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีที่ใช้ในการพัฒนาอย่างคร่าวๆ พร้อมกับหาประเด็นสำคัญของเรื่อง โดยครูกำหนดขอบเขตของเวลาในระยะเวลาไม่นานจนเกินไป จากนั้น ให้นักเรียนตั้งคำถาม (Question) จากการอ่านตามประเด็นสำคัญที่หาได้ ขณะเดียวกันนักเรียนสร้างประเด็นสำคัญและคำถามในรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย

3.3.2 ชั้นระหว่างการอ่าน ให้นักเรียนอ่านเรื่องนั้นอย่างละเอียดรอบคอบอีกครั้ง (Read) เพื่อหาคำตอบในประเด็นคำถามที่นักเรียนตั้งไว้ แล้วให้นักเรียนจดบันทึกคำตอบ และรายละเอียดสนับสนุน (Record) ซึ่งนักเรียนนำข้อมูลหรือคำตอบที่หาได้บันทึกเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย

3.3.3 ชั้นหลังการอ่าน ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) โดยใช้วิธีการเขียนสรุปใจความสำคัญ หรืออธิบายเรื่องราวตามความเข้าใจของนักเรียนเอง พร้อมกับใช้

สำนวนภาษาของตนเอง จากนั้นนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์
วรรณคดีและแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน และสิ่งที่ได้จากการอ่าน (Reflect)
ในขั้นตอนนี้ ครูสามารถให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติม และนักเรียนบันทึกเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ของ
ตนเอง ขณะที่ครูอาจใช้เวลาในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มากขึ้น เพื่อให้
ผู้เรียนนำความรู้จากการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับความรู้เดิมของ
นักเรียน และเป็นการขยายความในการอธิบาย การอภิปรายร่วมกันของนักเรียนและครู
ซึ่งสามารถนำเสนอในรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย

จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ
SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายข้างต้น สามารถกำหนดกระบวนการอ่านดังภาพ 7

ภาพ 7 กระบวนการอ่านตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

3.4 เนื้อหาการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยคัดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ เนื้อหาวรรณคดีที่ปรากฏในวิชาภาษาไทย ชุดวรรณคดีวิจักษ์ กระทรวงศึกษาธิการ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากเป็นเรื่องที่ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการว่าเป็นเรื่องที่มีคุณค่าแก่การอ่าน ซึ่งวรรณคดีที่ให้มี 2 เรื่อง คือ วรรณคดีประเภทร้อยแก้ว เรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา จำนวน 1 แผน 5 ชั่วโมง และวรรณคดีประเภทร้อยกรอง เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 1 แผน 4 ชั่วโมง รวมจำนวนทั้งหมด 2 แผน 9 ชั่วโมง รายละเอียด ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	กระบวนการอ่าน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
1	ราชาธิราช ตอน สมิงพระราม อาสา	1. ขั้นก่อนการอ่าน 2. ขั้นระหว่างการอ่าน 3. ขั้นหลังอ่าน	ราชาธิราชเป็นพงศาวดารมอญ ไทยนำมาแปลในสมัยรัชกาลที่ 1 มีเรื่องราวเกี่ยวกับการทำ สงครามระหว่างมอญและพม่า มีเนื้อความให้ข้อคิดและไฉน สละสลวย เป็นแบบฉบับการ เขียนร้อยแก้วที่ดี	5
2	กาพย์เห่ ชมเครื่อง คาวหวาน	1. ขั้นก่อนการอ่าน 2. ขั้นระหว่างการอ่าน 3. ขั้นหลังอ่าน	กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณี อาหารนานาชาติ ที่อ้างอิงใน ตำรับอาหารไทย และมีความ ไพเราะในการนำเสนอ สามารถ ถ่ายทอดอารมณ์ของกวีได้ดี	4
รวม				9

3.5 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนนี้เป็นแนวทางในการติดตามผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ โดยวัดและประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนเป็นรายบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีก่อนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.5.2 การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ใบกิจกรรมและตรวจด้วยเกณฑ์การให้คะแนน

3.5.3 การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.6 บทบาทของครูและนักเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กำหนดบทบาทของครูและบทบาทของนักเรียน ดังนี้

3.6.1 บทบาทของครู

- 1) เตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ บทอ่านวรรณคดี และสื่อการเรียนรู้ต่างๆที่สอดคล้องกับบทอ่าน
- 2) ทบทวนความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีที่ใช้จัดการเรียนรู้ การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี รูปแบบผังสัมพันธ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีที่ใช้
- 3) ชี้แจงวัตถุประสงค์และกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนแก่นักเรียน
- 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน โดยครูมอบใบกิจกรรม และกำหนดขอบเขตของเวลาในระยะเวลาในการอ่านของนักเรียน พร้อมกระตุ้นความสนใจ และความสงสัยแก่นักเรียน
- 5) แนะนำ ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ และส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

6) ตรวจสอบ ชักถาม และให้คำแนะนำแก่นักเรียน ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อถูกต้องความสมบูรณ์

7) ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และประเมินเพื่อน ด้วยการอภิปรายความรู้ พร้อมสะท้อนแนวคิดร่วมกัน

8) สรุปกิจกรรมร่วมกับนักเรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

3.6.2 บทบาทของนักเรียน

1) เตรียมความพร้อมตนเองต่อการเรียนรู้

2) ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย และแนวทางการอ่านรูปแบบการเรียนการสอน

3) กำหนดเป้าหมายและวางแผนการฝึกและการนำกลวิธีทางภาษามาใช้

4) ฝึกปฏิบัติในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีตามกระบวนการอ่านของวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน และปรับปรุงแก้ไขใบกิจกรรมของตนเองให้สมบูรณ์มากขึ้น

6) สรุปกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครู พร้อมสะท้อนข้อคิดที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในรูปแบบการเขียนอธิบาย

3.7 แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีแนวทางการนำไปใช้ ดังนี้

3.7.1 ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละองค์ประกอบ โดยศึกษาจากหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหา การวัดและประเมินผล บทบาทของครูและนักเรียน และแนวทางการนำไปใช้ให้เข้าใจ เพื่อทำให้การส่งเสริมความสามารถของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

3.7.2 ครูผู้สอนควรสร้างความเข้าใจขั้นตอนการอ่านของรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการผังสัมพันธ์ทางความหมายที่นำไปใช้ และองค์ประกอบในการวิเคราะห์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี แก่นักเรียน เพื่อให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์วรรณคดีอย่างมีประสิทธิภาพ

3.7.3 ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากนักเรียนทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งนี้ครูผู้สอนควรสร้างพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน

3.7.4 ครูผู้สอนควรจัดสรรเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ เพื่อไม่กระทบต่อกระบวนการอ่าน และส่งเสริมความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

3.7.5 การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อสะท้อนประสิทธิผลจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และการพัฒนาด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

4. จัดทำเอกสารรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยเอกสารรูปแบบการเรียนการสอน (ภาคผนวก ข หน้า 118) และเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนดังนี้

4.1 เอกสารรูปแบบการเรียนการสอน

4.1.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

4.1.2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

4.1.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน

4.1.4 การวัดและประเมินผล

4.1.5 บทบาทของครูและนักเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน

4.1.6 แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

4.2 เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยใช้วรรณคดี 2 เรื่องที่มีลักษณะคำประพันธ์ต่างกัน คือ วรรณคดีร้อยแก้วเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา จำนวน 1 แผน 5 ชั่วโมง และวรรณคดีร้อยกรองเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 1 แผน 4 ชั่วโมง รวมจำนวนทั้งหมด 2 แผน 9 ชั่วโมง (ภาคผนวก ฉ หน้า 143-180)

5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสม ขอคำแนะนำ และนำไปปรับปรุง

5.2 นำรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพหาความเหมาะสม โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาขอบเขตของคะแนนเพื่อใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งผลการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (ภาคผนวก ข ตาราง 20 หน้า 128) พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.21)

ขั้นตอนที่ 2 การหาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

1. การเตรียมการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

การเตรียมการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เพื่อใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยกำหนดประชากร และหากกลุ่มตัวอย่าง กำหนดตัวแปร และแบบแผนการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอุดรดิตถ์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวนนักเรียนทั้งหมด 360 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 10 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียน

อุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวนนักเรียน 42 คน ซึ่งมาจากการสุ่มอย่างง่ายจากห้องเรียนทั้งหมด 12 ห้อง ด้วยวิธีการจับสลาก

1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรจัดกระทำ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.3 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลัง (One-group pretest-posttest design) และวัดผลเฉพาะหลังการทดลอง (One-group posttest-only-design) ในการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยมีแผนการวิจัย ดังตาราง 7

ตาราง 7 แบบแผนการวิจัย

A1	X	A2
-	X	A2

X	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย
A1	แทน	การวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีก่อนใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย
A2	แทน	การวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ก่อนและหลังเรียน (pre-test and post-test) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นข้อสอบแบบปรนัย 1 ฉบับ แบบตัวเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้ ดังนี้

1.1) สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

1.2) ศึกษาหลักสูตรของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียน การสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R เทคนิคผังสัมพันธ์ทางความหมาย การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.3) กำหนดโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย

1.4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ ทั้งหมด 2 เรื่อง คือ ราชาริราช ตอนสมิงพระรามอาสา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ทั้งหมดจำนวน 2 แผน 9 ชั่วโมง (ภาคผนวก ฉ หน้า 143-180) ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ ดังนี้

1.4.1) มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

1.4.2) จุดประสงค์การเรียนรู้

1.4.3) สาระสำคัญ

1.4.4) กิจกรรมการเรียนรู้ โดยสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอน SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย คือ

(1) **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการดึงความสนใจของนักเรียนด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาของวรรณคดีที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถของนักเรียน และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความพร้อมสำหรับการเรียน

(2) **ขั้นสอน จัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R** ทั้ง 6 ขั้นตอน ตามลำดับ ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เริ่มจากขั้นก่อนอ่าน ขั้นระหว่างอ่าน และขั้นหลังอ่านหรือการทบทวน ซึ่งเป็นกระบวนการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย

(3) **ขั้นสรุปและประเมินผล** ครูทบทวนเนื้อหาของเรื่องราว และร่วมสรุปจากการวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นจากนักเรียนร่วมกับนักเรียน พร้อมกับวัดและประเมินความก้าวหน้าความสามารถของผู้เรียน เทียบกับจุดประสงค์ และนำผลมาพัฒนานักเรียนในด้านอื่นๆ ต่อไป

1.4.5) สื่อและแหล่งเรียนรู้

1.4.6) การวัดและประเมินผล

1.5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสม ขอคำแนะนำ และนำไปปรับปรุง

1.6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพหาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาขอบเขตของคะแนนเพื่อใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งผลการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (ภาคผนวก ค หน้า

129) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R

ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีระดับความเหมาะสมในภาพรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.17)

2) แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีก่อนและหลังเรียน (pre-test and post-test) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ดังนี้

2.1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบแบบปรนัย หนังสือ หลักสูตรของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์วรรณคดี

2.2) กำหนดโครงสร้างแบบวัดความสามารถ และจำนวนข้อสอบในแต่ละ องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี โดยแบ่งเป็นระดับการวิเคราะห์ 3 ระดับ คือ ระดับวิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการ ตามหลักการเขียนข้อสอบวัด การคิดวิเคราะห์ของสุทธิวรรณ พิศศักดิ์โสภณ (ม.ป.ป., หน้า 5-11) ดังตาราง 8

ตาราง 8 โครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1

องค์ประกอบของความ สามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์วรรณคดี	ระดับการวิเคราะห์			จำนวน ข้อสอบ ที่ออก	จำนวน ข้อสอบ ที่เลือก
	ความ สำคัญ	ความ สัมพันธ์	หลัก การ		
วรรณคดีเรื่อง ราชานิราช					
ตอน สมิงพระรามอาสา					
1.การบอกรูปแบบโครงสร้าง	1	1	-	2	2
2.การสรุปใจความของเนื้อหา	3	3	-	6	4
3. การระบุสำนวนภาษา	1	-	2	3	2
4. การบอกคุณค่าที่ได้รับ	3	2	-	5	3
5. การตีความหมาย	1	6	-	6	4
วรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชม เครื่องคาวหวาน					
1.การบอกรูปแบบโครงสร้าง	-	1	1	2	1
2.การสรุปใจความของเนื้อหา	2	3	1	6	3

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี	ระดับการวิเคราะห์			จำนวน	จำนวน
	ความสำคัญ	ความสัมพันธ์	หลักการ	ข้อสอบที่ออก	ข้อสอบที่เลือก
3. การระบุสำนวนภาษา	1	1	4	6	4
4. การบอกคุณค่าที่ได้รับ	3	-	2	5	4
5. การตีความหมาย	-	3	1	4	3
รวม	14	20	11	45	30

2.3) สร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี แบบตัวเลือก
ตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ

2.4) นำแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีที่สร้างขึ้น เสนอต่อ
อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม และแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.5) นำแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ที่ได้แก้ไขตาม
ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง
เชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า
แบบวัดความสามารถ จำนวน 45 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 (ภาคผนวก
ตาราง 23 หน้า 133)

2.6) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และ
นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเคยเรียนวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิง
พระรามอาสา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานแล้ว เพื่อนำไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัด
ความสามารถ และนำไปใช้พัฒนากลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 10

2.7) ตรวจให้คะแนนจากการผลการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิง
วิเคราะห์วรรณคดี โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1
ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

2.8) นำผลการตอบแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีที่ได้
จากการทดลอง มาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดความสามารถ จากการวิเคราะห์หาค่า
ความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) พิจารณาจากเกณฑ์ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20-0.80
และพิจารณาจากเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป นำมาคัดเลือกข้อสอบที่ใช้ได้ มีเนื้อหา
ที่สอดคล้องกับหลักการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี จึงได้แบบวัดความสามารถในการอ่าน

เชิงวิเคราะห์วรรณคดี จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีความยากง่ายในระดับ 0.21-0.79 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.35-0.50 (ภาคผนวก จ ตาราง 24 และ 25 หน้า 137)

2.9) นำผลการตอบแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับ โดยใช้สูตรการคำนวณ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (KR20) ซึ่งแบบวัดความสามารถมีค่าความเชื่อมั่น 0.88 (ภาคผนวก จ ตาราง 25 หน้า 137)

2.10) จัดพิมพ์เป็นแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีฉบับสมบูรณ์ จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีกลุ่มตัวอย่าง (ภาคผนวก ก หน้า 181)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ดำเนินการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียน ก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 จัดการเรียนรู้อรรถคดีไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง

3.3 ดำเนินการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่มาจากวรรณคดีไทย 2 เรื่อง คือ วรรณคดีเรื่องราชาธิราช จำนวน 1 แผน 5 ชั่วโมง และวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 1 แผน 4 ชั่วโมง รวมเป็น 2 แผน 9 ชั่วโมง

3.4 ดำเนินการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียน หลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.5 นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้สถิติในการหาคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 การหาความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.1.2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (T-test dependent)

4.1.3 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี หลังการจัดการเรียนรู้ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียว (t - test One Sample)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 214)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4.2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 227-228)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนผลรวม
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4.2.3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้สูตรดังนี้ (ปกรณัม ประจันบาน, 2552, หน้า 164)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามข้อนั้นๆ
	\sum	แทน	การรวม
	R	แทน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.4 ค่าความยาก (P) ของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
วรรณคดีรายข้อ มีสูตรดังนี้ (ปกรณัม ประจันบาน, 2552, หน้า 164)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยาก
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

4.2.5 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
วรรณคดี มีสูตรดังนี้ (ปกรณัม ประจันบาน, 2552, หน้า 164)

$$r = \frac{Ru - Rl}{f}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	Ru	แทน	จำนวนคนกลุ่มสูงตอบถูก
	Rl	แทน	จำนวนคนกลุ่มต่ำตอบถูก
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งเท่ากัน

4.2.6 หาค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
 วรรณคดี ใช้สูตร KR_{20} ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไทย, ม.ป.ป., หน้า 193)
 มีสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเที่ยง
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	p	แทน	สัดส่วนจำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
	q	แทน	สัดส่วนจำนวนคนที่ทำข้อนั้นผิด
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4.2.7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่าง
 ระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยสถิติทดสอบที่แบบไม่อิสระ
 (t – test Dependent) ใช้สูตรดังนี้ (รัตนะ บัวสนธ์, 2552, หน้า 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}, df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่
	D	แทน	ผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
	$\sum D^2$	แทน	กำลังสองของผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่ของข้อมูล (หรือจำนวนคน)
	df	แทน	องศาหรือชั้นความเป็นอิสระ

4.2.8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่าง
 ระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบที่แบบกลุ่ม
 เดียว (t – test One Sample) ใช้สูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552 หน้า 238)

$$t = \frac{\overline{X} - \mu}{\frac{S_x}{\sqrt{n}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่
	μ	แทน	เกณฑ์ที่กำหนด
	S_x	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มทดลอง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลของผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย 2 ด้าน ดังนี้

1.1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ SQ4R เทคนิคผังสัมพันธ์ทางความหมาย การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน สังเคราะห์เป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านขั้นตอนการพัฒนา 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี 2) การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) การสร้างรูปแบบการเรียนการสอน 4) จัดทำเอกสารรูปแบบการเรียนการสอน และ 5) การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน ผลการดำเนินการดังกล่าวได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มี 7 องค์ประกอบ คือ หลักการวัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การวัดและประเมินผล บทบาทของครูและนักเรียน และแนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

หลักการรูปแบบการเรียนการสอน

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนวิเคราะห์จากหลักการของวิธีการสอนแบบ SQ4R ผสมผสานกับหลักการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย และสามารถกำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย 3 ประการ ดังนี้

1) การอ่านตามกระบวนการของวิธีการสอนแบบ SQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย ด้วยการแสดงความรู้หรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านในรูปแบบแผนผัง จะช่วยนักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถจัดความสัมพันธ์ของความรู้ได้ชัดเจน

2) การจัดการเรียนรู้จัดตามขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอน ร่วมกับขั้นของผังสัมพันธ์ทางความหมาย เริ่มจากขั้นก่อนอ่าน ขั้นระหว่างอ่าน และขั้นหลังอ่าน

3) การตรวจสอบการอ่านโดยการทบทวนผังสัมพันธ์ของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดร่วมกับผู้อื่น ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิด สร้างความเข้าใจของนักเรียนได้

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน ดังนี้

1) **ขั้นก่อนอ่าน** เริ่มจากการสำรวจ (Survey) ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีที่ใช้ในการพัฒนาอย่างคร่าวๆ พร้อมกับหาประเด็นสำคัญของเรื่อง โดยครูกำหนดขอบเขตของเวลาในระยะเวลาไม่นานจนเกินไป จากนั้น ให้นักเรียนตั้งคำถาม (Question) จากการอ่านตามประเด็นสำคัญที่หาได้ ขณะเดียวกันนักเรียนสร้างประเด็นสำคัญและคำถามในรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย

2) **ขั้นระหว่างการอ่าน** ให้นักเรียนอ่านเรื่องนั้นอย่างละเอียดรอบคอบอีกครั้ง (Read) เพื่อหาคำตอบในประเด็นคำถามที่นักเรียนตั้งไว้ แล้วให้นักเรียนจดบันทึกคำตอบและรายละเอียดสนับสนุน (Record) ซึ่งนักเรียนนำข้อมูลหรือคำตอบที่หาได้บันทึกเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย

3) **ขั้นหลังการอ่าน** ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) โดยใช้วิธีการเขียนสรุปใจความสำคัญ หรืออธิบายเรื่องราวตามความเข้าใจของนักเรียนเอง พร้อมกับใช้สำนวนภาษาของตนเอง จากนั้นนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีและแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน และสิ่งที่ได้จากการอ่าน (Reflect) ในขั้นตอนนี้ครูสามารถให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติม และนักเรียนบันทึกเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ของตนเอง ขณะนี้ครูอาจใช้เวลาในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้จากการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับความรู้เดิมของนักเรียน และเป็นการขยายความในการอธิบาย อภิปรายร่วมกันของนักเรียนและครู ซึ่งสามารถนำเสนอในรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย

เนื้อหาสาระ

เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ เนื้อหาวรรณคดีที่ปรากฏในวิชาภาษาไทย ชุดวรรณคดีวิจักษ์ กระทรวงศึกษาธิการ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 เรื่อง ดังนี้

- 1) วรรณคดีที่มีคำประพันธ์ร้อยแก้ว เรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา จำนวน 1 แผน 5 ชั่วโมง
- 2) วรรณคดีที่มีคำประพันธ์ร้อยกรอง เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 1 แผน 4 ชั่วโมง

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นรายบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีก่อนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 2) การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ใบกิจกรรมและตรวจด้วยเกณฑ์การให้คะแนน
- 3) การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทบาทของครูและนักเรียน

บทบาทครูและบทบาทนักเรียนของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 บทบาทของครูและนักเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
<p>1. ขั้นก่อนการอ่าน</p> <p>1.1 สัมภาษณ์ภาพรวมของเนื้อหาวรรณคดี</p> <p>1.2 ตั้งคำถามประเด็นในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี และสร้างผังสัมพันธ์ทางความหมาย</p>	<p>1. เตรียมเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ บทอ่านวรรณคดี และสื่อการเรียนรู้ต่างๆที่สอดคล้องกับบทอ่าน</p> <p>2. ทบทวนความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีที่ใช้จัดการเรียนรู้ การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี รูปแบบผังสัมพันธ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีที่ใช้</p> <p>3. ชี้แจงวัตถุประสงค์และกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนแก่นักเรียน</p> <p>4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน โดยครอบคลุมใบกิจกรรม และกำหนดขอบเขตของเวลาในระยะเวลาในการอ่านของนักเรียน พร้อมกระตุ้นความสนใจ และความสงสัยแก่นักเรียน</p> <p>5. แนะนำ ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ และส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์</p>	<p>1. เตรียมความพร้อมตนเองต่อการเรียนรู้</p> <p>2. ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย และแนวทางการอ่านรูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>3. กำหนดเป้าหมายและวางแผนการฝึกและการนำกลวิธีทางภาษามาใช้</p> <p>4. นักเรียนอ่านวรรณคดีอย่างคร่าวๆ เพื่อหาประเด็นสำคัญของเรื่องและตั้งคำถามตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี พร้อมสร้างผังสัมพันธ์ทางความหมาย โดยเลือกใช้รูปแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการอ่าน</p> <p>5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน และปรับปรุงแก้ไขใบกิจกรรมของตนเองให้สมบูรณ์มากขึ้น</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนการสอน	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
<p>2. ชั้นระหว่างการอ่าน</p> <p>2.1 อ่านอย่างละเอียด และ ค้นหาคำตอบ</p> <p>2.2 จดบันทึกคำตอบที่พบ เพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ทาง ความหมาย</p>	<p>1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม รูปแบบการเรียนการสอน พร้อม กระตุ้นความสนใจ และความ สงสัยด้วยการซักถาม</p> <p>2. ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ และ ส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ ด้วยการยกตัวอย่างให้เกิด ความเข้าใจในการวิเคราะห์ วรรณคดีในองค์ประกอบต่างๆ</p> <p>3. ตรวจสอบ ซักถามและให้ คำแนะนำเป็นการให้ข้อมูล ย้อนกลับเพื่อถูกต้องความ สมบูรณ์</p>	<p>1. นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่าง ละเอียดรอบคอบอีกครั้ง เพื่อ หาคำตอบในประเด็นคำถามที่ นักเรียนตั้งไว้ แล้วให้นักเรียน จดบันทึกคำตอบ และราย- ละเอียดสนับสนุน ลงในผัง สัมพันธ์จากใบกิจกรรมเดิม เพื่อแสดงความสัมพันธ์ทาง ความหมาย</p> <p>2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน และครูในชั้นเรียน เพื่อ ปรับปรุงแก้ไขใบกิจกรรมของ ตนเองให้สมบูรณ์มากขึ้น</p>
<p>3. ชั้นหลังการอ่าน</p> <p>3.1 สรุปใจความตาม ประเด็นการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดี และตรวจสอบ ความสัมพันธ์ของประเด็น คำถามและคำตอบ เพื่อ ปรับแก้ไขและเพิ่มข้อมูล</p> <p>3.2 ครูและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายความรู้ และสะท้อน แนวคิด</p>	<p>1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม รูปแบบการเรียนการสอน พร้อม กระตุ้นความสนใจ และความ สงสัยด้วยการซักถาม</p> <p>2. ตรวจสอบ ซักถามและให้ คำแนะนำเป็นการให้ข้อมูล ย้อนกลับเพื่อถูกต้องความ สมบูรณ์</p> <p>3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินตนเองและเพื่อน ด้วยการอภิปรายความรู้ พร้อม สะท้อนแนวคิดร่วมกัน</p>	<p>1. นักเรียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้วิธีการเขียนสรุป ใจความสำคัญ หรืออธิบาย เรื่องราวตามความเข้าใจและ ใช้สำนวนภาษาของตนเอง</p> <p>2. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ตามกระบวนการอ่านเชิง วิเคราะห์วรรณคดีและแสดง ความคิดเห็นของตนเองต่อ เรื่องที่อ่าน และสิ่งที่ได้จาก การอ่าน</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนการสอน	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
	4. สรุปกิจกรรมร่วมกับนักเรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียน	3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน และครูในชั้นเรียน เพื่อ ปรับปรุงแก้ไขใบกิจกรรมของ ตนเองให้สมบูรณ์มากขึ้น 4. สรุปกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับครู พร้อมสะท้อนข้อคิด ที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันใน รูปแบบการเขียนอธิบาย

แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

แนวทางการนำไปใช้ของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R

ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายละเอียดดังนี้

1) ครูควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละองค์ประกอบ
โดยศึกษาจากหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหา การวัดและประเมินผล บทบาท
ของครูและนักเรียน และแนวทางการนำไปใช้ให้เข้าใจ เพื่อให้การส่งเสริมความสามารถของ
นักเรียนได้อย่างแท้จริง

2) ครูควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านของรูปแบบการเรียนการสอน
รูปแบบการผังสัมพันธ์ทางความหมายที่นำไปใช้ และองค์ประกอบในการวิเคราะห์ของการอ่านเชิง
วิเคราะห์วรรณคดี แก่นักเรียน เพื่อให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์วรรณคดีอย่างมี
ประสิทธิภาพ

3) ครูต้องให้ความสำคัญกับนักเรียน เนื่องจากนักเรียนทุกคนมีความสามารถ
ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ครูผู้สอนควรสร้างพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้
ตามรูปแบบการเรียนการสอน

4) ครูควรจัดสรรเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ เพื่อไม่กระทบต่อกระบวนการอ่าน และส่งเสริมความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดีของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

5) การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อสะท้อนประสิทธิผลจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และการพัฒนาด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

1.2 ผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนมีความครบถ้วนสมบูรณ์	4.60	0.00	มากที่สุด
2	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนสามารถเป็นกรอบกำหนดวัตถุประสงค์ได้	4.20	0.00	มาก
3	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนสามารถเป็นกรอบกำหนดเนื้อหาสาระและกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้	4.40	0.55	มาก
4	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนแสดงจุดเน้นของการเรียนรู้	4.20	0.55	มาก
5	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้ได้อย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
6	เนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดกิจกรรมช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.60	0.00	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
7	เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอน	4.60	0.00	มากที่สุด
8	กระบวนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.60	0.45	มากที่สุด
9	กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในการเรียงลำดับขั้นตอน	5.00	0.45	มากที่สุด
10	กระบวนการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 1 ชั้นก่อนการอ่าน นิยามมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
11	กระบวนการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 2 ชั้นระหว่างการอ่าน นิยามมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
12	กระบวนการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 3 ชั้นหลังการอ่าน นิยามมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.55	มากที่สุด
13	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.20	0.55	มาก
14	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.20	0.00	มาก
15	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.20	0.00	มาก
16	บทบาทของครูและนักเรียนสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
17	ความชัดเจนในบทบาทครูของรูปแบบการเรียนการสอน	4.40	0.45	มาก
18	ความชัดเจนในบทบาทนักเรียนของรูปแบบการเรียนการสอน	4.40	0.55	มาก
19	แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอน	4.60	0.55	มากที่สุด
20	ความชัดเจนของแนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้	4.40	0.55	มาก
	รวม	4.54	0.21	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคผนวก ข ตาราง 20 หน้า 128) ในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.21$)

2. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 แผน จำนวน 2 เรื่อง คือ ราชธาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน รวมชั่วโมงทั้งหมดจำนวน 9 ชั่วโมง ผลของการพัฒนามีดังนี้

2.1.1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ราชธาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา จำนวนเวลาทั้งหมด 5 ชั่วโมง ดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราชธาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา จำนวน 5 ชั่วโมง

ที่	ขั้นตอนวิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	ขั้นก่อนการอ่าน ขั้นที่ 1 การอ่านแบบสำรวจ (Survey)	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที) 1. ครูและนักเรียนกล่าวทักทาย สนทนาซักถามซึ่งกันและกัน 2. ครูทบทวนความรู้เดิม จากการเรียนเรื่อง รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ องค์ประกอบการวิเคราะห์วรรณคดีไทย	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
	<p data-bbox="391 465 614 571">ขั้นที่ 2 การตั้ง คำถาม (Question)</p>	<p data-bbox="662 472 1252 571">3. ครูทบทวนตัวละคร และภูมิหลังของวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช</p> <p data-bbox="662 584 1252 750">4. ครูแจ้งเรื่องวรรณคดี คือ ราชาธิราช ตอนสมิง พระรามอาสา และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียน ทราบ</p> <p data-bbox="662 763 1252 974">ขั้นสอน (40 นาที) นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายของขั้นก่อน การอ่าน ดังนี้</p> <p data-bbox="662 987 1252 1332">5. ขั้นที่ 1 การอ่านแบบสำรวจ (Survey) ครูให้นักเรียน อ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ เป็นการสำรวจเนื้อหาใน ภาพรวม จากวรรณคดีไทยเรื่อง ราชาธิราช ตอนสมิง พระรามอาสา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 108 – 124</p> <p data-bbox="662 1346 1252 1624">6. ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม (Question) การครูและ นักเรียนระดมสมองตั้งคำถามตามประเด็นในการอ่าน เชิงวิเคราะห์วรรณคดี และสร้างผังสัมพันธ์ทาง ความหมายในใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ดังนี้</p> <p data-bbox="694 1637 1252 1691">6.1 รูปแบบการแต่งมีลักษณะแบบใด</p> <p data-bbox="694 1704 1252 1803">6.2 ใจความสำคัญของวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา สรุปใจความสำคัญได้อย่างไร</p> <p data-bbox="694 1816 1252 1915">6.3 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระราม อาสา มีสำนวนภาษาเป็นอย่างไร</p>	

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>6.4 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา มีอะไรบ้าง</p> <p>ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>7. ครูให้นักเรียนอ่านบททวนคำศัพท์ท้ายบท จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจิตร) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 125-128 เป็นการบ้าน ปรากฏอยู่ในเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา</p> <p>8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในครั้งนี้ เพื่อซ้ำ ย้ำ และทบทวนความรู้ ให้ความถูกต้อง แม่นยำ และเป็นความจำในระยะยาว โดยการใช้คำถาม แล้วให้นักเรียนตอบ เช่น วันนี้เราเรียนเรื่องอะไรบ้าง และจากเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา นักเรียนได้ข้อคิดอะไร</p>	
2	<p>ขั้นระหว่าง</p> <p>การอ่าน</p> <p>ขั้นที่ 3 การอ่าน</p> <p>อย่างละเอียด</p> <p>(Read)</p> <p>ขั้นที่ 4 การจด</p> <p>บันทึก (Record)</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)</p> <p>1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงแรกให้แก่ นักเรียน ด้วยวิธีการสุ่มนักเรียนเล่าเรื่องจากวรรณคดี คือ ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสาอย่างคร่าวๆ และทบทวนประเด็นคำถามที่ครูและนักเรียนร่วมกัน ตั้งคำถามไว้ในชั่วโมงแรก ได้แก่ รูปแบบการแต่งใจความสำคัญ สำนวนภาษา และคุณค่าจากวรรณคดี</p> <p>2. ครูอธิบายขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ในลำดับขั้นต่อไปแก่นักเรียน คือ ขั้นระหว่างการอ่าน ที่ประกอบ ด้วย ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) เพื่อค้นหาคำตอบในประเด็นคำถามที่ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งไว้ และขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) เป็นการนำ</p>	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>คำตอบที่ค้นพบจากการอ่านอย่างละเอียด บันทึกลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา</p> <p>ขั้นสอน (40 นาที)</p> <p>นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายขั้นระหว่างการอ่าน ดังนี้</p> <p>3. ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดจากวรรณคดีไทย เรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 108 – 124 เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ 2 ประเด็นแรก ดังนี้</p> <p>3.1 รูปแบบการแต่งมีลักษณะแบบใด</p> <p>3.2 ใจความสำคัญของวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา สรุปใจความสำคัญได้อย่างไร</p> <p>4. ขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่านอย่างละเอียดแล้ว ให้นักเรียนนำคำตอบที่ค้นพบ บันทึกคำตอบลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา</p> <p>4.1 รูปแบบการแต่งของวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา คือ วรรณคดีประเภทนิยายร้อยแก้ว</p> <p>4.2 ใจความหลัก สามารถแบ่งเป็น ประเด็นดังต่อไปนี้</p>	

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<ol style="list-style-type: none"> 1) พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาทำรบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามณเฑียรทองแห่งกรุงอังวะ 2) สมิงพระราม เสด็จจากหงสาวดีอาสาออกรบ 3) สมิงพระรามเลือกม้า 4) สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน 5) พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามณเฑียรทองบำเหน็จความชอบแก่สมิงพระราม 6) พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามณเฑียรทองประทานตำแหน่งและพระราชธิดาให้สมิงพระราม 7) สมิงพระรามน้อยใจ หนีกลับหงสาวดี 5. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง โดยนำประเด็นใจความหลักจากข้อ 4.2 มาสร้างเป็นผังสัมพันธ์ในรูปแบบบรรยายลำดับเหตุการณ์ และบันทึกใจความรองในประเด็นนั้นๆลงในใบกิจกรรมที่ 2 ขั้นสรุป (5 นาที) 	
3	<p>ขั้นระหว่าง</p> <p>การอ่าน (ต่อ)</p> <p>ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read)</p> <p>ขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record)</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 2 ให้แก่นักเรียนด้วยการทบทวนใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง 2. ครูให้นักเรียนนำใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสาทบทวนในประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว 	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>และ พิจารณาในประเด็นที่ยังไม่ได้บันทึกคำตอบ</p> <p>ขั้นสอน (40 นาที)</p> <p>นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายชั้นระหว่างการอ่าน ดังนี้</p> <p>3. ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดจากวรรณคดีไทย เรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 108 – 124 เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ 2 ประเด็นท้าย ดังนี้</p> <p>3.1 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา มีสำนวนภาษา และความงดงามทางภาษาอย่างไร</p> <p>3.2 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา มีอะไรบ้าง</p> <p>4. ขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่านอย่างละเอียดแล้ว ให้นักเรียนนำคำตอบที่ค้นพบ บันทึกคำตอบลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา</p> <p>4.1 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา มีสำนวนภาษามีการเล่าเรื่องโดยใช้บรรยายโวหาร รูปประโยคไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย และใช้คำบางคำที่เป็นภาษาเก่า ซึ่งความหมายต่างจากปัจจุบัน</p>	

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>4.2 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิง พระรามอาสา แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ</p> <p>1) มีความงามด้านภาษาหรือวรรณศิลป์ อย่างไรบ้าง</p> <p>2) ด้านเนื้อหาให้ความรู้เรื่องใดบ้าง</p> <p>3) มีการสะท้อนภาพสังคมอย่างไร</p> <p>4) ด้านข้อคิดที่ได้จากการอ่านอะไรบ้าง</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่า ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา โดยนำประเด็น ใจความหลักจากข้อ 4.2 มาสร้างเป็นผังสัมพันธ์ใน รูปแบบเมตริกซ์ และบันทึกข้อมูลในแต่ละด้านลงใน ใบงานกิจกรรมที่ 3 พร้อมยกตัวอย่างเหตุการณ์ใน เรื่องประกอบ</p> <p>ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>5. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบ ใบ กิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่า ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ด้วย การสุ่มนักเรียนทีละคน</p>	
4	ขั้นหลังการอ่าน ขั้นที่ 5 การสรุป ใจความ (Recite)	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)</p> <p>1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 3 ให้แก่นักเรียนด้วยการทบทวนใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่าราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา</p> <p>2. ครูให้นักเรียนนำใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ทบทวนในประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว</p>	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>ขั้นสอน (40 นาที)</p> <p>นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายชั้นหลัง</p> <p>การอ่าน</p> <p>3. ขั้นที่ 5 การสรุปใจความ (Recite) ครูให้นักเรียน ทบทวนใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามาธิบดี ด้วยการตรวจสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นคำถามและคำตอบ หากไม่ครบ หรือยังไม่สัมพันธ์กัน ให้นักเรียนกลับไป ย้ำขั้นที่ 3 และ 4 อีกครั้ง และนำใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง และใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์ คุณค่าราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามาธิบดีมาพิจารณา ประกอบ</p> <p>4. ครูให้นักเรียนพิจารณาถึงองค์ประกอบของ วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามาธิบดี กับประเด็นคำถามในผังสัมพันธ์นั้น ชาติประเด็น คำถามใดหรือไม่ ซึ่งประเด็นคำถามที่ต้องวิเคราะห์ เพิ่ม คือ ตัวละคร เนื่องจากวรรณคดีเรื่องนี้เป็น นวนิยายตามคำตอบในประเด็นคำถามด้านรูปแบบ เนื้อหา นักเรียนต้องวิเคราะห์ตัวละครที่สำคัญในเรื่อง เพิ่มเติม</p> <p>5. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 4 ผังสัมพันธ์ตัวละครใน เรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามาธิบดี โดยตัวละคร ที่นักเรียนต้องวิเคราะห์ ได้แก่ สมิงพระราม พระเจ้า ฝรั่งมังซ่องหรือพระเจ้ามณฑลเชียรทอง พระเจ้ากรุงจีน และกามะนีทวารจีน ซึ่งในตัวละครทุกตัวนักเรียนต้อง</p>	

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>วิเคราะห์ทั้งด้านดีคืออะไร และด้านไม่ดีคืออะไร จากนั้นให้นำลักษณะนิสัยตัวละครทั้งสองด้านมาสร้างเป็นข้อคิดหรือข้อปฏิบัติที่นักเรียนจะนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน โดยใบงานนี้จะใช้รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมายรูปแบบโครงสร้างต้นไม้</p> <p>ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>6. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบ และอภิปรายความรู้จากใบกิจกรรมที่ 4 ผังสัมพันธ์ตัวละครในเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา</p> <p>7. นักเรียนนำข้อสรุปด้านวิเคราะห์ตัวละครบันทึกเพิ่มลงในใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา</p>	
5	<p>ขั้นหลังการอ่าน (ต่อ)</p> <p>ขั้นที่ 6 การสะท้อนคิด (Reflect)</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)</p> <p>1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 4 ให้แก่นักเรียนด้วยการทบทวนใบกิจกรรมที่ 4 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ตัวละครในเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา</p> <p>2. ครูให้นักเรียนนำใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา ทบทวนในประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้วอีกครั้ง</p> <p>ขั้นสอน (40 นาที)</p> <p>นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายขั้นระหว่างการอ่าน ดังนี้</p> <p>3. ขั้นที่ 6 การสะท้อนคิด (Reflect) หลังจากชั่วโมงที่ 4 มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ของประเด็นคำถามและคำตอบเรียบร้อยแล้ว จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้ตามประเด็นคำถาม โดย</p>	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>นักเรียนคนใดองค์ประกอบไม่ครบ หรือของเพื่อนที่มีประเด็นคำตอบที่มากกว่า นักเรียนจดประเด็นคำตอบนั้นเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ของตนเอง</p> <p>4. เมื่อผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา สมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนทำกิจกรรม "1 ข้อคิด 1 ประยุกต์" โดยนำข้อคิดที่ได้จากการอ่าน และคิดว่ามีความโดดเด่นในมุมมองของนักเรียนมา 1 ข้อคิด และนำมาเขียนอธิบายถึงการนำข้อคิดนั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนในฐานะเป็นเยาวชนในสังคม โดยเขียนลงในใบกิจกรรมที่ 5 การนำคุณค่าจากราชาธิราชตอนสมิงพระรามอาสาไปใช้ในชีวิตร</p> <p>5. นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>6. ครูสุ่มข้อคิดจากกระดาษที่นักเรียนนำมาส่ง 3 ข้อคิด และอ่านข้อคิดและแนวทางการประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน หลังจากนั้นให้นักเรียนภายในห้องช่วยกันคิดแนวทางการนำไปใช้เพิ่มเติม</p> <p>7. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ของการอ่านเชิงวิเคราะห์จากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา</p>	
		รวมชั่วโมง	5

2.1.2 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวนเวลาทั้งหมด 4 ชั่วโมง ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 4 ชั่วโมง

ที่	ขั้นตอนวิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	<p>ขั้นก่อนการอ่าน</p> <p>ขั้นที่ 1 การอ่านแบบสำรวจ (Survey)</p> <p>ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม (Question)</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)</p> <p>1. ครูและนักเรียนกล่าวทักทาย สนทนาซักถามซึ่งกันและกัน</p> <p>2. ครูทบทวนความรู้เดิม จากการเรียนเรื่อง รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ องค์ประกอบ การวิเคราะห์วรรณคดีไทย</p> <p>3. ครูอธิบายภูมิหลังของวรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน</p> <p>4. ครูแจ้งเรื่องวรรณคดี คือ กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ</p> <p>ขั้นสอน (40 นาที)</p> <p>นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายของขั้นก่อนการอ่าน ดังนี้</p> <p>5. ขั้นที่ 1 การอ่านแบบสำรวจ (Survey) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ เป็นการสำรวจเนื้อหาในภาพรวม จากวรรณคดีไทยเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 136-137</p> <p>6. ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม (Question) การครูและนักเรียนระดมสมองตั้งคำถามตามประเด็นในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี</p>	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>และสร้างผังสัมพันธ์ทางความหมายในใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพยนต์เห็นเครื่องควาหวาน ดังนี้</p> <p>6.1 รูปแบบการแต่งมีลักษณะแบบใด</p> <p>6.2 ใจความสำคัญของเรื่องภาพยนต์เห็นเครื่อง ควาหวานคืออะไร สามารถสรุปใจความได้อย่างไร</p> <p>6.3 พรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระราม อาสา มีสำนวนภาษาเป็นอย่างไร</p> <p>6.4 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องภาพยนต์เห็นเครื่อง ควาหวานมีอะไรบ้าง</p> <p>ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>7. ครูให้นักเรียนอ่านบททวนคำศัพท์ที่หยิบมาจาก หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดี วิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 138 - 139 เป็น การบ้าน เพื่อจดจำ และเข้าใจความหมายของคำที่ ปรากฏอยู่ในเรื่องภาพยนต์เห็นเครื่องควาหวาน</p> <p>8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ จากการเรียนในครั้งนี้ เพื่อซ้ำ ย้ำ และทบทวนความรู้ ให้มีความถูกต้อง แม่นยำ และเป็นความจำในระยะ ยาว โดยการให้คำถาม แล้วให้นักเรียนตอบ เช่น วันนี้เราเรียนเรื่องอะไรบ้าง และจากเรื่องภาพยนต์ เห็นเครื่องควาหวาน นักเรียนอะไรจากการอ่านบ้าง</p>	
2	ขั้นระหว่าง การอ่าน ขั้นที่ 3 การอ่าน อย่างละเอียด (Read)	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)</p> <p>1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงแรกให้แก่ นักเรียน ด้วยวิธีการสุ่มนักเรียนเล่าภูมิหลังของวรรณคดี คือ ภาพยนต์เห็นเครื่องควาหวาน อย่างคร่าวๆ และทบทวน</p>	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
<p>ขั้นที่ 4 การ จดบันทึก (Record)</p>		<p>ประเด็นคำถามที่ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งคำถามไว้ใน ชั่วโมงแรก ได้แก่ รูปแบบการแต่ง จุดมุ่งหมายในการแต่ง สำนวนภาษา และคุณค่าจากวรรณคดี</p> <p>2. ครูอธิบายขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ในลำขั้นต่อไป แก่นักเรียน คือ ขั้นระหว่างการอ่าน ที่ประกอบด้วย ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) เพื่อค้นหาคำตอบในประเด็น คำถามที่ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งไว้ และขั้นที่ 4 การจด บันทึก (Record) เป็นการนำคำตอบที่ค้นพบจากการอ่าน อย่างละเอียด บันทึกลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพย์เห่ชมเครื่องควาหวาน ชั้นสอน (40 นาที)</p> <p>นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างการอ่าน ดังนี้</p> <p>3. ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) ครูให้นักเรียนอ่าน เนื้อเรื่องอย่างละเอียดจากวรรณคดีไทยเรื่อง ภาพย์เห่ชม เครื่องควาหวาน จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 136-137 เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ 2 ประเด็นแรก ดังนี้</p> <p>3.1 รูปแบบการแต่งมีลักษณะแบบใด</p> <p>3.2 ใจความสำคัญของเรื่องภาพย์เห่ชมเครื่องควาหวาน คืออะไร สามารถสรุปใจความได้อย่างไร</p> <p>4. ขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่าน อย่างละเอียดแล้ว ให้นักเรียนนำคำตอบที่ค้นพบ บันทึก คำตอบลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์ วิเคราะห์ภาพย์เห่ชมเครื่องควาหวาน</p>	

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
3	<p>ขั้นระหว่าง</p> <p>การอ่าน(ต่อ)</p> <p>ขั้นที่ 3 การอ่าน อย่างละเอียด</p> <p>(Read)</p> <p>ขั้นที่ 4 การจด บันทึก (Record)</p>	<p>4.1 รูปแบบการแต่งของวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชม เครื่องคาวหวาน คือ วรรณคดีประเภทร้อยกรอง แต่ง ตามแบบกาพย์เห่เรือ คือ แต่งเป็นโคลงผสมกาพย์</p> <p>4.2 ให้นักเรียนตีความหมายจากบทประพันธ์ และ ถอดคำประพันธ์ของเนื้อหาเพื่อนำมาสรุปใจความ สำคัญ</p> <p>4.3 ใจความสำคัญของเรื่อง คือ การพรรณนา อาหารนานาชนิดให้มีรูปลักษณะ สี สัน รสชาติ และ ชวนชิมให้ลิ้มลอง</p> <p>ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>5. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาการ ตีความหมาย และตรวจสอบใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน</p> <p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)</p> <p>1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 2 ให้แก่นักเรียน ด้วยการให้นักเรียนบอกชนิดอาหารต่างๆที่ปรากฏ ภายในเรื่อง</p> <p>2. ครูให้นักเรียนนำไปกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์ วิเคราะห์กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ทบทวนใน ประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว และพิจารณา ในประเด็นที่ยังไม่ได้บันทึกคำตอบ</p> <p>ขั้นสอน (40 นาที)</p> <p>นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายขั้นระหว่าง การอ่าน ดังนี้</p>	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>3. ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดจากวรรณคดีไทย เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 136-137 เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ 2 ประเด็นแรก ดังนี้</p> <p>3.1 วรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานมีสำนวนภาษาและความงดงามทางภาษาอย่างไร</p> <p>3.2 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน มีอะไรบ้าง</p> <p>4. ขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่านอย่างละเอียดแล้ว ให้นักเรียนนำคำตอบที่ค้นพบ บันทึกคำตอบลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน</p> <p>4.1 วรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน</p> <p>1) มีสำนวนภาษามีการเล่าเรื่องโดยใช้พรรณนาโวหาร ทำให้เกิดจินตภาพได้อย่างชัดเจน</p> <p>2) บทประพันธ์มีความไพเราะของถ้อยคำที่เกิดจากการสรรคำที่มีเสียงไพเราะและมีการเล่นเสียง</p> <p>3) มีการใช้สำนวนเปรียบเทียบ</p> <p>4.2 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ</p> <p>1) มีความงามด้านภาษาหรือวรรณศิลป์อย่างไรบ้าง</p> <p>2) ด้านเนื้อหาให้ความรู้เรื่องใดบ้าง</p>	

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>3) มีการสะท้อนภาพสังคมอย่างไร</p> <p>4) ด้านข้อคิดที่ได้จากการอ่านอะไรบ้าง</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์คุณค่า กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน โดยนำประเด็นใจความ หลักจากข้อ 4.2 มาสร้างเป็นผังสัมพันธ์ในรูปแบบ เมตริกซ์ และบันทึกข้อมูลในแต่ละด้านลงในใบงาน กิจกรรมที่ 2 พร้อมยกตัวอย่างเหตุการณ์ในเรื่อง ประกอบ ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>6. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบ ใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์คุณค่ากาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ด้วยการสุ่มนักเรียนทีละคน</p>	
4	<p>ขั้นหลังการอ่าน</p> <p>ขั้นที่ 5 การสรุป ใจความ (Recite)</p> <p>ขั้นที่ 6 การสะท้อน คิด (Reflect)</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)</p> <p>1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 3 ให้แก่นักเรียน ด้วยการทบทวนใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์ คุณค่ากาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน</p> <p>2. ครูให้นักเรียนนำไปกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์ วิเคราะห์กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ทบทวนใน ประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว ขั้นสอน (40 นาที) นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายขั้นหลัง การอ่าน</p> <p>3. ขั้นที่ 5 การสรุปใจความ (Recite) ครูให้นักเรียน ทบทวนใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์กาพย์เห่ ชมเครื่องคาวหวาน ด้วยการตรวจสอบความสัมพันธ์</p>	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>ระหว่างประเด็นคำถามและคำตอบ หากไม่ครบ หรือยังไม่สัมพันธ์กัน ให้นักเรียนกลับไปยังขั้นที่ 3 และ 4 อีกครั้ง และนำไปกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์รูปเนื้อเรื่อง และไปกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์คุณค่าภาพยนตร์แห่งเครื่องควรวาน มาพิจารณาประกอบ</p> <p>4. ครูให้นักเรียนพิจารณาถึงองค์ประกอบของวรรณคดีเรื่องภาพยนตร์แห่งเครื่องควรวาน กับประเด็นคำถามในผังสัมพันธ์นั้น ชาติประเด็นคำถามใดอีกครั้ง</p> <p>5. ขั้นที่ 6 การสะท้อนคิด (Reflect) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้ตามประเด็นคำถาม โดยนักเรียนคนใดองค์ประกอบไม่ครบ หรือของเพื่อนที่มีประเด็นคำตอบที่มากกว่า นักเรียนจดประเด็นคำตอบนั้นเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ของตนเอง</p> <p>6. เมื่อผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพยนตร์แห่งเครื่องควรวาน สมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนนำมาเขียนอธิบายถึงการนำข้อคิด หรือความรู้จากการเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนในฐานะเป็นเยาวชนในสังคม โดยเขียนลงในใบกิจกรรมที่ 3 การนำคุณค่าจากเรื่องภาพยนตร์แห่งเครื่องควรวาน ไปใช้ในชีวิตของกิจกรรม 1 ความรู้ 1 ประยุกต์" และนำมาส่งครู</p> <p>7. นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่องภาพยนตร์แห่งเครื่องควรวาน ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>8. นักเรียนร่วมกันนำเสนอแนวทางปฏิบัติจากการนำข้อคิด หรือความรู้จากการเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนในฐานะเป็นเยาวชนในสังคม</p>	

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ขั้นตอน วิธีการสอน	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		9. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ของการอ่านเชิงวิเคราะห์จากเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน	
		รวมชั่วโมง	4

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับฝังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ดังนี้

2.2.1 ผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับฝังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับฝังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตรงตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	5.00	0.00	มากที่สุด
2	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เหมาะสม กับหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3	สาระสำคัญเหมาะสมและครอบคลุมตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
4	สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
5	สาระการเรียนรู้มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
6	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5.00	0.00	มากที่สุด
7	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	5.00	0.00	มากที่สุด
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระ	4.80	0.45	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเรียนการสอน ตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทาง ความหมาย	4.80	0.45	มากที่สุด
10	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์วรรณคดีของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ครบถ้วน ได้แก่ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ช้้นสอน และขั้นสรุป	4.80	0.45	มากที่สุด
12	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
13	กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	4.60	0.55	มากที่สุด
14	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
15	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
16	สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
17	สื่อการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดีของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
18	วิธีการวัดและเครื่องมือวัดผลมีความเหมาะสมกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.40	0.55	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
19	เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
20	วิธีการวัดสามารถวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดีได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
รวม		4.78	0.17	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ชั่วโมง (ภาคผนวก ค ตาราง 21 หน้า 131) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.17)

2.2.2 ผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ชั่วโมง ดังตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตรงตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
3	สาระสำคัญเหมาะสมและครอบคลุมตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
4	สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
5	สาระการเรียนรู้มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
6	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.80	0.45	มากที่สุด
7	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	4.60	0.55	มากที่สุด
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระ	4.60	0.55	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย	4.80	0.45	มากที่สุด
10	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนครบถ้วน ได้แก่ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน และชันสรุป	4.80	0.45	มากที่สุด
12	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.40	0.55	มาก
13	กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	4.60	0.55	มากที่สุด
14	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
15	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
16	สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
17	สื่อการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
18	วิธีการวัดและเครื่องมือวัดผลมีความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
19	เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
20	วิธีการวัดสามารถวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
รวม		4.73	0.18	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับฝังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ชั่วโมง (ภาคผนวก ค ตาราง 22 หน้า 132) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.18)

2.3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับฝังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับฝังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

แผนการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
วรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอนสมิงพระรามอาสา	4.78	0.17	มากที่สุด
วรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน	4.73	0.18	มากที่สุด
รวมผลการพิจารณาความเหมาะสม	4.76	0.17	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ผลการพิจารณาความเหมาะสมในองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการนำไปจัดการเรียนรู้ใน 2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.17)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย (ภาคผนวก ข ตาราง 26 หน้า 136) ปรากฏผล ดังตาราง 16

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบค่าที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

การทดสอบ	N	คะแนน		S.D.	\bar{D}	t	Sig(1-tailed)
		เต็ม	\bar{X}				
ก่อนเรียน	42	30	11.29	2.62	12.69	27.341*	.000
หลังเรียน	42	30	23.98	2.37			

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผลการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.98 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.62 สูงกว่าผลการทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.29 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.37 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผลการวิเคราะห์คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (ภาคผนวก ช ตาราง 27 หน้า 141) ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบค่าที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	N	คะแนน		S.D.	ร้อยละ	t	Sig(1-tailed)
		เต็ม	\bar{X}				
หลังเรียน	42	30	23.98	2.37	79.93	8.126*	.000

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ผลการทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.98 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.93 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.62 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่าคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีสรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 1.1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้รูปแบบการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บทบาทครูและนักเรียน และแนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ มีผลการตรวจสอบความเหมาะสมในองค์ประกอบของ

รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.21)

1.2 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีกระบวนการจัดการเรียนรู้การอ่านทั้งหมด 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สรุปรวมของเนื้อหาวรรณคดี ขั้นตอนที่ 2 ตั้งคำถามประเด็นในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี และสร้างผังสัมพันธ์ทางความหมาย ขั้นตอนที่ 3 อ่านอย่างละเอียด และค้นหาคำตอบ ขั้นตอนที่ 4 นำคำตอบที่พบจดบันทึกเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ทางความหมาย ขั้นตอนที่ 5 สรุปลงใจความตามประเด็นการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นคำถามและคำตอบ เพื่อปรับแก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลลงในผังสัมพันธ์ และขั้นตอนที่ 6 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้ และสะท้อนแนวคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี จากวรรณคดีไทยจำนวน 2 เรื่อง คือ ราชธาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน มีผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.17) เมื่อพิจารณาตามแผนการจัดการเรียนรู้โดย พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราชธาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ใช้เวลาทั้งหมดจำนวน 5 ชั่วโมง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.17) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ใช้เวลาทั้งหมดจำนวน 4 ชั่วโมง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.18)

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย พบว่า ผลการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.98 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.62 สูงกว่าผลการทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.29 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.37 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมาย เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า ผลการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.98 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.93 และมีส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 2.62 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด เนื่องจากเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการวิธีการสอนแบบ SQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย มีหลักกระบวนการอ่านอย่างเป็นระบบและนำมาใช้ร่วมกันได้ ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย
 - 1) หลักการ คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกระบวนการอ่านของ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย และแสดงความรู้ในรูปแบบแผนผังรวมถึงตรวจสอบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - 2) วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 3) เนื้อหาสาระเป็นวรรณคดีที่มีคำประพันธ์เป็นร้อยแก้ว เรื่องราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสา และวรรณคดีที่มีคำประพันธ์เป็นร้อยกรอง เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน
 - 4) กระบวนการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีตามกระบวนการอ่านของ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนอ่าน ขั้นระหว่างการอ่าน และขั้นหลังการอ่าน
 - 5) การวัดและประเมินผลเป็นรายบุคคลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
 - 6) ครูมีบทบาทเป็นผู้เตรียมการ และจัดการเรียนรู้พร้อมกระตุ้นความสนใจ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ขณะที่นักเรียนเป็นผู้ฝึกปฏิบัติตามกระบวนการอ่านด้วยความตั้งใจ เป็นผู้วิเคราะห์ อภิปราย ตรวจสอบ และสรุปความรู้ และ
 - 7) แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ต้องมีการศึกษา และสร้างความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอน คำนี้ถึงความสามารถที่แตกต่างของนักเรียน การจัดสรรเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา และวัดประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง จากองค์ประกอบข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2547, หน้า 221-222) กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนเป็นสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ และมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ สาระเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมิน รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนั้น ผู้วิจัยนำมาจัดทำแผนการจัด

การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย มีผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เป็นการสอนที่เน้นการอ่านอย่างมีกระบวนการ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ค้นพบรายละเอียดที่นำไปสู่การวิเคราะห์วรรณคดีในด้านต่างๆ เริ่มจากขั้นก่อนอ่าน เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้สำรวจเนื้อหาของวรรณคดีเพื่อนำไปตั้งคำถามในประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ เมื่อเกิดการตั้งคำถามแล้ว ผู้เรียนนำไปใช้ในขั้นระหว่างการอ่าน โดยการอ่านอย่างละเอียด ค้นหาคำตอบในประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนได้เกิดการวิเคราะห์ตามหลักการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี โดยใช้ความรู้พื้นฐานของการวิเคราะห์วรรณคดีมาวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นคำถาม และจับบันทึกในลักษณะของผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อทำให้เกิดการวิเคราะห์ครอบคลุมเนื้อหาและประเด็นคำถาม และขั้นสุดท้ายขั้นหลังการอ่าน เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำสิ่งที่วิเคราะห์ในทุกประเด็นคำถามมาสรุปเป็นความรู้ของวรรณคดีเรื่องที่อ่าน เพื่อนำมาประเมินคุณค่าจากวรรณคดี และนำอภิปราย แสดงความคิดเห็นภายในชั้นเรียน ซึ่งองค์ประกอบอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ได้แก่ รูปแบบโครงสร้าง เนื้อหา ภาษาล้านวนโวหาร คุณค่า และการตีความหมาย สอดคล้องกับกระบวนการอ่านของ หทัยวรรณ ไชยะกุล (2544, หน้า 65 - 66) ได้สรุปการวิเคราะห์วรรณคดีตามองค์ประกอบการสร้างวรรณคดี คือ วิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา การใช้ภาษา กลวิธีการนำเสนอ และแนวคิดผู้แต่ง วรรณคดีที่นำมาใช้ในงานวิจัยนี้จึงเป็นวรรณคดีไทยจำนวน 2 เรื่อง คือ วรรณคดีคำประพันธ์ประเภทร้อยแก้วเรื่อง ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ใช้เวลาจำนวน 5 ชั่วโมง และวรรณคดีคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ใช้เวลาจำนวน 4 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมดจำนวน 9 ชั่วโมง ซึ่งการพัฒนาการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย และการนำมาจัดการเรียนรู้กับวรรณคดีทั้งสองเรื่องข้างต้น ทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตามหลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ของวรรณคดีได้ช่วยกระบวนการอ่านอย่างเป็นขั้นตอน ดังที่ กานตริตา แก้วกาม (2556, หน้า 46) กล่าวถึงวิธีการสอนแบบ SQ4R ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายของการอ่าน เข้าใจแนวคิด จับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยขั้นตอนทุกขั้นของช่วยฝึกทักษะการอ่าน และเป็น การอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการอ่านอย่างเป็นระบบความคิดจะช่วยสร้างความเข้าใจ

ที่ง่ายขึ้น ดังที่ สินาตรา และคณะ (Sinatra et al., อ้างอิงใน นุชรีย์ สอนสุวิทย์, 2556, หน้า 41) ผังสัมพันธ์ทางความหมายช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำและความคิด แสดงถึงการจัดระบบความคิดจากการอ่าน และนำออกมาแสดงเป็นภาพ ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ทำนองเดียวกันกับ ทศนีย์ เศรษฐพงษ์ (2559) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ผุสดีพร จันทาใหม่ (2551) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ทางความหมายสามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย พบว่า ผลการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าผลการทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากนักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีจากการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คือ ราชาริธา ตอนสมิงพระรามอาสา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน โดยการพัฒนาความสามารถของนักเรียน ผู้วิจัยเริ่มจากขั้นเตรียมความพร้อมของนักเรียน คือ การสร้างความเข้าใจรูปแบบผังสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ เพื่อเลือกนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับประเด็นคำถามที่ต้องการวิเคราะห์ในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ จากนั้นเป็นขั้นสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3 ลำดับขั้น ได้แก่ 1) ขั้นก่อนการอ่าน ที่มีการอ่านแบบสำรวจ (Survey) และการตั้งคำถาม (Question) นับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการอ่านของวิเคราะห์ของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนต้องนำขั้นนี้ไปค้นหาคำตอบด้วยการอ่านอย่างละเอียดอีกครั้งตามหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณคดีแต่ละด้าน ดังที่ จันทรเจ้า เกียรติวี (2547, หน้า 27) ได้สรุปความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนๆ โดยใช้การวิเคราะห์อย่างรอบคอบประเมินสิ่งที่อ่าน และค้นหาสิ่งที่ซ่อนอยู่ในสารนั้น 2) ขั้นระหว่างการอ่าน ที่มีการอ่านอย่างละเอียด (Read) และ

จดบันทึก (Record) เมื่อค้นหาคำตอบได้แล้ว นักเรียนนำมาจดบันทึกในใบกิจกรรมที่มีรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมายแตกต่างตามลักษณะแนวการวิเคราะห์นั้นๆ ทั้งนี้ การอ่านอีกครั้งเพื่อค้นหาคำตอบและจดบันทึกของนักเรียนแต่ละคนเกิดจากมุมมองและความคิดที่แตกต่าง และ 3) ชั้นหลังการอ่าน ที่มีการสรุปใจความ (Recite) และสะท้อนคิด (Reflect) การนำสิ่งที่ค้นพบมาสรุปความให้เป็นความรู้ของตนเองหรือการนำข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในใบกิจกรรมที่ 5 การนำคุณค่าหรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนจะช่วยทำให้ได้คำตอบที่เพิ่มมากขึ้น ดังที่ เพลินพิศ สุพัตกุล (2555, หน้า 25 - 26) กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ SQ4R ว่าการอ่านคร่าวๆ ช่วยทำให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างรวดเร็ว เห็นภาพรวมของเรื่อง การตั้งคำถามช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน การตอบคำถามช่วยทำให้จำเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น การจดบันทึกข้อมูลช่วยให้เข้าใจแนวคิดหลักและสามารถเชื่อมโยงความคิดอื่นที่ได้จากเรื่องที่อ่านได้ การคิดไตร่ตรองช่วยฝึกทักษะในการคิดไตร่ตรอง และการทบทวนช่วยให้มีการสรุปและเชื่อมโยงข้อมูลที่อ่านกับความต้องการและความสนใจของตนเอง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบใบกิจกรรมตามรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อให้นักเรียนใช้ในการวิเคราะห์หรือวรรณคดี ประกอบด้วย ใบกิจกรรมที่ 1 วิเคราะห์วรรณคดีที่อ่านใช้ผังสัมพันธ์รูปแบบพรรณนา และใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่องที่ใช่ผังรูปแบบบรรยายลำดับเหตุการณ์ตามการจำแนกประเภทของสินาทรา และคณะ (Sinatra et al.) ใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่าใช้รูปแบบตารางเมตริกซ์ และใบกิจกรรมที่ 4 ผังสัมพันธ์ตัวละครใช้ผังรูปแบบโครงสร้างต้นไม้ตามการจำแนกประเภทของเกรนีย์ (Graney) โดยเรียงลำดับการทำใบกิจกรรมจากความง่ายไปยาก จึงทำให้นักเรียนอ่านวิเคราะห์สิ่งที่อ่านที่ละเอียดและเขียนอธิบายในรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อช่วยในการสร้างความเข้าใจ และมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ ชนิดา ทินา (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอน SQ4R และเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ ผังสัมพันธ์ทางความหมายเทียบกับเกณฑ์ พบว่า คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้วิจัยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมี

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นวิธีการสอนที่นำมาช่วยพัฒนาการอ่านอย่างเป็นระบบ ให้มีความรู้ที่คงทน มีเป้าหมายในการอ่านตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี คือ ด้านรูปแบบการนำเสนอ ด้านเนื้อหา ด้านสำนวนภาษา ด้านคุณค่า และการตีความหมาย ผู้วิจัยใช้วรรณคดีที่มีลักษณะแตกต่าง เพื่อให้นักเรียนเกิดการวิเคราะห์วรรณคดีไทยได้ครบรูปแบบจำนวน 2 เรื่อง คือ วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา และวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ซึ่งวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา มีด้านรูปแบบการนำเสนอที่เป็น การดำเนินเรื่องด้วยคำประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว ผ่านตัวละคร ฉาก และบทสนทนา ด้านเนื้อหาใช้ตัวละครดำเนินเรื่องราวเป็นลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่พระเจ้ากรุงจีนตัดสินใจยกทัพไปตีเมืองอังวะ ถึงเหตุการณ์สมิงพระรามหนีกลับเมืองหงสาวดี ด้านการใช้สำนวนโวหารในเรื่องมีการใช้บรรยายโวหาร ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย และคุณค่าด้านความงามทางภาษามีความโดดเด่นการใช้ภาษาเปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดเจนและศัพท์โบราณ เนื่องจากเป็นวรรณคดีที่มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ ทำให้นักเรียนต้องใช้การตีความหมายสำนวนภาษานั้นให้เกิดความเข้าใจ มีค่านิยมเรื่องคุณสมบัติที่ครบ การรักษาคำพูด การบำเหน็จความชอบ และความจงรักภักดี มีภาพสะท้อนสังคมทางชนบทรวมนิยมประเพณี และความเชื่อ และคุณค่าด้านข้อคิดคุณธรรม ที่สามารถวิเคราะห์คุณค่าผ่านลักษณะนิสัยของตัวละคร เนื่องจากตัวละครในเรื่องมีคุณสมบัติทั้งด้านดีและเสีย นักเรียนสามารถนำคุณธรรมด้านดีมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น สมิงพระรามเป็นตัวเอก มีคุณสมบัติด้านดี คือ มีความซื่อสัตย์ มีความจงรักภักดี มีฝีมือที่เก่งกล้า และใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา กามะนีทหารเอกของกรุงจีนมีความชำนาญในการรบ แต่พ่ายแพ้ต่อผู้ที่ใช้ทั้งความสามารถและสติปัญญา พระเจ้ากรุงจีนยึดมั่นในความซื่อสัตย์เป็นใหญ่ ขณะที่พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามณเฑียรทองเป็นกษัตริย์เมืองอังวะผู้รักษาสัตย์ แต่ขาดสติเพราะอารมณ์โกรธทำให้พลังพลัดเสียจะวาจา เป็นเหตุให้สมิงพระรามหนีกลับเมืองหงสาวดี วรรณคดีเรื่องราชาธิราชตอนสมิงพระรามอาสาจึงมีข้อคิดผ่านลักษณะนิสัยของตัวละคร แนวคิดที่สำคัญของวรรณคดีเรื่องนี้ คือ ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี และการใช้ฝีมือและสติปัญญาในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นแนวคิดที่นักเรียนได้รับและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ สำหรับวรรณคดีที่มีเนื้อหาและลักษณะคำประพันธ์ต่างจากเรื่องราชาธิราช คือ วรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ในด้านรูปแบบโครงสร้างมีการนำเสนอด้วยคำประพันธ์ร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง ด้านเนื้อหามีลักษณะนิราศ โดยบรรยายลักษณะอาหารที่ปัจจุบันหากินได้ยากและนำมาเปรียบเทียบกับความรู้สึกของกวีที่ต้องจากนางอันเป็นที่รัก ด้านภาษาและสำนวนมุ่งเน้นความงามด้านภาษามากกว่าด้านอื่น มีการใช้สำนวนเปรียบเทียบ ด้านคุณค่าความงามทางภาษามีการใช้โวหารภาพพจน์

หลากหลาย การเล่นคำ เล่นเสียง จึงทำให้มีสำนวนภาษาที่ไพเราะ งดงาม และสะท้อนอารมณ์ ซึ่งนักเรียนต้องใช้การตีความหมายหมายจากบทประพันธ์ คุณค่าทางด้านภาพสะท้อนสังคม คือ เรื่องการติดต่อกับต่างชาติ และอาหารที่นิยมรับประทานในสมัยรัชกาลที่ 2 ทำให้นักเรียนได้คุณค่าด้านเนื้อหา คือ รู้จักอาหารคาวหวาน ส่วนประกอบและการจัดวางอาหาร ข้อคิดที่ได้จึงแสดงให้เห็นถึงการปรุงอาหารให้อร่อยและสวยงามต้องอาศัยความประณีตและความตั้งใจ ทั้งนี้ความสามารถในอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีทั้งสองเรื่องเกิดจากกระบวนการอ่านที่เป็นระบบด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายที่มีกระบวนการอ่านที่ เริ่มจากขั้นแรกขั้นก่อนอ่าน คือ การอ่านแบบสำรวจ (Survey) และการตั้งคำถาม (Question) ซึ่งในขั้นนี้ นักเรียนได้ตั้งเป้าหมายหรือวางแผนในการอ่านเพื่อนำไปวิเคราะห์ จากนั้น ขั้นระหว่างการอ่าน คือ การอ่านอย่างละเอียด (Read) และจดบันทึก (Record) เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบตามประเด็นคำถามตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และขั้นสุดท้าย ขั้นหลังการอ่าน คือ การสรุปใจความ (Recite) และสะท้อนคิด (Reflect) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน สามารถเพิ่มเติมข้อมูลในขั้นก่อนหน้าได้ จึงสามารถช่วยฝึกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ทำให้นักเรียนเรียนมีพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีมากขึ้น เมื่อวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีออกมา จึงพบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีสูงกว่าเกณฑ์ จากการวัดความสามารถด้วยแบบวัดความสามารถผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาการสร้างแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยแบ่งระดับการวิเคราะห์ 3 ระดับ คือ ระดับวิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการ ตามหลักการเขียนข้อสอบวัดการคิดวิเคราะห์ของ สุทธิวรรณ พิรศักดิ์โสภณ (ม.ป.ป., หน้า 5-11) จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา และนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น เมื่อได้ข้อสอบที่มีคุณภาพและนำมาทดสอบจริงในกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้ผลการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น และสูงกว่าเกณฑ์ เช่นเดียวกับ จินตนา มั่นคง (2560) ได้ศึกษาเรื่องพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน พบว่า มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.62 มีผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1 การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายมาใช้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ครูผู้สอนจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการสร้างความเข้าใจแก่นักเรียนทั้งขั้นตอนการอ่านของรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการผังสัมพันธ์ทางความหมายที่นำไปใช้ และองค์ประกอบในการวิเคราะห์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์วรรณคดีอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายมาใช้ ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจรูปแบบการเรียนการสอน และเนื้อหาของวรรณคดีที่ใช้ เพื่อทำให้การส่งเสริมความสามารถของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

1.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย ต้องให้ความสำคัญกับนักเรียนเนื่องจากนักเรียนทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน

1.4 การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย ควรจัดสรรเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ เพื่อไม่เป็นการเร่งรัดกระบวนการอ่าน และส่งเสริมความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

1.5 การส่งเสริมความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ควรีวรรณคดีที่นักเรียนมีความสนใจและมีความหลากหลายเชิงเนื้อหา เพื่อเป็นการฝึกฝนความสามารถ และสร้างความคงทนแก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมไทยปัจจุบัน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย

2.2 ควรีการทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนที่สามารถบูรณาการกับสื่อออนไลน์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยา คำมณี. (2553). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ยุทธศาสตร์โครงการ สำหรับพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- กานต์ชนก ดั่งตะกั่ว. (2557). **การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เกศินี ปุ๋งปีแก้ว. (2557). **ใช้เทคนิคจิกซอว์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- คณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21. (2540). **การเรียนรู้ : ชุมทรัพย์ในตน**. แปลจาก Learning : The Treasure Within. โดยศรีน้อย โพธิ์วาของ และคณะ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จันทร์เจ้า เกียรติวี. (2547). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอน โดยวิธีการแผนที่ความคิดกับการเรียนแบบร่วมมือ**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- จินตนา มั่นคง. (2560). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชนิดา ทินา. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอน SQ4R และเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- ชยพร กระต่ายทอง. (2552). พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ทศนา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2550). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (ม.ป.ป.). ระเบียบวิธีวิจัย. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนู ทดแทนคุณ และกานต์วี แพทย์พิทักษ์ (2557). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.
- นิภาภรณ์ เตชย์. (2559). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R's ร่วมกับสื่อประสม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- นุชรีย์ สอนสุวิทย์. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ฝังสัมพันธ์ทางความหมาย เรื่อง Weather สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม, มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (Theries and Development of Instructional Model). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ปรกรณ์ ประจันบาน. (2552). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยและประเมิน (Advanced Statistics for Research and Evauation). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปริญญาภาส สีทอง (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการเสริมศักยภาพที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ปริยาภรณ์ ศุภมงคล. (2553). ระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายกับการสอนโดยให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านด้วยตนเอง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ดุสิตพร จันตาใหม่. (2551). การใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พัชรา มหาวงษ์. (2558). การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พิชญา มณีศร (2557). การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายเป็นฎีกา โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบซีกค้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะเมิงพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- เพลิดพิศ สุพัตกุล. (2555). การพัฒนาการอ่านเชิงวิพากษ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกิจกรรม เอส คิว โฟร์ อาร์ (SQ4R). การค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และคณะ. (2558). ศาสตร์การคิด. กรุงเทพฯ: ธุรกิจบัณฑิตย์.
- เมขลา ลือโสภา. (2555). การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ยุวดี ไปธายะ. (2546). การใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2552). *วิจัยเชิงคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- โรงเรียนอุตรดิตถ์. (2561). *รายงานการใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย รหัส ท22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561*. อุตรดิตถ์: โรงเรียนอุตรดิตถ์.
- วรรณญา สุขตระกูล. (2558). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด PQ4R เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สนธญา พลดี. (2548). *ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีเอส คิว ไฟร์ อาร์*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- สมเกียรติ คู่ทวีกุล (ผู้บรรยาย). (10 มีนาคม 2562). *เอกสารประกอบการบรรยายในโครงการ ศิลปะการสอนภาษาไทยในศตวรรษที่ 21*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2550). *กลเม็ดการอ่านให้เก่ง*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการประเมินตามสภาพจริง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: THE KNOWLEDGE CENTER.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสค.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2543). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2554). *วิธีการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุทธิวรรณ พีรศักดิ์โสภณ. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบการบรรยายการเขียนข้อสอบวัด
 “การคิดวิเคราะห์”. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2562, จาก<http://www.mathayom9.go.th/nitad/analyze/analytic.pdf>
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2541). เทคนิควิจัยด้านการอ่าน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- หทัยวรรณ ไชยะกุล. (2544). วรรณกรรมการศึกษา. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย
 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุษา บุญญอ้าย. (2556). การประยุกต์ใช้เทคนิคเอส คิว ไฟร์ อาร์ เพื่อส่งเสริมการรู้เรื่อง
 การอ่าน วิชาชีววิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของ
 สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดกลางแห่งหนึ่งในจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- Dilek, Y. and Yurak, N. (2013). Using semantic mapping technique in vocabulary
 teaching at pre-intermediate level. *Procedia-Social And Behavioral Sciences*,
 70, 1531-1544.
- Zahedi, Y. and Abdi, M. (2012). The effect of semantic mapping strategy on EFL
 learners' vocabulary learning. *Procedia-Social And Behavioral Sciences*,
 69, 2273-2280.

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินและตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษยาภาณุจันน์ ไตพิทักษ์
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
2. นางสาวกรรมา เกียรติจิตมงคล
วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอุตรดิตถ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39
3. นางเฉลิมศรี เสียงกลกิจ
วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอุตรดิตถ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39
4. นางสาวสัณลักษณ์ สกุลสังชะพิพัฒน์
วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอุตรดิตถ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39
5. นางธนิภา สังข์มงคล
วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอุตรดิตถ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๙๐

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยาภาณุจน์ โดทัทักษ์

ด้วย นางสาวนิภาพร พูใจ รหัสประจำตัว ๖๑๐๗๐๘๗๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SO4R ร่วมกับคลังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดนหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ส่วนฉลองฉลอง 30 ปี มหาวิทยาลัยนเรศวร

- Internationalization
- Innovative Products
- Integrative Team & Network

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๙๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณกรรมา เกียรติจิตมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนิภาพร พูใจ รหัสประจำตัว ๖๑๐๗๐๘๗๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SO4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)
รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๓๙

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวนิภาพร พูใจ

โทร ๐๙-๗๙๖๙-๗๓๕๐

ส่วนส่งเสริมของ SOU มหาวิทยาลัยนเรศวร

- Internationalization
- Innovative Products
- Integrate Team & Networking

ที่ ฮว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๙๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณเฉลิมศรี เสี่ยงกลกิจ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนิภาพร พูใจ รหัสประจำตัว ๖๑๐๗๐๘๗๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SO4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ชุมมจรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ทิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๓๙

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวนิภาพร พูใจ

โทร ๐๙-๗๙๖๙-๗๓๕๐

ครบรอบฉลอง 30 ปี มหาวิทยาลัยนเรศวร

- Internationalization
- Innovative Products
- Integrative Team & Networking

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๙๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณสัณฐ์ลักษณ์ สกุลสังกะสีพิพัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนิภาทร พูใจ รหัสประจำตัว ๖๑๐๗๐๘๗๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SO4R ร่วมกับคลังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ชุมมจรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยนิน)
รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน วิชาการและการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๓๙

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวนิภาทร พูใจ

โทร ๐๙-๗๙๖๙-๗๓๕๐

ส่วนสนับสนุน SO 0 มหาวิทยาลัยนเรศวร

- Internationalization
- Innovative Products
- Strategic Team & Networking

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๙๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณธนิภา สังข์มงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนิภาพร พุใจ รหัสประจำตัว ๖๑๐๗๐๘๗๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SO4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ชุมมธุรส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๓๙

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวนิภาพร พุใจ

โทร ๐๙-๗๙๖๙-๗๓๕๐

ร่วมฉลองวอออก 300 มหาวิทยาลัยนเรศวร

- Internationalization
- Innovative Products
- Integral of Team & Networking

**ภาคผนวก ข การพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการ
สอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย**

**รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

เอกสารรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน และสร้างความเข้าใจสำหรับการนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้สู่การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยเอกสารรูปแบบการเรียนการสอนฉบับนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญ
2. แนวคิดทฤษฎีของรูปแบบการเรียนการสอน
3. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน
 - 3.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
 - 3.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
 - 3.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้
 - 3.4 เนื้อหาสาระ
 - 3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
4. บทบาทครูและบทบาทนักเรียน
5. แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

ความเป็นมาและความสำคัญ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในข้อที่ 2 คือ “ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้สร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6-7) การอ่านจึงมีความสำคัญต่อการสื่อสารและต้องพัฒนาให้ความสามารถเกิดขึ้น โดยเฉพาะการอ่านเชิงวิเคราะห์จากแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า คือ วรรณคดี โดยสามารถนำวรรณคดีมาเป็นบทอ่าน และ

แหล่งความรู้ของผู้อ่านได้ จากผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนวรรณคดี รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอุตรดิตถ์ พบว่า นักเรียนอ่านวรรณคดีและสามารถบอกเล่าเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ได้ แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลลัพธ์ และไม่สามารถเชื่อมโยงข้อคิดจากวรรณคดีที่อ่านกับชีวิตของตนเอง ด้วยส่วนหนึ่งมีการจัดการเรียนรู้วรรณคดี และจากการสอบถามนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอุตรดิตถ์ รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ปรากฏในวรรณคดีนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จากวรรณคดีตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การสอนที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี คือ วิธีการสอนแบบ SQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Mapping) โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีกระบวนการอ่าน 6 ที่ทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ทำให้จับใจความสำคัญ และเชื่อมโยงความรู้เก่าสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ รวมถึงส่งเสริมการคิดแบบแยกแยะ วิจาร์ณ และแสดงความคิดเห็นด้วยหลักการและเหตุผล และผังสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Mapping) เป็นการนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอดในรูปแบบแผนผังความคิดผ่านกระบวนการอ่าน 3 ขั้นตอน ช่วยการแสดงการจัดระบบความคิดจากการอ่าน และนำออกมาแสดงเป็นภาพ ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำกับความคิด

แนวคิดทฤษฎีของรูปแบบการเรียนการสอน

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เป็นความสามารถในการแยกแยะ และอธิบายส่วนต่างๆจากสิ่งที่อ่านในวรรณคดีไทย ในด้านรูปแบบโครงสร้าง เนื้อหา ภาษาและสำนวนโวหาร คุณค่า และการตีความหมายของวรรณคดีที่ได้อ่าน โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีกระบวนการอ่าน 6 ขั้นตอน คือ S-Survey การอ่านอย่างคร่าวๆ Q-Question การตั้งคำถามจากประเด็นที่พบ R- Read การอ่านซ้ำเพื่อตอบคำถาม R-Record การจดบันทึกข้อมูล R-Recite การเขียนสรุปใจความสำคัญ R-Reflect การวิเคราะห์ วิจาร์ณ และแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่อ่านทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ทำให้จับใจความสำคัญ และเชื่อมโยงความรู้เก่าสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ รวมถึงส่งเสริมการคิดแบบแยกแยะ วิจาร์ณ และแสดงความคิดเห็นด้วยหลักการและเหตุผล และผังสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Mapping) ประกอบด้วยกระบวนการอ่าน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่าน ช่วยการแสดงการจัดระบบความคิดแสดงเป็นภาพ ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำกับความคิด และวิธีการ

สอนอ่านทั้งสองวิธีจึงเป็นแนวทางในพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Mapping) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ห้วงวรรคดีสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยหลักการที่มีแนวคิดพัฒนาการอ่าน ดังตาราง 18

ตาราง 18 หลักการของวิธีการสอนแบบSQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย

หลักการของวิธีการสอนแบบ SQ4R	หลักการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย
1. การอ่านอย่างเป็นระบบ เพื่อหาข้อมูลสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทำให้มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วยตนเอง	1. การนำเสนอความรู้และแนวคิดจากเรื่องที่อ่านในรูปแบบแผนผัง
2. กระบวนการอ่าน 6 ขั้นตอน ได้แก่ การอ่านอย่างคร่าวๆ การตั้งคำถาม การอ่านหาคำตอบ การจดบันทึก การเขียนสรุปใจความ และวิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น	2. การจัดความสัมพันธ์ของข้อความด้วยแผนผังที่มีรูปแบบเหมาะสมตามลักษณะการใช้ จะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดี
3. การที่นักเรียนทบทวนการอ่าน และวิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดองค์ความรู้มากขึ้น	3. กระบวนการอ่าน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นก่อนการอ่าน ขั้นระหว่างการอ่าน และขั้นหลังการอ่าน
	4. การที่นักเรียนได้ตรวจสอบการอ่านด้วยตนเอง และร่วมกับผู้อื่นทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

1. หลักการรูปแบบการเรียนการสอน

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนวิเคราะห์จากหลักการของวิธีการสอนแบบSQ4R ผสมผสานกับหลักการของผังสัมพันธ์ทางความหมาย และสามารถกำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย 3 ประการ ดังนี้

1.1 การอ่านตามกระบวนการของ SQ4R และผังสัมพันธ์ทางความหมาย ด้วยการแสดงความรู้หรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านในรูปแบบแผนผัง จะช่วยนักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถจัดความสัมพันธ์ของความรู้ได้ชัดเจน

1.2 การจัดการเรียนรู้จัดตามขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอน ร่วมกับขั้นของผังสัมพันธ์ทางความหมาย เริ่มจากขั้นก่อนอ่าน ขั้นระหว่างอ่าน และขั้นหลังอ่าน

1.3 การตรวจสอบการอ่านโดยการทบทวนผังสัมพันธ์ของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดร่วมกับผู้อื่น ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิด สร้างความเข้าใจของนักเรียนได้

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นก่อนอ่าน เริ่มจากการสำรวจ (Survey) ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีที่ใช้ในการพัฒนาอย่างคร่าวๆ พร้อมกับหาประเด็นสำคัญของเรื่อง โดยครูกำหนดขอบเขตของเวลาในระยะเวลาไม่นานจนเกินไป จากนั้น ให้นักเรียนตั้งคำถาม (Question) จากการอ่านตามประเด็นสำคัญที่หาได้ ขณะเดียวกันนักเรียนสร้างประเด็นสำคัญและคำถามในรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย

3.2 ขั้นระหว่างการอ่าน ให้นักเรียนอ่านเรื่องนั้นอย่างละเอียดรอบคอบอีกครั้ง (Read) เพื่อหาคำตอบในประเด็นคำถามที่นักเรียนตั้งไว้ แล้วให้นักเรียนจดบันทึกคำตอบ และรายละเอียดสนับสนุน (Record) ซึ่งนักเรียนนำข้อมูลหรือคำตอบที่หาได้บันทึกเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย

3.3 ขั้นหลังการอ่าน ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) โดยใช้วิธีการเขียนสรุปใจความสำคัญ หรืออธิบายเรื่องราวตามความเข้าใจของนักเรียนเอง พร้อมกับใช้สำนวนภาษาของตนเอง จากนั้นนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีและแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน และสิ่งที่ได้จากการอ่าน (Reflect) ในขั้นตอนนี้ ครูสามารถให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติม และนักเรียนบันทึกเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ของตนเอง ขณะที่ครูอาจใช้เวลาในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้จากการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับความรู้เดิมของนักเรียน และเป็นการขยายความในการอธิบาย อภิปรายร่วมกันของนักเรียนและครู ซึ่งสามารถนำเสนอในรูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย

4. เนื้อหาสาระ

เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ เนื้อหาวรรณคดีที่ปรากฏในวิชาภาษาไทย ชุดวรรณคดีวิจักษ์ กระทรวงศึกษาธิการ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 เรื่อง ดังนี้

4.1 วรรณคดีที่มีคำประพันธ์ร้อยแก้ว เรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสาจำนวน 1 แผ่น 5 ชั่วโมง

4.2 วรรณคดีที่มีคำประพันธ์ร้อยกรอง เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จำนวน 1 แผ่น 4 ชั่วโมง

5. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นรายบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีก่อนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.2 การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ใบกิจกรรมและตรวจด้วยเกณฑ์การให้คะแนน

5.3 การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทบาทของครูและนักเรียน

บทบาทครูและบทบาทนักเรียนของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายละเอียดดังตาราง 19

ตาราง 19 บทบาทของครูและนักเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
1. ขั้นก่อนการอ่าน 1.1 สสำรวจภาพรวมของเนื้อหาวรรณคดีทางความหมาย	1. เตรียมเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ บทอ่านวรรณคดี และ สื่อการเรียนรู้ต่างๆที่สอดคล้องกับบทอ่าน	1. เตรียมความพร้อมตนเองต่อการเรียนรู้ 2. ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีรูปแบบผังสัมพันธ์

ตาราง 19 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนการสอน	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
<p>1.2 ตั้งคำถามประเด็นใน การอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดีและสร้างผัง สัมพันธ์ทางความหมาย</p>	<p>2. ทบทวนความรู้เกี่ยวกับ วรรณคดีที่ใช้จัดการเรียนรู้ การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี รูปแบบผังสัมพันธ์ต่างๆที่ เกี่ยวข้องกับวรรณคดีที่ใช้</p> <p>3. ชี้แจงวัตถุประสงค์และ กระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบ การเรียนการสอนแก่นักเรียน</p> <p>4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ ผู้เรียนตามรูปแบบการเรียน การสอน โดยครูมอบใบ กิจกรรม และกำหนดขอบเขต ของเวลาในระยะเวลาในการ อ่านของนักเรียน พร้อมกระตุ้น ความสนใจ และความสงสัย แก่นักเรียน</p> <p>5. แนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และส่งเสริมให้ กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไป ตามวัตถุประสงค์</p>	<p>ทางความหมาย และแนวทางการ อ่านรูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>3. กำหนดเป้าหมายและวาง แผนการฝึกและการนำกลวิธีทาง ภาษามาใช้</p> <p>4. นักเรียนอ่านวรรณคดีอย่าง คร่าวๆ เพื่อหาประเด็นสำคัญของ เรื่องและตั้งคำถามตาม องค์ประกอบของการอ่านเชิง วิเคราะห์วรรณคดี พร้อมสร้างผัง สัมพันธ์ทางความหมาย โดย เลือกใช้รูปแบบที่สอด- คล้องกับวัตถุประสงค์ของ การอ่าน</p> <p>5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนใน ชั้นเรียน และปรับปรุงแก้ไขใบ กิจกรรมของตนเองให้สมบูรณ์ มากขึ้น</p>
<p>2. ชั้นระหว่างการอ่าน</p> <p>2.1 อ่านอย่างละเอียด และค้นหาคำตอบ</p> <p>2.2 จดบันทึกคำตอบที่พบ เพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ทาง ความหมาย</p>	<p>1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม รูปแบบการเรียนการสอน พร้อมกระตุ้นความสนใจ และ ความสงสัยด้วยการซักถาม</p> <p>2. ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ และ ส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้</p>	<p>1. นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่าง ละเอียดรอบคอบอีกครั้ง เพื่อหา คำตอบในประเด็นคำถามที่ นักเรียนตั้งไว้ แล้วให้นักเรียนจด บันทึกคำตอบ และราย- ละเอียดสนับสนุน ลงในผัง</p>

ตาราง 19 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนการสอน	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
	<p>ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ด้วยการยกตัวอย่างให้เกิดความเข้าใจในการวิเคราะห์วรรณคดีในองค์ประกอบต่างๆ</p> <p>3. ตรวจสอบ ชักถามและให้คำแนะนำเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อถูกต้องความสมบูรณ์</p>	<p>สัมพันธ์จากใบกิจกรรมเดิมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย</p> <p>2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครูในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขใบกิจกรรมของตนเองให้สมบูรณ์มากขึ้น</p>
<p>3. ขั้นหลังการอ่าน</p> <p>3.1 สรุปใจความตามประเด็นการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี และตรวจสอบความสัมพันธ์ของประเด็นคำถามและคำตอบเพื่อปรับแก้ไขและเพิ่มข้อมูล</p> <p>3.2 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้ และสะท้อนแนวคิด</p>	<p>1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนพร้อมกระตุ้นความสนใจ และความสงสัยด้วยการชักถาม</p> <p>2. ตรวจสอบ ชักถามและให้คำแนะนำเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อถูกต้องความสมบูรณ์</p> <p>3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน ด้วยการอภิปรายความรู้พร้อมสะท้อนแนวคิดร่วมกัน</p> <p>4. สรุปกิจกรรมร่วมกับนักเรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน</p>	<p>1. นักเรียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้วิธีการเขียนสรุปใจความสำคัญ หรืออธิบายเรื่องราวตามความเข้าใจและใช้สำนวนภาษาของตนเอง</p> <p>2. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีและแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน และสิ่งที่ได้จากการอ่าน</p> <p>3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครูในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขใบกิจกรรมของตนเองให้สมบูรณ์</p> <p>4. สรุปกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครู พร้อมสะท้อนข้อคิดที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในรูปแบบการเขียนอธิบาย</p>

แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

แนวทางการนำไปใช้ของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายละเอียดดังนี้

1) ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละองค์ประกอบ โดยศึกษาจากหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหา การวัดและประเมินผล บทบาทของครูและนักเรียน และแนวทางการนำไปใช้ให้เข้าใจ เพื่อทำให้การส่งเสริมความสามารถของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

2) ครูผู้สอนควรสร้างความเข้าใจขั้นตอนการอ่านของรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการผังสัมพันธ์ทางความหมายที่นำไปใช้ และองค์ประกอบในการวิเคราะห์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี แก่นักเรียน เพื่อให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์วรรณคดีอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากนักเรียนทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งนี้ครูผู้สอนควรสร้างพื้นความรู้เดิมของนักเรียนก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน

4) ครูผู้สอนควรจัดสรรเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ เพื่อไม่กระทบต่อกระบวนการอ่าน และส่งเสริมความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

5) การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อสะท้อนประสิทธิภาพจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี

แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R
ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่ารูปแบบการเรียนการสอน ตามวิธีการสอน
แบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมและสอดคล้องตามองค์ประกอบ
ต่างๆ หรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความเหมาะสมและความสอดคล้อง” ที่
ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนมีความครบถ้วนสมบูรณ์					
2	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนสามารถเป็นกรอบกำหนดวัตถุประสงค์ได้					
3	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนสามารถเป็นกรอบกำหนดเนื้อหาสาระและกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้					
4	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนแสดงจุดเน้นของการเรียนรู้					
5	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้ได้อย่างชัดเจน					
6	เนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดกิจกรรมช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
7	เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอน					

8	กระบวนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
9	กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในการเรียงลำดับขั้นตอน					
10	กระบวนการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 1 ชั้นก่อนการอ่าน นิยามมีความเหมาะสม					
11	กระบวนการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 2 ชั้นระหว่างการอ่าน นิยามมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้					
12	กระบวนการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 3 ชั้นหลังการอ่าน นิยามมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้					
13	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
14	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้					
15	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้					
16	บทบาทของครูและนักเรียนสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนการสอน					
17	ความชัดเจนในบทบาทครูของรูปแบบการเรียนการสอน					
18	ความชัดเจนในบทบาทนักเรียนของรูปแบบการเรียนการสอน					
19	แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอน					
20	ความชัดเจนของแนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตาราง 20 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					N=5 $\sum R$	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5				
1	4	5	5	4	5	23	4.60	0.00	มากที่สุด
2	4	4	5	4	4	21	4.20	0.00	มาก
3	4	4	5	4	5	22	4.40	0.55	มาก
4	4	4	5	4	4	21	4.20	0.55	มาก
5	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
6	5	5	5	4	4	23	4.60	0.00	มากที่สุด
7	5	5	5	4	4	23	4.60	0.00	มากที่สุด
8	5	5	5	4	4	25	4.60	0.45	มากที่สุด
9	5	5	5	5	5	25	5.00	0.45	มากที่สุด
10	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
11	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
12	5	5	5	4	5	24	4.80	0.55	มากที่สุด
13	4	4	4	4	5	21	4.20	0.55	มาก
14	4	4	4	4	5	21	4.20	0.00	มาก
15	4	4	4	4	5	21	4.20	0.00	มาก
16	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
17	4	5	4	4	5	22	4.40	0.45	มาก
18	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
19	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
20	4	4	4	5	5	22	4.40	0.55	มาก
รวมผลความเหมาะสมแผนการเรียนรู้อันที่ 1						454	4.54	0.21	มากที่สุด

ภาคผนวก ค การพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ
การเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทาง
 ความหมาย

แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอน
ตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่าแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียน
การสอน ตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมและ
สอดคล้องตามองค์ประกอบต่างๆ หรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ระดับความ
เหมาะสมและความสอดคล้อง" ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมาก
3 หมายถึง รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2 หมายถึง รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับน้อย
1 หมายถึง รายการในกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
2	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับหน่วย การเรียนรู้					
3	สาระสำคัญเหมาะสมและครอบคลุมตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้					
4	สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
5	สาระการเรียนรู้มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน					
6	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
7	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้					
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา					
9	กิจกรรมการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเรียนการสอน ตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย					
10	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดีของผู้เรียน					
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนครบถ้วน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป					
12	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
13	กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด					
14	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
15	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้					
16	สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน					
17	สื่อการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วรรณคดีของผู้เรียน					
18	วิธีการวัดและเครื่องมือวัดผลมีความเหมาะสมกับจุดประสงค์ การเรียนรู้					
19	เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน					
20	วิธีการวัดสามารถวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี ได้อย่างเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตาราง 21 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ
 การเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบSQ4Rร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย
 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา จำนวน 5 ชั่วโมง

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					N=5 $\sum R$	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5				
1	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
2	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
3	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
6	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
7	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
8	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
9	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
10	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
11	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
12	5	5	4	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
13	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
14	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
15	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
16	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
17	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
18	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
19	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
20	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
รวมผลความเหมาะสมแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1						478	4.78	0.17	มากที่สุด

ตาราง 22 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบSQ4Rร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์เห่ชมเครื่องควหาวน จำนวน 4 ชั่วโมง

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					N=5 $\sum R$	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5				
1	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
2	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
3	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
4	4	5	5	4	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
5	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
6	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
7	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
8	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
9	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
10	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
11	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
12	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
13	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
14	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
15	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
16	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
17	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
18	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
19	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
20	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
รวมผลความเหมาะสมแผนการเรียนรู้ที่ 2						473	4.73	0.18	มากที่สุด

ภาคผนวก ง แสดงผลความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ตาราง 23 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิง
วิเคราะห์วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	0	0	+1	0.60	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
41	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
42	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
43	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
44	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
45	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ๑ ผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัด
ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 24 แสดงค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถใน
การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิง
วิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 45 ข้อ

ข้อที่	ความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ	ใช้เป็นข้อสอบข้อที่
1	0.32	0.4317	ใช้ได้	ข้อที่ 1
2	0.45	-0.0014	ตัดทิ้ง	-
3	0.37	0.3901	ใช้ได้	ข้อที่ 2
4	0.45	0.4173	ใช้ได้	ข้อที่ 3
5	0.79	0.4097	ใช้ได้	ข้อที่ 4
6	0.71	0.5058	ใช้ได้	ข้อที่ 5
7	0.66	0.1140	ตัดทิ้ง	-
8	0.55	0.4433	ใช้ได้	ข้อที่ 6
9	0.37	0.3827	ใช้ได้	ข้อที่ 7
10	0.58	0.3156	ตัดทิ้ง	-
11	0.84	0.2434	ตัดทิ้ง	-
12	0.66	0.4606	ใช้ได้	ข้อที่ 8
13	0.89	0.4909	ตัดทิ้ง	-
14	0.39	0.0959	ตัดทิ้ง	-
15	0.63	0.3870	ใช้ได้	ข้อที่ 9
16	0.18	0.0602	ตัดทิ้ง	-
17	0.55	0.3789	ใช้ได้	ข้อที่ 10
18	0.61	0.3465	ใช้ได้	ข้อที่ 11
19	0.61	0.4556	ใช้ได้	ข้อที่ 12

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	ความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผล	ใช้เป็นข้อสอบข้อที่
20	0.37	0.4269	ใช้ได้	ข้อที่ 13
21	0.66	0.4531	ใช้ได้	ข้อที่ 14
22	0.61	0.3610	ใช้ได้	ข้อที่ 15
23	0.53	0.1896	ตัดทิ้ง	-
24	0.42	0.4598	ใช้ได้	ข้อที่ 16
25	0.37	-0.2458	ตัดทิ้ง	-
26	0.53	0.3863	ใช้ได้	-
27	0.21	0.3797	ใช้ได้	ข้อที่ 17
28	0.32	0.4684	ใช้ได้	ข้อที่ 18
29	0.32	0.4072	ใช้ได้	ข้อที่ 19
30	0.79	0.3752	ใช้ได้	ข้อที่ 20
31	0.32	-0.0487	ตัดทิ้ง	-
32	0.58	0.3585	ใช้ได้	ข้อที่ 21
33	0.63	0.3870	ใช้ได้	ข้อที่ 22
34	0.26	0.4662	ใช้ได้	ข้อที่ 23
35	0.71	0.3803	ใช้ได้	ข้อที่ 24
36	0.26	-0.0672	ตัดทิ้ง	-
37	0.71	0.3881	ใช้ได้	ข้อที่ 25
38	0.61	0.0489	ตัดทิ้ง	-
39	0.47	0.3627	ใช้ได้	ข้อที่ 26
40	0.58	0.3228	ใช้ได้	-
41	0.50	0.4594	ใช้ได้	ข้อที่ 27
42	0.42	0.4164	ใช้ได้	ข้อที่ 28
43	0.34	0.0285	ตัดทิ้ง	-
44	0.74	0.4166	ใช้ได้	ข้อที่ 29
45	0.42	0.3732	ใช้ได้	ข้อที่ 30

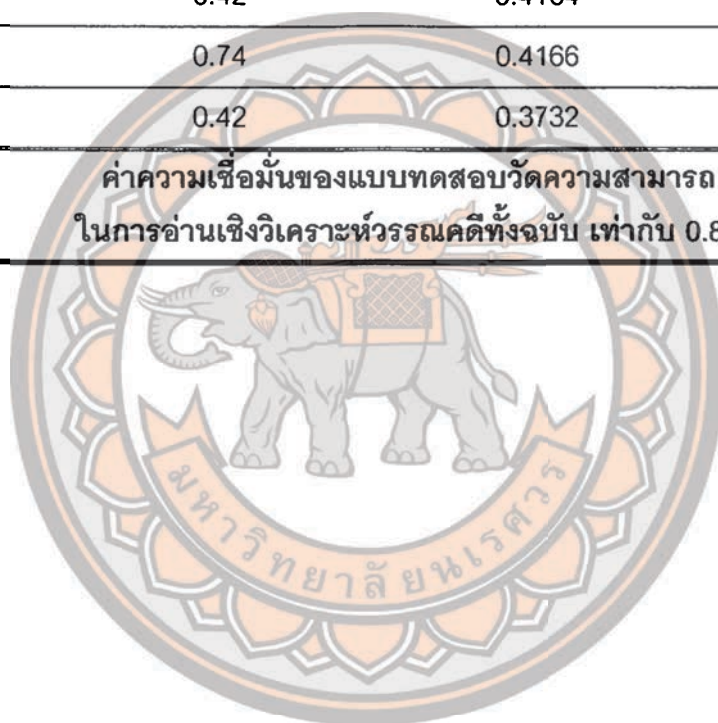
ตาราง 25 แสดงค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยงของแบบวัด
ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถใน
การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ
1	0.32	0.4317	ใช้ได้
2	0.37	0.3901	ใช้ได้
3	0.45	0.4173	ใช้ได้
4	0.79	0.4097	ใช้ได้
5	0.71	0.5058	ใช้ได้
6	0.55	0.4433	ใช้ได้
7	0.37	0.3827	ใช้ได้
8	0.66	0.4606	ใช้ได้
9	0.63	0.3870	ใช้ได้
10	0.55	0.3789	ใช้ได้
11	0.61	0.3465	ใช้ได้
12	0.61	0.4556	ใช้ได้
13	0.37	0.4269	ใช้ได้
14	0.66	0.4531	ใช้ได้
15	0.61	0.3610	ใช้ได้
16	0.42	0.4598	ใช้ได้
17	0.21	0.3797	ใช้ได้
18	0.32	0.4684	ใช้ได้
19	0.32	0.4072	ใช้ได้
20	0.79	0.3752	ใช้ได้
21	0.58	0.3585	ใช้ได้
22	0.63	0.3870	ใช้ได้
23	0.26	0.4662	ใช้ได้

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	ความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผล
24	0.71	0.3803	ใช้ได้
25	0.71	0.3881	ใช้ได้
26	0.47	0.3627	ใช้ได้
27	0.50	0.4594	ใช้ได้
28	0.42	0.4164	ใช้ได้
29	0.74	0.4166	ใช้ได้
30	0.42	0.3732	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88

ภาคผนวก ช ผลคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 26 แสดงผลคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 30 คะแนน		คะแนนผลต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
1	12	26	14
2	12	22	10
3	12	28	16
4	9	22	13
5	14	21	7
6	13	23	10
7	15	26	11
8	7	24	17
9	13	19	6
10	12	24	12
11	10	25	15
12	13	24	11
13	13	21	8
14	9	24	15
15	13	24	11
16	8	25	17
17	14	24	10
18	7	22	15
19	12	25	13

ตาราง 26 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 30 คะแนน		คะแนนผลต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
20	14	27	13
21	8	20	12
22	15	26	11
23	12	22	10
24	17	27	10
25	8	22	14
26	8	23	15
27	12	27	15
28	16	25	9
29	9	23	14
30	13	25	12
31	12	25	13
32	13	25	12
33	9	26	17
34	13	24	11
35	9	22	13
36	8	20	12
37	12	19	7
38	11	26	15
39	11	29	18
40	8	24	16
41	7	24	17
42	11	27	16
รวม	474	1007	533
\bar{X}	11.29	23.98	12.69
S.D.	2.62	2.37	3.01

ภาคผนวก ข ผลคะแนนหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 27 แสดงผลคะแนนหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

นักเรียนคนที่	เกณฑ์ร้อยละ 70 (21 คะแนน)	
	หลังเรียน	
1	26	+5
2	22	+1
3	28	+7
4	22	+1
5	21	0
6	23	+2
7	26	+5
8	24	+3
9	19	-2
10	24	+3
11	25	+4
12	24	+3
13	21	0
14	24	+3
15	24	+3
16	25	+4
17	24	+3
18	22	+1
19	25	+4

ตาราง 27 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 30 คะแนน	เกณฑ์ร้อยละ 70
	หลังเรียน	(21 คะแนน)
20	27	+6
21	20	-1
22	26	+5
23	22	+1
24	27	+6
25	22	+1
26	23	+2
27	27	+6
28	25	+4
29	23	+2
30	25	+4
31	25	+4
32	25	+4
33	26	+5
34	24	+3
35	22	+1
36	20	-1
37	19	-2
38	26	+5
39	29	+8
40	24	+3
41	24	+3
42	27	+6
รวม	1007	-
\bar{X}	23.98	-
S.D.	2.37	-

ภาคผนวก ฅ แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รหัส ท 21102 วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 หน่วยที่ 1 ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามาธิบดี
 ผู้สอน นางสาวนิภาพร พูใจ เวลา 5 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 1.1	ม.1/2	จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
ท 1.1	ม.1/3	ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
ท 1.1	ม.1/8	วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต
ท 5.1	ม.1/1	สรุปเนื้อหาของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ท 5.1	ม.1/2	วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมเหตุผลประกอบ
ท 5.1	ม.1/3	อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ท 5.1	ม.1/4	สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีไทยในบทเรียน เรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามาธิบดี ต้องอาศัยความสามารถในการจับใจความสำคัญ ความสามารถสรุปความ ความสามารถการแยกแยะส่วนต่างๆจากเรื่องที่อ่านในด้านรูปแบบของงานเขียน เนื้อหา สำนวนภาษา และอธิบายคุณค่าของเรื่องจากความสามารถตีความหมาย และการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายรูปแบบการแต่ง สรุปลงใจความสำคัญ สำนวนภาษา และคุณค่าตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีไทยเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสาได้
2. นักเรียนวิเคราะห์วรรณคดีไทยเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา ตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีได้
3. นักเรียนประเมินคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีไทยเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สาระการเรียนรู้

วรรณคดีไทยในบทเรียนเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมเด็จพระรามอาสา รูปแบบการแต่ง สรุปลงใจความสำคัญ สำนวนภาษา และคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ด้านเนื้อหา ด้านการสะท้อนภาพสังคม และด้านข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นก่อนการอ่าน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูและนักเรียนกล่าวทักทาย สนทนาซักถามซึ่งกันและกัน
2. ครูทบทวนความรู้เดิม จากการเรียนเรื่อง รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ องค์ประกอบการวิเคราะห์วรรณคดีไทย
3. ครูทบทวนตัวละคร และภูมิหลังของวรรณคดีเรื่องราชาธิราช
4. ครูแจ้งเรื่องวรรณคดี คือ ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา และจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายของชั้นก่อนการอ่าน ดังนี้

5. ขั้นที่ 1 การอ่านแบบสำรวจ (Survey) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ เป็นการสำรวจเนื้อหาในภาพรวม จากวรรณคดีไทยเรื่อง ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 108 – 124

6. ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม (Question) การครูและนักเรียนระดมสมองตั้งคำถามตามประเด็นในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี และสร้างผังสัมพันธ์ทางความหมายในใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา ดังนี้

6.1 รูปแบบการแต่งมีลักษณะแบบใด

6.2 ใจความสำคัญของวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา สรุปใจความสำคัญได้อย่างไร

6.3 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา มีสำนวนภาษาเป็นอย่างไร

6.4 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา มีอะไรบ้าง
ขั้นสรุป (5 นาที)

7. ครูให้นักเรียนอ่านบททวนคำศัพท์ท้ายบท จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักขณ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 125 - 128 เป็นการบ้าน เพื่อจดจำ และเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ในเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในครั้งนี้ เพื่อซ้ำ ย้ำ และทบทวนความรู้ ให้ความถูกต้อง แม่นยำ และเป็นความจำในระยะยาว โดยการใช้คำถาม แล้วให้นักเรียนตอบ เช่น วันนี้เราเรียนเรื่องอะไรบ้าง และจากเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา นักเรียนได้ข้อคิดอะไร

ชั่วโมงที่ 2 ชั้นระหว่างการอ่าน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงแรกให้นักเรียนด้วยวิธีการสุ่มนักเรียนเล่าเรื่องจากวรรณคดี คือ ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสาอย่างคร่าวๆ และทบทวนประเด็นคำถามที่ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งคำถามไว้ในชั่วโมงแรก ได้แก่ รูปแบบการแต่ง ใจความสำคัญ สำนวนภาษา และคุณค่าจากวรรณคดี

2. ครูอธิบายขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ในลำขั้นต่อไปแก่นักเรียน คือ ชั้นระหว่างการอ่าน ที่ประกอบด้วย ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) เพื่อค้นหาคำตอบในประเด็นคำถามที่ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งไว้ และขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) เป็นการนำคำตอบที่ค้นพบจากการอ่านอย่างละเอียด บันทึกลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

ขั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายชั้นระหว่างการอ่าน ดังนี้

3. ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดจากวรรณคดีไทยเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย

(วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 108 – 124 เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ 2 ประเด็นแรก ดังนี้

3.1 รูปแบบการแต่งมีลักษณะแบบใด

3.2 ใจความสำคัญของวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา ระบุใจความสำคัญได้อย่างไร

4. ชั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่านอย่างละเอียดแล้ว ให้นักเรียนนำคำตอบที่ค้นพบ บันทึกคำตอบลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

4.1 รูปแบบการแต่งของวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา คือ วรรณคดีประเภทนิยายร้อยแก้ว

4.2 ใจความหลัก สามารถแบ่งเป็น ประเด็นดังต่อไปนี้

1) พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาทำรบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามณฑิยรทองแห่งกรุงอังวะ

2) สมิงพระราม เสด็จจากหงสาวดีอาสาออกรบ

3) สมิงพระรามเลือกม้า

4) สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน

5) พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามณฑิยรทองบำเหน็จความชอบแก่สมิงพระราม

6) พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามณฑิยรทองประทานตำแหน่งและพระราชธิดาให้สมิงพระราม

7) สมิงพระรามน้อยใจ หนีกลับหงสาวดี

5. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง โดยนำประเด็นใจความหลักจากข้อ 4.2 มาสร้างเป็นผังสัมพันธ์ในรูปแบบบรรยายลำดับเหตุการณ์ และบันทึกใจความลงในประเด็นนั้นๆลงในใบกิจกรรมที่ 2

ขั้นสรุป (5 นาที)

6. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบ ใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง ด้วยการสุมนักเรียนทีละคน เพื่อต่อความเนื้อเรื่องที่สรุปอย่างเป็นลำดับเหตุการณ์

ชั่วโมงที่ 3 ชั้นระหว่างการอ่าน(ต่อ)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 2 ให้แก่นักเรียนด้วยการทบทวนใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง
2. ครูให้นักเรียนนำใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา ทบทวนในประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว และพิจารณาในประเด็นที่ยังไม่ได้บันทึกคำตอบ

ขั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทาง ความหมายชั้นระหว่างการอ่าน ดังนี้

3. ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดจากวรรณคดีไทยเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 108 – 124 เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ 2 ประเด็นท้าย ดังนี้

3.1 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา มีสำนวนภาษา และความงดงามทางภาษาอย่างไร

3.2 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา มีอะไรบ้าง

4. ขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่านอย่างละเอียดแล้ว ให้นักเรียนนำคำตอบที่ค้นพบ บันทึกคำตอบลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

4.1 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา มีสำนวนภาษามีการเล่าเรื่องโดยใช้บรรยายโวหาร รูปประโยคไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย และใช้คำบางคำมีเป็นภาษาเก่า ซึ่งความหมายต่างจากปัจจุบัน

4.2 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) มีความงามด้านภาษาหรือวรรณศิลป์อย่างไรบ้าง
- 2) ด้านเนื้อหาให้ความรู้เรื่องใดบ้าง
- 3) มีการสะท้อนภาพสังคมอย่างไร
- 4) ด้านข้อคิดที่ได้จากการอ่านอะไรบ้าง

5. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่าราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา โดยนำประเด็นใจความหลักจากข้อ 4.2 มาสร้างเป็นผังสัมพันธ์ในรูปแบบเมตริกซ์ และบันทึกข้อมูลในแต่ละด้านลงในใบงานกิจกรรมที่ 3 พร้อมยกตัวอย่างเหตุการณ์ในเรื่องประกอบ
ขั้นสรุป (5 นาที)
6. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบ ใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่าราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ด้วยการสุ่มนักเรียนทีละคน

ชั่วโมงที่ 4 ขั้นหลังการอ่าน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 3 ให้แก่นักเรียนด้วยการทบทวนใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่าราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา
2. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ทบทวนในประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว

ขั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายขั้นหลังการอ่าน

3. ขั้นที่ 5 การสรุปใจความ (Recite) ครูให้นักเรียนทบทวนใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ด้วยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นคำถามและคำตอบ หากไม่ครบ หรือยังไม่สัมพันธ์กัน ให้นักเรียนกลับไปยังขั้นที่ 3 และ 4 อีกครั้ง และนำไปกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง และใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่าราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา มาพิจารณาประกอบ

4. ครูให้นักเรียนพิจารณาถึงองค์ประกอบของวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา กับประเด็นคำถามในผังสัมพันธ์นั้น ชาติประเด็นคำถามใดหรือไม่ ซึ่งประเด็นคำถามที่ต้องวิเคราะห์เพิ่ม คือ ตัวละคร เนื่องจากวรรณคดีเรื่องนี้เป็นนวนิยายตามคำตอบในประเด็นคำถาม ด้านรูปแบบเนื้อหา นักเรียนต้องวิเคราะห์ตัวละครที่สำคัญในเรื่องเพิ่มเติม

5. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 4 ผังสัมพันธ์ตัวละครในเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา โดยตัวละครที่นักเรียนต้องวิเคราะห์ ได้แก่ สมิงพระราม พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามณฑิยรทอง พระเจ้ากรุงจีน และกามะนีทหารจีน ซึ่งในตัวละครทุกตัวนักเรียนต้องวิเคราะห์ทั้งด้านดีคืออะไร และด้านไม่ดีคืออะไร จากนั้นให้นำลักษณะนิสัยตัวละครทั้งสองด้านมาสร้างเป็นข้อคิดหรือ

ข้อปฏิบัติที่นักเรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใบงานนี้จะใช้รูปแบบผังสัมพันธ์ทำความเข้าใจรูปแบบโครงสร้างต้นไม้

ขั้นสรุป (5 นาที)

6. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบ และอภิปรายความรู้จากใบกิจกรรมที่ 4 ผังสัมพันธ์ตัวละครในเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

7. นักเรียนนำข้อสรุปด้านวิเคราะห์ตัวละครบันทึกเพิ่มลงในใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

ชั่วโมงที่ 5 ชั้นหลังการอ่าน (ต่อ)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 4 ให้แก่นักเรียนด้วยการทบทวนใบกิจกรรมที่ 4 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ตัวละครในเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

2. ครูให้นักเรียนนำใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ทบทวนในประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้วอีกครั้ง

ขั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายชั้นระหว่างการอ่าน ดังนี้

3. ขั้นที่ 6 การสะท้อนคิด (Reflect) หลังจากชั่วโมงที่ 4 มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ของประเด็นคำถาม และคำตอบเรียบร้อยแล้ว จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้ตามประเด็นคำถาม โดยนักเรียนคนใดองค์ประกอบไม่ครบ หรือรองเพื่อนที่มีประเด็นคำตอบที่มากกว่า นักเรียนจดประเด็นคำตอบนั้นเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ของตนเอง

4. เมื่อผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา สมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนทำกิจกรรม “1 ข้อคิด 1 ประยุกต์” โดยนำข้อคิดที่ได้จากการอ่าน และคิดว่ามีความโดดเด่นในมุมมองของนักเรียนมา 1 ข้อคิด และนำมาเขียนอธิบายถึงการนำข้อคิดนั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนในฐานะเป็นเยาวชนในสังคม โดยเขียนลงในใบกิจกรรมที่ 5 การนำคุณค่าจากราชาธิราชตอนสมิงพระรามอาสาไปใช้ในชีวิต

5. นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

ขั้นสรุป (5 นาที)

6. ครูสุ่มข้อคิดจากกระดาษที่นักเรียนนำมาส่ง 3 ข้อคิด และอ่านข้อคิดและแนวทางการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หลังจากนั้นให้นักเรียนภายในห้องช่วยกันคิดแนวทางการนำไปใช้เพิ่มเติม

7. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ของการอ่านเชิงวิเคราะห์จากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

- หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(วรรณคดีวิจักขณ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 108 – 128
- ใบกิจกรรมที่ 1 มังสัณฑ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา
- ใบกิจกรรมที่ 2 มังสัณฑ์สรุปเนื้อเรื่อง
- ใบกิจกรรมที่ 3 มังสัณฑ์คุณค่าราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา
- ใบกิจกรรมที่ 4 มังสัณฑ์ตัวละครในเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา
- ใบกิจกรรมที่ 5 การนำคุณค่าจากราชาธิราชตอนสมเด็จพระรามอาสาไปใช้ในชีวิต
- แบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

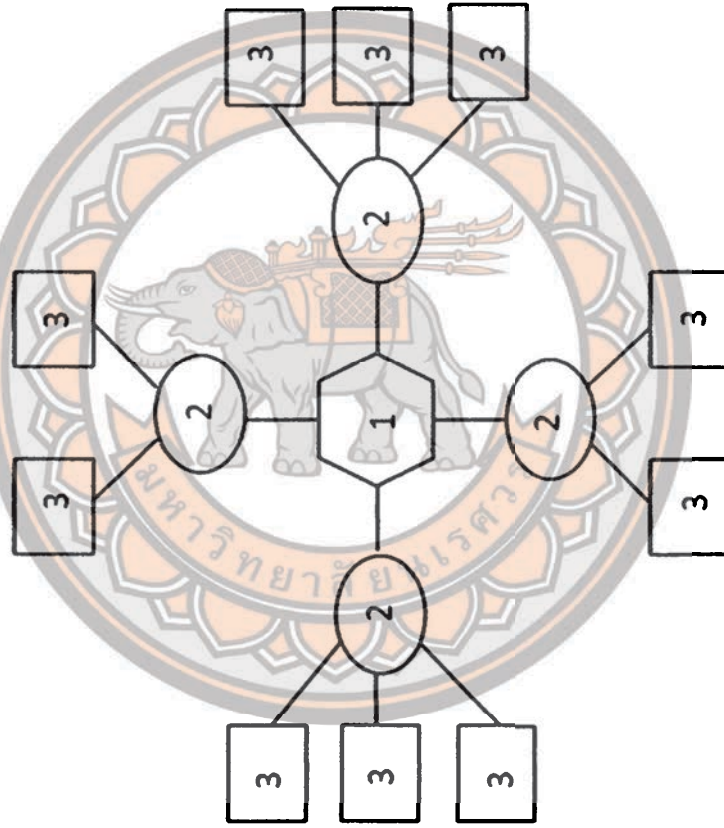
จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
นักเรียนบอกรูปแบบการแต่ง สรุปใจความสำคัญ ส่วนวนภาษา และคุณค่าตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีได้	วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีไทย เรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา	แบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70
นักเรียนเขียนแสดงผลการวิเคราะห์วรรณคดีไทยเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา ตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีได้	วัดการเขียนแสดงผลการวิเคราะห์ด้วย มังสัณฑ์	ใบกิจกรรมที่ 1 มังสัณฑ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา	อยู่ในระดับคุณภาพ 3 (ดี) ขึ้นไป
นักเรียนประเมินคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	วัดการเขียนแสดงผลการวิเคราะห์คุณค่าและอธิบายการนำคุณค่าไปใช้	ใบกิจกรรมที่ 5 การนำคุณค่าจากราชาธิราชตอนสมเด็จพระรามอาสาไปใช้ในชีวิต	อยู่ในระดับคุณภาพ 2 (พอใช้) ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินผล (Rubric Score)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี	คะแนนทดสอบท้ายบทเรียนเทียบกับเกณฑ์การประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70			
การเขียนแสดงผลการวิเคราะห์ด้วยผังสัมพันธ์	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และเขียนผังสัมพันธ์วิเคราะห์วรรณคดีเกี่ยวกับราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสา ได้ถูกต้อง มีสำนวนภาษาที่เหมาะสม และครบทุกองค์ประกอบ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และเขียนผังสัมพันธ์วิเคราะห์วรรณคดีเกี่ยวกับราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสา ได้ถูกต้อง และครบทุกองค์ประกอบ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และเขียนผังสัมพันธ์วิเคราะห์วรรณคดีเกี่ยวกับราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสาได้ ถูกต้อง แต่ขาด 1 องค์ประกอบ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และเขียนผังสัมพันธ์วิเคราะห์วรรณคดีเกี่ยวกับราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสา โดยขาด มากกว่า 1 องค์ประกอบ
การประเมินคุณค่าคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดี	นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสาได้ และอธิบายการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมเหตุสมผล และสร้างสรรค์	นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสาได้ และอธิบายการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมเหตุสมผล	นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสาได้ และอธิบายการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีราชาธิราช ตอน สมิิงพระรามอาสาได้ แต่ไม่สามารถอธิบายการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

รูปแบบผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชธานีราช ศตวรรษสมเด็จพระรามาธิบดี

รูปแบบพรรณนา

1 คือ ชื่อเรื่อง หรือใจความหลัก 2 คือ หัวข้อ 3 คือ รายละเอียดสนับสนุน

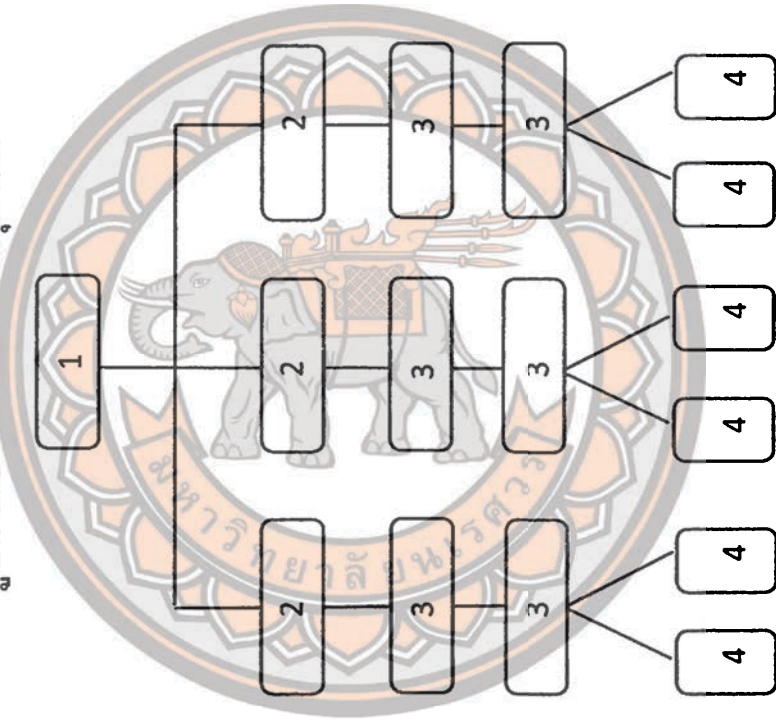
ใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดี เรื่องราชาธิราชตอนสมิงพระรามอาสา และวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์
วรรณคดีเป็นผังสัมพันธ์ให้สมบูรณ์

รูปแบบผังสัมพันธ์รูปเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

รูปแบบบรรยายลำดับเหตุการณ์

1 คือ ชื่อเรื่อง หรือใจความหลัก 2 คือ ใจความรอง 3 และ 4 คือ รายละเอียดสนับสนุน

ใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดี เรื่องราชาธิราชตอนสมเด็จพระรามอาสา และสรุปเรื่องเป็นผังสัมพันธ์ให้สมบูรณ์

สรุปเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

รูปแบบผังสัมพันธ์คุณค่าวิชาชีพราชภัฏราชดำเนินสมเด็จพระรามาธิบดี

รูปแบบตารางเมตริกซ์

หัวข้อ				
เหตุการณ์				

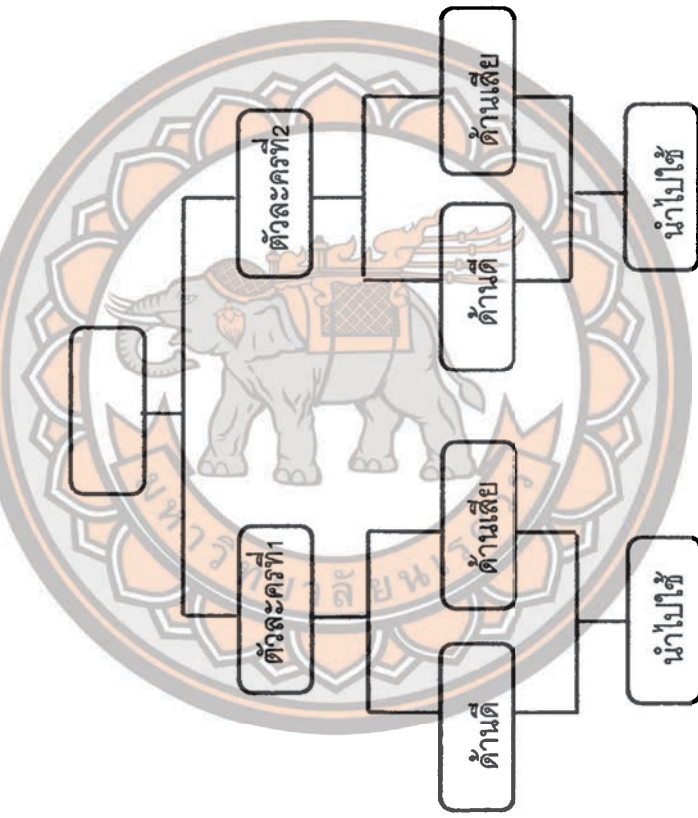
ใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่าราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสาลงในตารางที่กำหนดให้

หัวข้อ เหตุการณ์	มีความงามคำภาษาหรือ วรรณศิลป์อย่างไรบ้าง	กำหนดเนื้อหาให้ ความรู้เรื่องใดบ้าง	มีการสะท้อนภาพสังคมอย่างไร	กำหนดข้อคิดที่ได้จาก การอ่านอะไรบ้าง
พระเจ้ากรุงจีนยกทัพทำรบกรุงอู่จะ				
สมิงพระราม เสด็จจาก หงสา อาสาอกรบ				
สมิงพระรามเลือกม้า				
สมิงพระราม ผู้กับกามะนิทหารเอก ของพระเจ้ากรุงจีน				
พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องนำเนืองความชอบ				
พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องประทานตำแหน่ง และพระราชธิดาให้สมิงพระราม				
สมิงพระรามน้อยใจ ทิ้งกลับหงสาวดี				

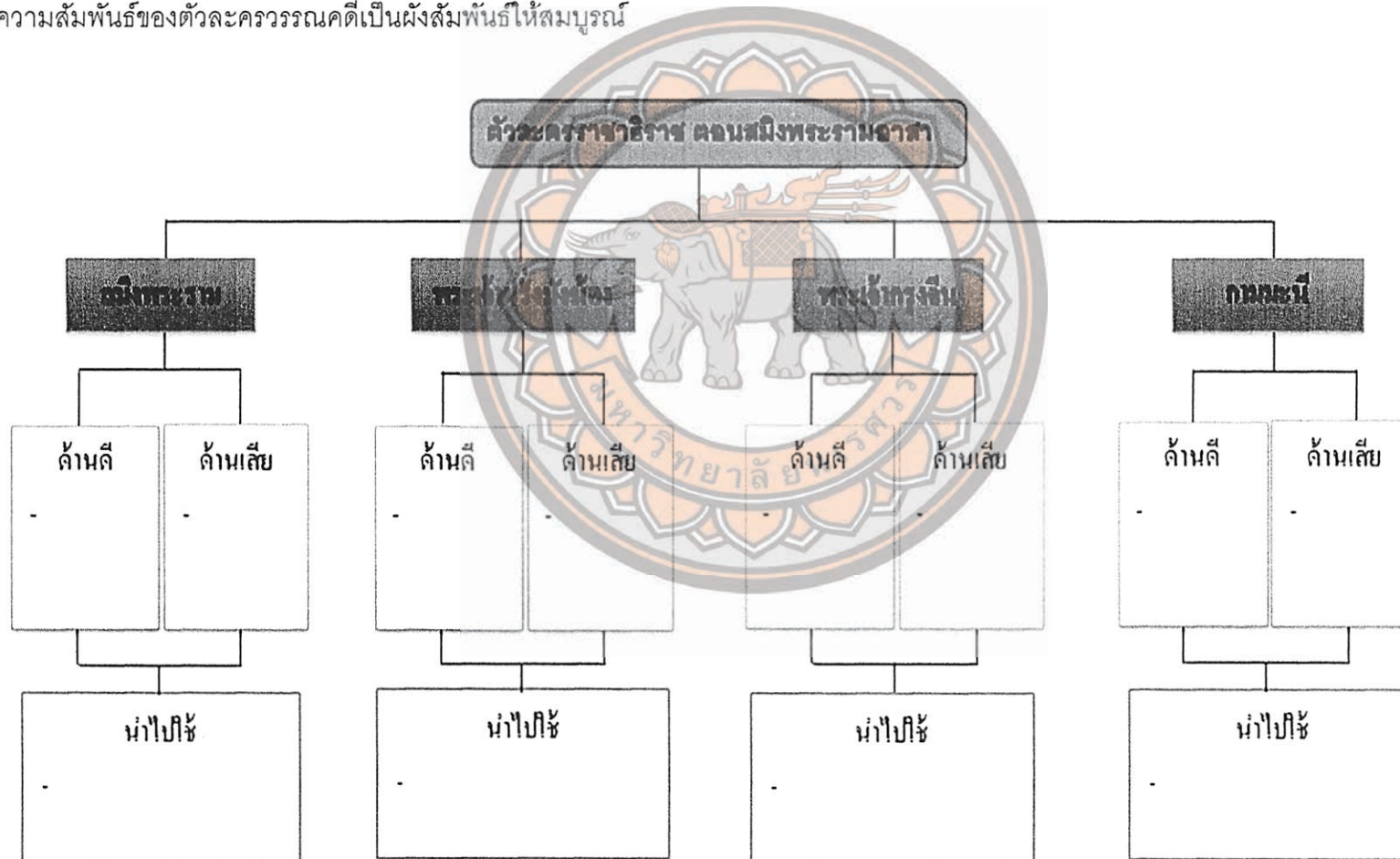
รูปแบบผังสัมพันธ์ตัวละครในเรื่องราชาธิราช ตอนสมเด็จพระรามอากาศ

รูปแบบโครงร่างต้นไม้

ใบกิจกรรมที่ 4 ผังสัมพันธ์ตัวละครในเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดี เรื่องราชาธิราชตอนสมิงพระรามอาสา และวิเคราะห์ด้านดี และด้านเสีย ของตัวละครภายในเรื่อง พร้อมแสดง ความสัมพันธ์ของตัวละครวรรณคดีเป็นผังสัมพันธ์ให้สมบูรณ์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบกิจกรรมที่ 5

“การนำคุณค่าจากราชาราชตอนสมิงพระรามอาสาไปใช้ในชีวิต”

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้จากราชาราชตอนสมิงพระรามอาสา มาเขียนอธิบายถึงการนำมาปรับใช้ในชีวิตของนักเรียนอย่างไรให้เกิดผลดีที่สุด

คุณค่าหรือข้อคิด.....

การปรับใช้ในชีวิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่อง ราชานิติศาสตร์ ตอนสมิงพระรามอาสา

1. จุดประสงค์ในการแต่งวรรณคดีเรื่องราชานิติศาสตร์ คือข้อใด
 - ก. เพื่อเป็นเรื่องไว้สำหรับสั่งสอนนักเรียน
 - ข. เพื่อบันทึกเป็นตำราการศึกษาสงคราม
 - ค. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้นำในการปกครองคน
 - ง. เพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนของประชาชน
2. ข้อใดคือรูปแบบการแต่งในวรรณคดีเรื่องราชานิติศาสตร์ ตอนสมิงพระรามอาสา
 - ก. ร้อยแก้วประเภทนิทาน
 - ข. ร้อยแก้วประเภทนิยายเรื่องยาว
 - ค. ร้อยแก้วประเภทนิยายเรื่องสั้น
 - ง. ร้อยแก้วประเภทสารคดีประวัติศาสตร์
3. เพราะเหตุใดพระเจ้ากรุงจีนจึงยกกองทัพมายังกรุงอังวะ
 - ก. เพราะต้องการเห็นทหารที่มาเพลงทวนสู้กับกามะนี
 - ข. เพราะต้องการเมืองอังวะเป็นเมืองใต้อำนาจจีน
 - ค. เพราะต้องการแสดงความยิ่งใหญ่ของกษัตริย์กรุงจีน
 - ง. เพราะต้องการระดมกองทัพเพื่อไปรบกับหงสาวดี
4. ข้อใดไม่ใช่ความต้องการของสมิงพระรามที่ขอพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - ก. ต้องการความอิสระ
 - ข. ต้องการตำแหน่งมหาอุปราช
 - ค. ต้องให้ประหารชีวิตของตน
 - ง. ต้องการกลับไปยังกรุงหงสาวดี
5. สมิงพระรามหนีกลับกรุงหงสาวดีด้วยเหตุใด
 - ก. เพราะได้ม้าเผือกดี กำลังมาก
 - ข. เพราะต่อสู้กับกามะนีได้สำเร็จ
 - ค. เพราะตนได้กระทำผิดต่อพระราชบิดาของพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - ง. เพราะพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องผิดคำสั่งสัญญาที่ให้ไว้แก่สมิงพระราม

6. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. ช่างดี ต้องซึ่งจึงจะรู้ว่าดี
- ข. ม้าดี ต้องเอามือต้องหลังจะรู้ว่าดี
- ค. ผู้หญิงงามต้องฟังวาจา จะรู้ว่างาม
- ง. อาหารอร่อย ต้องชิมจะรู้ว่าอร่อย

7. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะภาษาที่ใช้ในวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา

- ก. บรรยายโวหาร
- ข. รูปประโยคไม่ซับซ้อน
- ค. การใช้ความเปรียบที่คมคาย
- ง. มีการเล่นคำให้เห็นภาพชัดเจน

8. เหตุการณ์ในข้อใดแสดงคุณค่าทางด้านขนบธรรมเนียมได้เด่นชัดที่สุด

- ก. พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องให้ทหารประกาศหาอาสาสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน
- ข. โจเบียวนำพระราชสาส์นและเครื่องราชบรรณาการมาถวายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
- ค. ฝ่ายกรุงจีนรอดได้ฤกษ์จึงเคลื่อนขบวนทัพมายังกรุงอังวะ
- ง. พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องให้ไพร่ทำนายชะตาเมือง

9. ข้อใดไม่ใช่ข้อคิดที่ได้จากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา

- ก. ความจงรักภักดีเป็นคุณสมบัติของข้าราชการบริพารทุกคน
- ข. การใช้สติปัญญาและไหวพริบในการแก้ไขปัญหา
- ค. ผู้นำที่ดีต้องมีไม่ทอดทิ้งผู้ใต้บังคับบัญชาที่จงรักภักดี
- ง. การมีน้ำใจนักกีฬา รู้จักแพ้ รู้จักชนะ

10. บุคคลในข้อใดมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับสมิงพระราม

- ก. วินัยมาโรงเรียนตั้งแต่ฟ้ายังไม่สว่าง
- ข. วิชัยเก็บกระเป่าเงินคืนเจ้าของ
- ค. วิชาลอกการบ้านเพื่อนส่งงานครูทันเวลา
- ง. วิวรรณยินดีกับผู้ชนะการประกวดเรียงความ

**เฉลยแบบทดสอบท้ายบทเรียน
เรื่อง ราชอิรราช ตอนสมิงพระรามอาสา**

1. ค

2. ข

3. ก

4. ข

5. ง

6. ค

7. ง

8. ก

9. ค

10. ข

เกณฑ์การแปลผลจากการทดสอบท้ายบทเรียน

ช่วงคะแนน	คุณภาพ
9-10	ดีมาก
7-8	ดี
ต่ำกว่า 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รหัส ท 21102 วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

เวลา 4 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวนิภาพร พูใจ

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2	จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
ท 1.1 ม.1/5	ตีความคำยากในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท
ท 1.1 ม.1/8	วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต
ท 5.1 ม.1/1	สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ท 5.1 ม.1/2	วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมเหตุผลประกอบ
ท 5.1 ม.1/3	อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ท 5.1 ม.1/4	สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีไทยในบทเรียน เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานต้องอาศัย
ความสามารถในการจับใจความสำคัญ ความสามารถสรุปความ ความสามารถการแยกแยะ ส่วน
ต่างๆจากเรื่องที่อ่านในด้านรูปแบบของงานเขียน เนื้อหา สำนวนภาษา และอธิบายคุณค่าของเรื่อง
จากความสามารถตีความหมาย และการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายรูปแบบการแต่ง สรุปใจความสำคัญ สำนวนภาษา และคุณค่าตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีไทยเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานได้
2. นักเรียนวิเคราะห์วรรณคดีไทยเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีได้

3. นักเรียนประเมินคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีไทยเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สาระการเรียนรู้

วรรณคดีไทยเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นก่อนการอ่าน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูและนักเรียนกล่าวทักทาย สันทนาซักถามซึ่งกันและกัน
2. ครูทบทวนความรู้เดิม จากการเรียนเรื่อง รูปแบบผังสัมพันธ์ทางความหมาย หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ องค์ประกอบการวิเคราะห์วรรณคดีไทย
3. ครูอธิบายภูมิหลังของวรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน
4. ครูแจ้งเรื่องวรรณคดี คือ กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้

นักเรียนทราบ

ชั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายของชั้นก่อนการอ่าน ดังนี้

5. ขั้นที่ 1 การอ่านแบบสำรวจ (Survey) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ เป็นการสำรวจเนื้อหาในภาพรวม จากวรรณคดีไทยเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 136-137

6. ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม (Question) การครูและนักเรียนระดมสมองตั้งคำถามตามประเด็นในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี และสร้างผังสัมพันธ์ทางความหมายในใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ดังนี้

6.1 รูปแบบการแต่งมีลักษณะแบบใด

6.2 ใจความสำคัญของเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานคืออะไร สามารถสรุปใจความได้อย่างไร

6.3 วรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา มีสำนวนภาษาเป็นอย่างไร

6.4 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานมีอะไรบ้าง

ขั้นสรุป (5 นาที)

7. ครูให้นักเรียนอ่านบททวนคำศัพท์ท้ายบท จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 138 - 139 เป็นการบ้าน เพื่อจดจำ และเข้าใจ ความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ในเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในครั้งนี้ เพื่อซ้ำ ย้ำ และ ทบทวนความรู้ ให้มีความถูกต้อง แม่นยำ และเป็นความจำในระยะยาว โดยการใช้คำถาม แล้วให้นักเรียนตอบ เช่น วันนี้เราเรียนเรื่องอะไรบ้าง และจากเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน นักเรียน อะไรจากการอ่านบ้าง

ชั่วโมงที่ 2 ชั้นระหว่างการอ่าน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงแรกให้นักเรียนด้วยวิธีการสุ่มนักเรียนเล่าภูมิหลังของวรรณคดี คือ กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน อย่างคร่าวๆ และทบทวนประเด็นคำถามที่ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งคำถามไว้ในชั่วโมงแรก ได้แก่ รูปแบบการแต่ง จุดมุ่งหมายในการแต่ง สำนวน ภาษา และคุณค่าจากวรรณคดี

2. ครูอธิบายขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ในลำขั้นต่อไปแก่นักเรียน คือ ชั้นระหว่างการอ่าน ที่ประกอบด้วย ชั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) เพื่อค้นหาคำตอบในประเด็นคำถามที่ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งไว้ และชั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) เป็นการนำคำตอบที่ค้นพบจากการอ่านอย่างละเอียด บันทึกลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

ขั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายชั้นระหว่างการอ่าน ดังนี้

3. ชั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดจากวรรณคดีไทยเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 136-137 เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ 2 ประเด็นแรก ดังนี้

3.1 รูปแบบการแต่งมีลักษณะแบบใด

3.2 ใจความสำคัญของเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานคืออะไร สามารถสรุปใจความได้อย่างไร

4. ขั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่านอย่างละเอียดแล้ว ให้นักเรียนนำคำตอบที่ค้นพบ บันทึกคำตอบลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพให้ชมเครื่องควรวาน

4.1 รูปแบบการแต่งของวรรณคดีเรื่องภาพให้ชมเครื่องควรวาน คือ วรรณคดีประเภทร้อยกรอง แต่งตามแบบภาพให้เรือ คือ แต่งเป็นโคลงผสมกาพย์

4.2 ให้นักเรียนตีความหมายจากบทประพันธ์ และถอดคำประพันธ์ของเนื้อหาเพื่อนำมาสรุปใจความสำคัญ

4.3 ใจความสำคัญของเรื่อง คือ การพรรณนาอาหารนานาชาติให้มีรูปลักษณะ สีสัน รสชาติ และชวนชิมให้ลิ้มลอง

ขั้นสรุป (5 นาที)

5. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาการตีความหมาย และตรวจสอบใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพให้ชมเครื่องควรวาน

ชั่วโมงที่ 3 ชั้นระหว่างการอ่าน(ต่อ)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 2 ให้แก่นักเรียนด้วยการให้นักเรียนบอกชนิดอาหารต่างๆที่ปรากฏภายในเรื่อง

2. ครูให้นักเรียนนำไปกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพให้ชมเครื่องควรวาน ทบทวนในประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว และพิจารณาในประเด็นที่ยังไม่ได้บันทึกคำตอบ

ขั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายชั้นระหว่างการอ่าน ดังนี้

3. ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด (Read) ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดจากวรรณคดีไทยเรื่อง ภาพให้ชมเครื่องควรวาน จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักข์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 136-137 เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ 2 ประเด็นแรก ดังนี้

3.1 วรรณคดีเรื่องภาพให้ชมเครื่องควรวานมีสำนวนภาษาและความงดงามทางภาษาอย่างไร

3.2 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องภาพให้ชมเครื่องควรวาน มีอะไรบ้าง

4. ชั้นที่ 4 การจดบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่านอย่างละเอียดแล้ว ให้นักเรียนนำคำตอบที่ค้นพบ บันทึกคำตอบลงในผังสัมพันธ์จากใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพให้ชมเครื่องควรวาน

4.1 วรรณคดีเรื่องภาพให้ชมเครื่องควรวาน

1) มีสำนวนภาษามีการเล่าเรื่องโดยใช้พรรณนาโวหาร ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพได้อย่างชัดเจน

2) บทประพันธ์มีความไพเราะของถ้อยคำที่เกิดจากการสรรคำที่มีเสียงไพเราะและมีการเล่นเสียง

3) มีการใช้สำนวนเปรียบเทียบ

4.2 คุณค่าจากวรรณคดีเรื่องภาพให้ชมเครื่องควรวาน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1) มีความงามด้านภาษาหรือวรรณศิลป์อย่างไรบ้าง

2) ด้านเนื้อหาให้ความรู้เรื่องใดบ้าง

3) มีการสะท้อนภาพสังคมอย่างไร

4) ด้านข้อคิดที่ได้จากการอ่านอะไรบ้าง

5. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์คุณค่าภาพให้ชมเครื่องควรวาน โดยนำประเด็นใจความหลักจากข้อ 4.2 มาสร้างเป็นผังสัมพันธ์ในรูปแบบเมตริกซ์ และบันทึกข้อมูลในแต่ละด้านลงในใบงานกิจกรรมที่ 2 พร้อมยกตัวอย่างเหตุการณ์ในเรื่องประกอบ

ขั้นสรุป (5 นาที)

6. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบ ใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์คุณค่าภาพให้ชมเครื่องควรวาน ด้วยการสุ่มนักเรียนทีละคน

ชั่วโมงที่ 4 ชั้นหลังการอ่าน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ 3 ให้แก่นักเรียนด้วยการทบทวนใบกิจกรรมที่ 3 ผังสัมพันธ์คุณค่าภาพให้ชมเครื่องควรวาน

2. ครูให้นักเรียนนำใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพให้ชมเครื่องควรวาน ทบทวนในประเด็นที่ได้บันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว

ขั้นสอน (40 นาที)

นักเรียนเริ่มอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมายชั้นหลังการอ่าน

3. ขั้นที่ 5 การสรุปใจความ (Recite) ครูให้นักเรียนทบทวนใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพย์แห่งเครื่องควหาวน ด้วยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นคำถามและคำตอบ หากไม่ครบ หรือยังไม่สัมพันธ์กัน ให้นักเรียนกลับไปยังขั้นที่ 3 และ 4 อีกครั้ง และนำไปกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์สรุปเนื้อเรื่อง และใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์คุณค่าภาพย์แห่งเครื่องควหาวน มาพิจารณาประกอบ

4. ครูให้นักเรียนพิจารณาถึงองค์ประกอบของวรรณคดีเรื่องภาพย์แห่งเครื่องควหาวน กับประเด็นคำถามในผังสัมพันธ์นั้น ชาติประเด็นคำถามใดอีกครั้ง

5. ขั้นที่ 6 การสะท้อนคิด (Reflect) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้ตามประเด็นคำถาม โดยนักเรียนคนใดองค์ประกอบไม่ครบ หรือของเพื่อนที่มีประเด็นคำตอบที่มากกว่า นักเรียนจดประเด็นคำตอบนั้นเพิ่มเติมลงในผังสัมพันธ์ของตนเอง

6. เมื่อผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพย์แห่งเครื่องควหาวนสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนนำมาเขียนอธิบายถึงการนำข้อคิด หรือความรู้จากการเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนในฐานะเป็นเยาวชนในสังคม โดยเขียนลงในใบกิจกรรมที่ 3 การนำคุณค่าจากเรื่องภาพย์แห่งเครื่องควหาวน ไปใช้ในชีวิต ของกิจกรรม 1 ความรู้ 1 ประยุกต์ และนำมาส่งครู

7. นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่องภาพย์แห่งเครื่องควหาวน
ขั้นสรุป (5 นาที)

8. นักเรียนร่วมกันนำเสนอแนวทางปฏิบัติจากการนำข้อคิด หรือความรู้จากการเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนในฐานะเป็นเยาวชนในสังคม

9. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ของการอ่านเชิงวิเคราะห์จากวรรณคดีเรื่องภาพย์แห่งเครื่องควหาวน

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (วรรณคดีวิจักษ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน้า 136-139
2. ใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพย์แห่งเครื่องควหาวน
3. ใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์คุณค่าภาพย์แห่งเครื่องควหาวน
4. ใบกิจกรรมที่ 3 การนำคุณค่าจากเรื่องภาพย์แห่งเครื่องควหาวน ไปใช้ในชีวิต
5. แบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่องภาพย์แห่งเครื่องควหาวน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

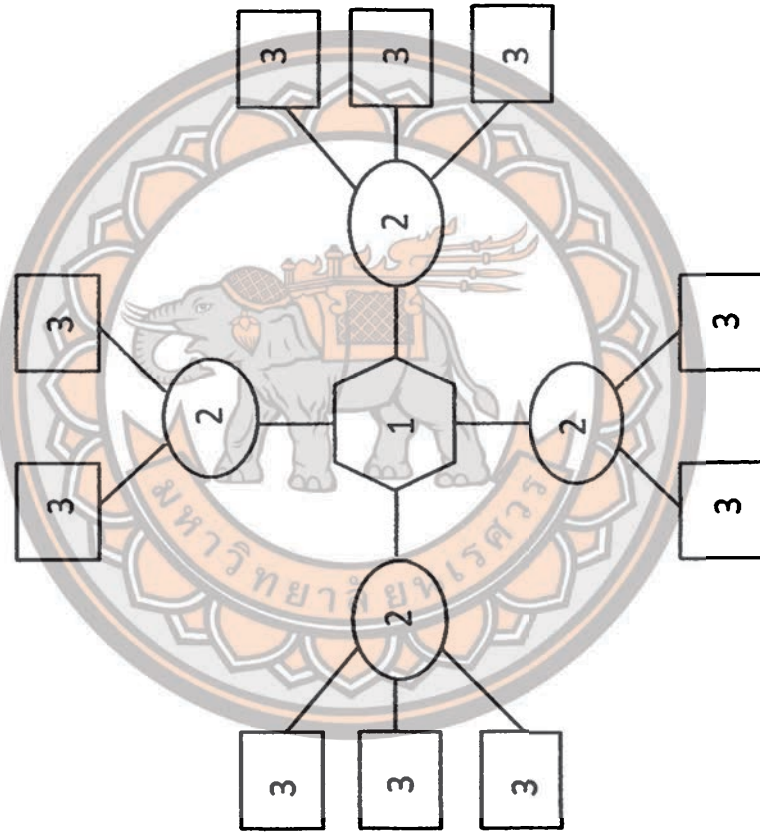
จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
นักเรียนบอกรูปแบบการแต่ง สรูปใจความสำคัญ สำนวนภาษา และคุณค่า ตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีไทยเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ได้	วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน	แบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70
นักเรียนเขียนแสดงผลการวิเคราะห์วรรณคดีไทยเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีได้	วัดการเขียนแสดงผลการวิเคราะห์ด้วยผังสัมพันธ์	ใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน	อยู่ในระดับคุณภาพ 3 (ดี) ขึ้นไป
นักเรียนประเมินคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน เพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	วัดการเขียนแสดงผลการวิเคราะห์คุณค่าและอธิบายการนำคุณค่าไปใช้	ใบกิจกรรมที่ 3 การนำคุณค่าจากเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ไปใช้ใน ชีวิต	อยู่ในระดับคุณภาพ 2 (พอใช้) ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินผล (Rubric Score)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี	คะแนนทดสอบท้ายบทเรียนเทียบกับเกณฑ์การประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70			
การเขียนแสดงผลการวิเคราะห์ด้วยผังสัมพันธ์	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และเขียนผังสัมพันธ์วิเคราะห์วรรณคดีเกี่ยวกับภาพย์เห็นเครื่องควาหวาน ได้ถูกต้อง มีสำนวนภาษาที่เหมาะสม และครบทุกองค์ประกอบ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และเขียนผังสัมพันธ์วิเคราะห์วรรณคดีเกี่ยวกับภาพย์เห็นเครื่องควาหวาน ได้ถูกต้อง และครบทุกองค์ประกอบ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และเขียนผังสัมพันธ์วิเคราะห์วรรณคดีเกี่ยวกับภาพย์เห็นเครื่องควาหวาน ได้ถูกต้อง แต่ขาด 1 องค์ประกอบ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และเขียนผังสัมพันธ์วิเคราะห์วรรณคดีเกี่ยวกับภาพย์เห็นเครื่องควาหวาน โดยขาด มากกว่า 1 องค์ประกอบ
การประเมินคุณค่าคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดี	นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีภาพย์เห็นเครื่องควาหวาน ได้ และอธิบายการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ อย่างสมเหตุสมผล และสร้างสรรค์	นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีภาพย์เห็นเครื่องควาหวาน ได้ และอธิบายการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ อย่างสมเหตุสมผล	นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีภาพย์เห็นเครื่องควาหวาน ได้ และอธิบายการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีภาพย์เห็นเครื่องควาหวานได้ แต่ไม่สามารถอธิบายการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

รูปแบบผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพให้ชมเครื่องควาหวาน

รูปแบบพรรณนา

1 คือ ชื่อเรื่อง หรือใจความหลัก 2 คือ หัวข้อ 3 คือ รายละเอียดสนับสนุน

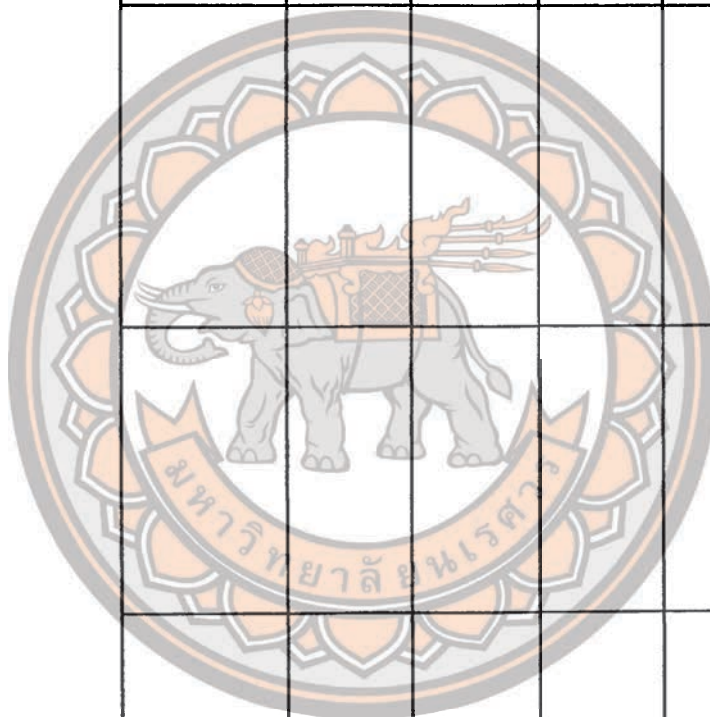
ใบกิจกรรมที่ 1 ผังสัมพันธ์วิเคราะห์ภาพให้ชมเครื่องควหาวน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดี เรื่องภาพให้ชมเครื่องควหาวน แล้ววิเคราะห์ตามองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีเป็นผังสัมพันธ์ให้สมบูรณ์

**รูปแบบผังสัมพันธ์คุณค่าภาพยนต์มเด็จพระสังฆราช
รูปแบบตารางเมตริกซ์**

หัวข้อ						
บทประพันธ์						

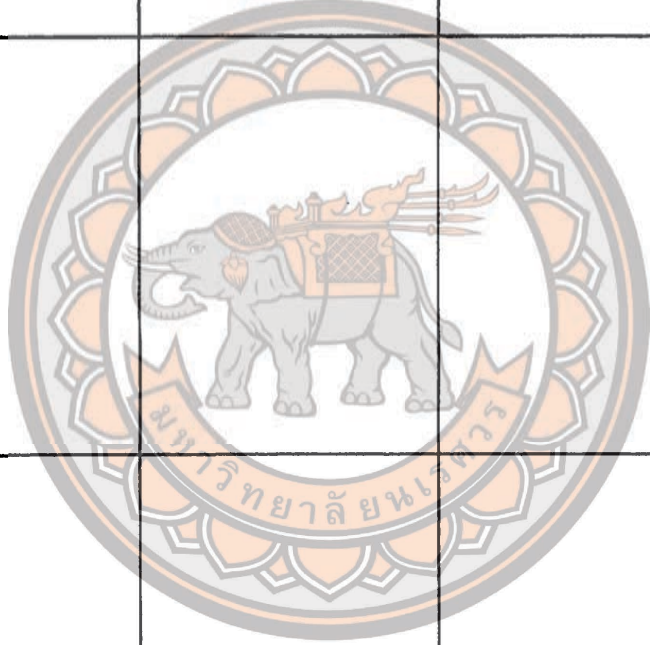

ใบกิจกรรมที่ 2 ผังสัมพันธ์คุณค่าภาพย์แห่งมเครื่องควรวาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดีเรื่อง ภาพย์แห่งมเครื่องควรวาน ลงในตารางที่กำหนดให้

หัวข้อ บทประพันธ์	มีความงามด้านภาษาหรือ วรรณศิลป์อย่างไรบ้าง	ด้านเนื้อหาให้ ความรู้เรื่องไควบ้าง	มีการสะท้อนภาพสังคม อย่างไร	ด้านข้อคิดที่ได้จาก การอ่านอะไรบ้าง

หัวข้อ บทประพันธ์	มีความงามคำภาษาหรือ วรรณศิลป์อย่างไรบ้าง	คำานเนื้อหาให้ ความรู้เรื่องใดบ้าง	มีการสะท้อนภาพสังคม อย่างไร	คำานข้อคิดที่ได้จาก การอ่านอะไรบ้าง

6. คำประพันธ์ข้อใดมีการเล่นเสียงพยัญชนะมากที่สุด
- มัดมันแกวแก้วตา หอมยี่ห่อรสร้อนแรง
 - ดับเหล็กลวกหล่อนต้ม เจือน้ำส้มโรยพริกไทย
 - กล่อมกล่อมเกลี้ยงกลม ชมไม่วายคลับคล้ายเห็น
 - ผักหวานชานทรงใน ไคร่ครวญรักผักหวานนาง
7. พรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานมีความโดดเด่นในด้านใด
- บรรยายอาหารไทยได้หลากหลายชนิด
 - ภาพสะท้อนสังคมของผู้คนในสมัยนั้นๆ
 - ความงดงามของผู้หญิงที่เป็นคนปรุงอาหาร
 - การใช้ถ้อยคำที่ไพเราะเกิดเป็นจินตภาพที่ชัดเจน
8. “เห็นรุ่มรุ่มทรงเส้า รุ่มรุ่มเร้าคือไฟพอน
เจ็บไกลใจอาวรณ์ ร้อนรุ่มรุ่มกุ่มกลางทรง ”
จากบทประพันธ์ข้างต้น มีความโดดเด่นการใช้ภาษาในข้อใด
- การเล่นเสียงวรรณยุกต์
 - การเล่นเสียงพยัญชนะ
 - การเล่นเสียงสระ
 - การเล่นน้ำเสียงกวี
9. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวรรณคดี เรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน
- แสดงให้เห็นว่าอาหารเป็นเครื่องหมายแทนความรัก
 - การปรุงอาหารเป็นความสามารถเฉพาะบุคคล
 - ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน
 - เป็นบทพรรณนาอาหารชาววังหลากหลายชนิด
10. “พิศท้อเห็นรางซาง ห่างห่อหวนป่วนใจโหย”
ประโยคในข้อใดมีการใช้คำที่มีความหมายตรงกับคำที่ขีดเส้นใต้
- นักเรียนต้องตรวจสอบความสวยงามก่อนออกจากบ้าน
 - ก่อนออกจากบ้านนักเรียนควรมองดูตัวเองในกระจก
 - ชุดเครื่องแบบนักเรียนเหมาะสมกับนักเรียนทุกคน
 - การแต่งกายที่เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบ

**เฉลยแบบทดสอบท้ายบทเรียน
เรื่อง ภาพยนตร์เหน็บเครื่องควาหวาน**

1. ค

2. ก

3. ข

4. ค

5. ง

6. ก

7. ง

8. ก

9. ข

10. ก

เกณฑ์การแปลผลจากการทดสอบท้ายบทเรียน

ช่วงคะแนน	คุณภาพ
9-10	ดีมาก
7-8	ดี
ต่ำกว่า 7	ปรับปรุง

ภาคผนวก ก แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1

แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญในเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา
 - การรู้จักแพ้ ชนะ
 - การรักษาชาติบ้านเมืองของตน
 - การรักษาสัตย์และเกียรติยศของตน
 - การใช้ฝีมือและปัญญาในการแก้ไขปัญหา
- ลักษณะของสมิงพระรามข้อใดที่ทำให้ชนะกามะนิทหารเอกของกรุงจีน
 - มีความรู้เรื่องการรบ
 - มีความสามารถในการรบ
 - มีสติปัญญาและความกล้าหาญ
 - มีการรักษาสัตย์และความมุ่งมั่น
- ข้อใดไม่ใช่คุณธรรมของพระเจ้ากรุงจีนในเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา
 - รักษาคำพูด
 - มีน้ำใจนักกีฬา
 - มีความเสียสละ
 - รู้จักแพ้ รู้จักชนะ
- ผู้ใดมีลักษณะพฤติกรรมเช่นเดียวกับลักษณะเด่นของพระเจ้ากรุงจีน
 - มะปราง ชอบให้เพื่อนยืมเงิน
 - มะม่วง ยืมเงินเพื่อนแล้วไม่ยอมคืน
 - มะยม จ่ายเงินคืนพร้อมดอกเบี้ย
 - มะพร้าว คืนเงินเพื่อนตามสัญญาที่ให้ไว้
- “อุปมาดังฝนตกทำให้ทุ่งตกลงน้ำนองท่วมป่าไหลเชี่ยวมาเมื่อวันสตฤกษานั้นหาสิ่งใดจะ
ต้านทานมิได้” จากข้อความหมายถึงข้อใด
 - กองทัพของพระเจ้ากรุงจีน
 - กองทัพของพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - ฝนที่ตกหนักจนเกิดน้ำท่วมเมือง
 - น้ำป่าไหลหลากจนเกิดน้ำท่วมเมือง
- สำนวนข้อใดแสดงถึงการตัดสินใจของสมิงพระรามเพื่อช่วยกรุงอังวะสู้กับกามะนิ
ทหารเอกของกรุงจีน
 - เลือดเข้าตา
 - ตัดไฟตัดลม
 - ตีนถีบปากกัด
 - ผีซ้ำด่าพลอย
- ข้อใดไม่ใช่ทิวทัศน์ของสมิงพระรามในการรบชนะกามะนิทหารเอกกรุงจีน
 - คัดเลือกม้าที่มีกำลังมาก
 - หาจุดอ่อนของกามะนิ
 - มีความชำนาญการขี่ม้าเพลงทวน
 - หลอกให้ม้าของกามะนิอ่อนกำลังลง

8. ข้อใดแสดงถึงความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องราชาธิราชตอนสมเด็จพระรามอาสา
- สมเด็จพระรามทดสอบขี้ม้าก่อนเลือก
 - สมเด็จพระรามและกามะนีขี้ม้ารำเพลงทวนถวายเป็น
 - พระเจ้ากรุงจีนส่งเครื่องราชบรรณาการให้แก่กรุงอังวะ
 - พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องให้ตรวจดูชะตาเมืองและชั้นชาของพระองค์
9. “พระองค์ไม่รักษาพระวาทะผิดไปเอง สมิงพระรามจึงได้หนีไป อุปมาดังคนปลูก พฤษภชาติให้ใหญ่แล้วตัดยอดหักกิ่งเสีย” ข้อความที่ขีดเส้นใต้สอดคล้องกับข้อใด
- ความอับอาย
 - ความสิ้นหวัง
 - การทรยศผู้มีพระคุณ
 - การทำลายสิ่งที่สร้างมา
10. “อุปมาดังนกเค้าถึงมีกำลังอยู่ก็จริงแต่ตกเข้าอยู่ในท่ามกลางฝูงกาเมื่อกลางวัน ข้าพเจ้าจะบัญชาราชกิจอันใด” จากข้อความข้างต้น “นกเค้า” และ “ฝูงกา” หมายถึงใครในราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา
- กามะนี กับเมืองอังวะ
 - สมิงพระราม กับ เมืองอังวะ
 - พระเจ้ากรุงจีน กับ เมืองหงสาวดี
 - พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง กับเมืองหงสาวดี
11. พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องปลั่งปากเรียกราชกุมารของสมิงพระรามว่า “อ้ายลูกเขลย” เหตุการณ์นี้ตรงกับสำนวนในข้อใด
- พูดดีเป็นศรีแก่ปาก
 - ปากหวานกันเปรี้ยว
 - ปากเป็นเอกเลขเป็นโท
 - ปลาหมอตายเพราะปาก
12. ข้อใดไม่มีภาพพจน์อุปมา
- กรุงอังวะนี้เป็นต้นทาง อุปมาดังหน้าด่านกรุงหงสาวดี
 - ท่านจะไม่รับรางวัลนั้นมิชอบ ดุจทำลายเกียรติยศเราให้เสื่อมเสีย
 - พระเจ้ากรุงจีนยกพลท้าวทหารมาเหยียบเมืองเราครั้งนี้ ประดุจดังแผ่นดินจะถล่มลง
 - อันการสงครามเพียงนี้มีพอเป็นไรนัก ข้าพเจ้าจะขอรับอาสาพระองค์ออกไปต่อสู้ด้วยกามะนี
13. ข้อใดมีคำศัพท์ที่มีความหมายเปลี่ยนไปในปัจจุบัน
- ลูกอ้ายเขลยศึกนี้กล้าหาญนัก
 - เราเป็นกษัตริย์ผู้ใหญ่อันประเสริฐ
 - ม้าดีได้ต้องเอามือต้องหลังจึงจะรู้ว่าดี
 - ทหารอันมีฝีมือขี้ม้ารำเพลงทวนสู้กัน
14. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา
- สมิงพระรามไม่ขอรับเป็นมหาอุปราช
 - สมิงพระรามทูลขอพระราชธิดาของพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - สมิงพระรามขอให้พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องปล่อยตนกลับคืนสู่กรุงหงสาวดี
 - สมิงพระรามขออาสาช่วยกรุงอังวะเพราะป้องกันข้าศึกให้แก่กรุงหงสาวดี

15. “พระองค์พระราชทานทิมหาอุปราชแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีรับนั้นเหตุด้วยพระราชบุตร
ของพระองค์ยังจะมีอยู่” ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้พูด มีลักษณะนิสัยอย่างไร

- ก. ความเสียสละ
ข. ความซื่อสัตย์
ค. ความถ่อมตน
ง. ความมักน้อย

16. ภาพยนตร์เหน็บเครื่องควรวาน มีความงามด้านการใช้ภาษาด้วยกลวิธีใดเป็นสำคัญ

- ก. การเล่นสัมผัส
ข. การใช้ความเปรียบ
ค. การเล่นคำที่ตรงตาม
ง. บรรยายลักษณะอาหารได้ละเอียด

17. อาหารในข้อใดที่สัมพันธ์กับข้อความว่า “เช่นเชิงมิตรประดิษฐ์ทำ”

- ก. รังนก
ข. เทโพ
ค. มัสมัน
ง. ข้าวหุงเครื่องเทศ

18. ข้อใดมีการใช้คำพ้องความ

- ก. แกงไก่มีกลิ่นเนื้อ นพคุณ พิเศษ
ข. หอมยี่ห่วยรสร้อน เย็นร้อน
ค. ชายใดบริโภคนกยูง พิเศษ หวังนา
ง. แรงอยากยอหัตถ์ซ้อน ออกให้หวานแสง

19. “เหล็กรู้หมูป่าต้ม แกงคั่วส้มใส่ระกำ
รอยแจ้งแห่งความขำ ข้าทรงเส้าเจ้าตราครุฑ”

ข้อใดใช้ความหมายสัมพันธ์กับคำที่ขีดเส้นใต้ในบทประพันธ์ข้างต้นได้ถูกต้อง

- ก. สุขชาติปิดบังความลับของตนเองไม่ให้คนรักของเขารับรู้
ข. สุขามีเรื่องค้างคาใจกับคนรักเก่าของเธอ จึงตัดใจลำบาก
ค. มาลัยเป็นคนตลกที่สุดในหมู่มิตร
ง. วันชัยหัวเราะเพื่อนที่ถูกครูทำโทษ

20. ข้อใดไม่มีการกล่าวถึงนางอันเป็นที่รัก

- ก. มัสมันแกงแก้วตา หอมยี่ห่วยรสร้อนแรง
ข. เทโพพื้นเนื้อท้อง เป็นมันย่องล่องลอยมัน
ค. ล่าเพียงคิดเพียงน้อง นอนเตียงทองท่าเมืองบน
ง. ผักหวานชานทรวงใน ใครครวญรักผักหวานนาง

21. คำประพันธ์ข้อใดกล่าวถึงอาหารมากที่สุด

- ก. ก้อยกึ่งปรุงประทีน วางถึงลิ้นดินแดโดย
ข. ข้าวหุงปรุงอย่างเทศ รสพิเศษใส่ลูกเอ็น
ค. เทโพพื้นเนื้อท้อง เป็นมันย่องล่องลอยมัน
ง. ไตปลาเสแสร้งว่า ดูจวากกระบิดกระบวน

22. ข้อใดมีสัมผัสพยัญชนะมากที่สุด

- ก. รังนกหนึ่งนำชาติ โอซารสกว่าทั้งปวง
- ข. พิศห่อเห็นรางซาง ห่างห่อหวนปวนใจโหย
- ค. เทโพพื้นเนื้อท้อง เป็นมันย่องลอลอยมัน
- ง. ก้อยกึ่งปรุงประทีน วางถึงลิ้นดินแดโดย

23. ข้อใดมีการเล่นสัมผัสในน้อยที่สุด

- ก. หมูแหมมแหลมเลิศรส พร้อมพริกสดใบทองหลาง
- ข. พิศห่อเห็นรางซาง ห่างห่อหวนปวนใจโหย
- ค. ก้อยกึ่งปรุงประทีน วางถึงลิ้นดินแดโดย
- ง. รสทิพย์หีบมาโปรย ฤาจะเปรียบเทียบทันขวัญ

24. คำประพันธ์ในข้อใดมีความโดดเด่นในการเล่นเสียงวรรณยุกต์

- ก. เห็นห่มห่มทรวงเศร้า รุ่มรุ่มเจ้าคือไฟพอน
เจ็บไกลใจอาวรณ์ ร้อนรุ่มรุ่มกุ่มกลางทรวง
- ข. รังนกหนึ่งนำชาติ โอซารสกว่าทั้งปวง
นกพรากจากรังรวง เหมือนเรียมร้างห่างห้องหวน
- ค. ไตปลาเสแสร้งว่า ดุจวาจากระบิดกระบวน
โบศอกบอกโศกครวญ ให้พี่เศร้าเจ้าดวงใจ
- ง. ผักโคมชื่อเพราะพร้อม เป็นโคมน้องฤาโคมไหน
ผักหวานชานทรวงใน ใครครวญรักผักหวานนาง

25. คำประพันธ์ในข้อใดไม่มีการเล่นคำ

- ก. โบศอกบอกโศกครวญ ให้พี่เศร้าเจ้าดวงใจ
- ข. นกพรากจากรังรวง เหมือนเรียมร้างห่างห้องหวน
- ค. ผักโคมชื่อเพราะพร้อม เป็นโคมน้องฤาโคมไหน
- ง. ล่าเตียงคิดเตียงน้อง นอนเตียงทองท่าเมืองบนนก

26. “ซ้ำซ้ำพล่าเนื้อสด ฟังปรากฏรสหินหอม
คิดความยามถนอม สนิทเนื้อเจือเสาวคนธ์”

บทประพันธ์ข้างต้น ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีความหมายเปรียบตามข้อใด

- ก. คิดถึงใบหน้าของนางอันเป็นที่รัก
- ข. คิดถึงกลิ่นหอมของตัวนางอันเป็นที่รัก
- ค. คิดถึงช่วงเวลาที่ได้อยู่ใกล้นางอันเป็นที่รัก
- ง. คิดถึงกลิ่นหอมของอาหารที่นางอันเป็นที่รักปรุง

27. “ ก้อยกุ้งปรุงประทีน วางถึงลิ้นดินแดโดย
 รสทิพย์หยิบมาไปรย ฤาจะเปรียบเทียบทันขวัญ ”
 คำประพันธ์ข้างต้น ใช้ภาพพจน์ลักษณะใด
 ก. การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนสิ่งหนึ่ง
 ข. เลียนเสียงธรรมชาติ
 ค. การกล่าวน้อยกว่าจริง
 ง. การกล่าวเกินความจริง
28. “ เทโพพื้นเนื้อห้อง เป็นมันย่องล่องลอยมัน
 นำชดรสครามครัน ของสวรรค์เสวยรมย์ ”
 คำประพันธ์ข้างต้นมีความโดดเด่นทางวรรณศิลป์อย่างไร
 ก. การใช้สัมผัสใน สร้างความงดงาม ข. การเลือกใช้คำให้เห็นภาพชัดเจน
 ค. การใช้ภาษาสร้างความหลงใหล ง. การใช้อุปมาโวหารสร้างความหมาย
29. คำประพันธ์ใดสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์กับชาวต่างชาติ
 ก. ย่าใหญ่ใส่สารพัด วางจานจัดหลายเหลือตรา
 รสดีด้วยน้ำปลา ญี่ปุ่นล้ำย่ายวนใจ
 ข. ล่าเตียงคิดเตียงน้อง นอนเตียงทองท่าเมืองบน
 ลดหลังชั้นชอบกล ยลอยากนิทรคิดแนบนอน
 ค. ผักโถมชื่อเพราะพร้อม เป็นโถมน้องฤาโถมไหน
 ผักหวานชานทรวงใน ใครควรอนุรักษ์ผักหวานนาง
 ง. รังนกหนึ่งนำชด โอซารสกว่าหังปวง
 นกพราวจากรังรวง เหมือนเรือมร้างห่างห้องหวน
30. ข้อใดคือภาพสะท้อนของอาหารไทยจากวรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน
 ก. อาหารไทยได้รับอิทธิพลจากต่างชาติ
 ข. อาหารไทยส่วนใหญ่เป็นอาหารชาววัง
 ค. อาหารไทยมีรสชาติอร่อยที่สุด
 ง. อาหารไทยมีหลายชนิด

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นิภาพร พูใจ
วัน เดือน ปี เกิด	18 เมษายน 2536
ที่อยู่ปัจจุบัน	180/4 หมู่ที่ 3 ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ 53130
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอุตรดิตถ์ 15 ถนนอินใจมี ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	ศษ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2563	กศ.ม. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

